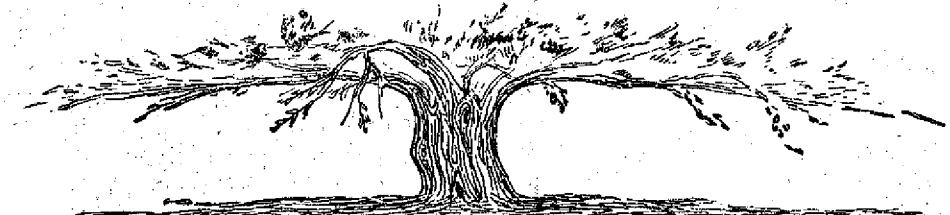

ΤΟ ΨΑΡΕΜΑ — ΕΡΤΟΝ ΖΙΕΜ

ΠΑΝΔΩΝΙΔΙΑ

ΕΤΟΣ Δ'

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1904

Ε Γ Ω

ΜΕΤΑΞΥ ΔΕΚΑ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΖΩΩΝ

Ανέλαβα καὶ πάλιν τὰς πτέρυγας μου στὸν
άέρα. Κ' ἐπέταξα εἰς τὸν ἔσχατον τῆς Παν-
ηγύρεως σταδίμόν, στὰ ζῷα. Εἰς ἔκτασιν χι-
λιάδων μέτρων, πέραν τῆς Λαρίσου, πέραν
τοῦ Ἀλκαζάρ, πέραν τοῦ Παζάρ, κατασκηνώ-
νουν δέκα χιλιάδες ζῷα μικρά μετὰ μεγάλων.

Τί εῦμορφοι πολλῶν ἐκ τῶν κτηνῶν αὐτῶν
αἱ στάσεις! Τί εῦμορφα τὰ χρώματά των. Ως
μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, εἶναι στολλὰ ἐξ αὐτῶν
ποὺ σού ἐπιβάλλονται. Ἡ μὲ τὴν καλλονήν. Ἡ
μὲ τὸν νόσον. Ἡ μὲ τὴν ἀλλαγήν. Ἡ μὲ τὸ
ἔνστικτον.

Ως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, πολλὰ ἐξ αὐτῶν
σού γεννοῦν τὸ αἴφνιδιον ἐκείνο αἰσθήμα τῆς
συμπαθείας ἢ τῆς ἀντιπαθείας. Ἄλλα ἐκ τῆς
μορφῆς των. Ἄλλα ἐκ τοῦ ἥδους των. Ἄλλα
ἐκ τοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ προορισμοῦ των.

'Απ' δλα διμως, τὰ χρώματά των εἶναι ἐκεῖνα
ποὺ σὲ γοητεύουν. Ποικίλα καὶ παράδοξα.
Πολλά, δυνατὰ ἀπάνω των σᾶν πινελιαῖς Ρεμ-
πράν. Τα δύνοματά των, μὲ τὰ δόποια ἀκούουν
ἢ μὲ τὰ δόποια διακρίνονται τὰ μὲν τῶν δέ,
ἐξ αὐτῶν φυδιμίζονται. Καὶ εἶναι τὰ δύνοματα
αὐτῶν, τὰ περισσότερα, αἰσθητὰ δύος ἢ ἀγρία
μουσικὴ τῶν ιαχῶν των. Ἡ Ποίησις μὲ τὴν
Φύσιν ἀδελφωμένα ἀπάνω των . . .

'Ονδρατά πάλιν ἄλλα, αὐθαίρετα, ἐκπηδή-

σαντα ἀπὸ τραχέα χεῖλη ἄγνωστα. Ποῦ δὲν
ἔξηγούνται. Ποῦ δὲν δικαιολογοῦνται ἀπὸ
τὰ χρώματα. Ποῦ ἐργίσθησαν ἔτσι στὴ μέση
ἀπὸ κάποιο κάμιωμα τοῦ ζωντανοῦ ἢ ἀπὸ κά-
ποιο παιχνίδι τῆς Φύσεως στοὺς γόμφους των.

Τὰ μᾶλλον προσομιλοῦντα πρὸς ήμας εἶναι
οἱ δροτήρες βόες. Αὗτοὶ οἱ καθ' ἐκάστην σι-
πτηλοὶ ἀκούοντες εἰς τὸ γεωργικὸν ἀχούγιασμα
καὶ χωροῦντες, χωροῦντες πάντοτε σιωπηλοὶ
παρὰ τὸ δροτόρον . . . "Ἐνας κύκλος ἐξ αὐτῶν
ἐκεῖ, ἔχει ωμαίων συγκλητικῶν τὴν σοβαρό-
τητα Φαίνονται ὡς οἱ ἐν τῇς Ρώμῃς ἐκεῖνοι
βιουληφόροι, οἱ μὲ τὴν σύννοιάν των ἐκφοβί-
σαντες τοὺς ἐπιδρομεῖς τοῦ Βρέννου κ' ἐκλη-
φμέντες εἰς τὰς ἔδρας των ἐκεῖ ὡς Θεοί.

Τί βαρύτης! Τί ἀξιοπρέπεια! Τί δγκος!
"Ως "Υπατός τις, πρὸς αὐτῶν, ταῦρος ἐξαίσιος
κυριοῦνται εἰς ὑψη, ἀξιωματικώτατος, ταῦρος,
ποῦ, εἰς ἔνα του μόνον μυκητόν, νομίζεις
ὅτι τώρα νά! Θὰ τρέψῃ εἰς ἀτακτον φυγήν
ὅλα τὰ ἀτακτα ἐκεῖνα σμήνη τῶν πανηγυρι-
στῶν.

"Ηκουνσα μυκωμένους ἐξ αὐτῶν πολλούς.
Καὶ μαζή, βόας, βουβάλους, ταῦρους, ἀγελά-
δας. Ἡ ἥχω των διέσχισε τὴν ἔκτασιν καὶ ἔ-
σεισε τὴν γῆν ὡς Ἐνοσίχθων. Τὴν ἀνεφαντά-
σθην ἐν σιωπῇ καὶ ἐρημίᾳ καὶ ὑπὸ σεληνό-
φως καὶ μέσα εἰς σπαρτοὺς ἀγρούς. Ἡ σάλπιγξ
τῆς Δευτέρας Παρουσίας δὲν θὰ ἀντηχῇ βέ-
βαια τρομερώτερον. "Ἐνας ὁραιος φόβος σπεί-

ρεται τριγύρω σου. Ο εκ της ἐκτάσεως καὶ τῆς συνῆς... Φόρος μετὰ μεγαλείου... Φόρος μετὰ πένθους... Φόρος θεῖος! .

**

Καρᾶς, σούτω, τριγώνι, μελίσσι, μπάλιο.
Μονόγροφο, μονόπτατο, γαλάνι, κατσούλι, μανδρομάτα. Νὰ τὰ δινόματα μὲ τὰ διποια διαπρίνονται οἱ ἀριτῆρες. Τὰ μαῆρα εἶναι οἱ καράδες. Μελίσσια, τὰ ἔχοντα χρῶμα κυψελῶδες. Μπάλιο, τὰ φέροντα λεύκωμα στὸ μέτωπον. "Ολα εἶναι ἄφενα. Καὶ ἀλλα ἔξ αὐτῶν ἀστριφτα καὶ ἀλλα στριμμένα. Βόες ήγουν στάδωνες, θλιβίαι, ἑκτόμιαι. Εύνοιχοι τῆς δουλειᾶς ἀρήιοι. Ποῦ τὸ δέμας των καὶ ἡ ἀντογὴ των καὶ οἱ μυῶνες των πληθύνονται, διότι εἶναι εὐνοῦχοι... .

Τὶ ἀγελάδες μεγαλοπρεπεῖς δίπλα των, μὲ κάτι μαστοὺς ποῦ σύρονται στὴ γῆ ἀπὸ τὴν θρέψιν καὶ τὸ γάλα! Αγελάδες μὲ κίτρινα καὶ λευκὰ χρῶματα ἐναλλάξ. Μ' ἔξωτικὰ τὰ σχήματα. Άι γραμμαὶ τῶν χρωμάτων των παίρνουν καμπύλους δόξης. Καὶ αἱ γραμμαὶ τῶν σωμάτων των, κυματώσεις φουρτουνιασμένης θάλασσας.

Αὐτὴ ἔκει προσφωνεῖται φλώρα. Αὐτὴ ἐδῶ εὑφημεῖται ποντοσκέρα. Φεῦ! "Έχει τὸ ἔνα τῆς κέρατο σπασμένο. Σᾶν δενδρὶ μονόπλευρο. Ο βουύβαλος ἔκεινος ἔκει κάτω, δ' ὃς βουνὸ προέχων, λέγεται μπασούρων, ὃς ἔχων χρῶματα λευκὰ εἰς τὴν κεφαλήν, εἰς τ' ἄκρα τῆς οὐρᾶς καὶ εἰς τοὺς πόδας.

"Οξω καρά! μέσα καρά! "Οξω τριγώνι! μέσα τριγώνι! εἶναι αἱ τῶν γεωργῶν τρυφεραὶ παρακελεύσεις, δταν ἀροῦν τὴν γῆν. "Οταν πρέπῃ νὰ στρίψουν δεξιὰ ἡ ἀριτερά. "Η τὰ δρόσημα νὰ μὴν ὑπεριηδήσουν τοῦ ἀργοῦ. Κρατῶν τὴν ἱσιόδειον χερολάβαν τοῦ ἀριτροῦ οὗτος δπισθεν, — ἔπος, ὀλόκληρος, δπτασία ἔκει, χίμαιρα, κάτι φανταστικὸν ἀπὸ ἀνθρωπῶν καὶ βοῦν, ἀγιασμένον ἀπὸ τὸν φωτεινὸν τῆς ἀργασίας στέφανον,— χωρεῖ ὑπομελίζων πάντοτε σ' αὐτιά των, ὃς εἰς αὐτιὰ παιδιῶν του ἀγαπημένων, ὅξω καρά! μέσα καρά!

Πρῶτα τὴν δργῶνει μὲ τὸ σιδερένιο ἀλέτρι ἡ τὸ φραγμάλετρο. Αφήνει ἔπειτα νὰ βρέξῃ. Καὶ τὸ παιρνᾶ κατόπι μὲ τὸ ξύλινο. Η γῆ δὲν φέρει τώρα αὐτίστασιν. Εἶναι νοτισμένη ἀπ' ὅλα τὰ φιλήματα τοῦ Οὐρανοῦ, σᾶν μάγουλα ἐρωμένης φιλημένης. Τὴν σπαίρει νηστερα. Καὶ φαντάζει τότε τὸν καλὸν Σπορέα τοῦ Εὐαγγελίου. Τὸν εὐλογημένον ἀπὸ τὸν

Οὐρανον Πατέρα, οὐδὲ σπόρος πέφτει εἰς γῆν εὐλογημένην... Καὶ νηστερα, ἀμα τῇ σπορῷ, γιὰ νὰ τὴν σκεπάσῃ, ἔτσι, σᾶν καλούπνωτο πάιδι, ἀλλο ἔνα ἀκόμη δργωμα, τὸ τελευταῖο. Η ἐποποιία ἐτελείωσε. "Η Δήμητρα τελεῖ μέσα εἰς τὴν γῆν ἐκείνην τὰ Ἐλευσίνια τῆς... Καὶ τὸ φωμὶ ἀνατέλλει. Τὸ φωμὶ τὸ ἄφθονον.

Μαζῇ μὲ τὸ κρασί, ὁ σίτος μὲ τὴν σταφυλὴν μαζῇ, πληροῦ, κατὰ θείαν οἰκονομίαν, τὴν ἀτέρομνα ἔκτασιν ἐν ἀφθονίᾳ ἐκλάμπωφ διὰ τὸν ἀνθρωπον, καὶ ζεσταίνει τὸ σῶμά του ὡς μὲ ίχδρα αἰώνιον τῶν Ἀθανάτων...

Μὲ τὴν βουκέντρα, δι' ἣς ὑποβοηθεῖ τὰ κελεύσματα του δ γεωργός, μ' αὐτὴν μετράει τὴν πορείαν του Ἡλίου στὰ Οὐρανα. Μ' αὐτὴν, δι' ἣς ὑποβοηθεῖ τὰ κελεύσματα του: ὅξω καρά! μέσα καρά! δταν δργωνη. Λύο, τρεῖς, πέντε, δέκα βουκέντραις, φνέντραις, λέγει, ἀνέβηκεν δ Ἡλίος. Κι' ὅλω ἐμπόρος, δσφ ἐμπόρος χωρεῖ Αὐτὸς εἰς τὸν δργίζοντα! Ως δ ναυτίλος, καὶ αὐτός, "Ανω τηράει. Πρός τὸ Φῶς... Τὸ φῶς τὸ Οὐρανον...

Νυχτώνει. Τὰ βάδια, τὰ καματερά εἶναι γεμάτα ἥδρωτα. "Η Δύσις στέλλει τὴν τελευταίαν εὐλογίαν τῆς. Καὶ ἡ ἀργασία παύει. Νὰ ζωὴ ἀρωματισμένη ἀπὸ οἰστρους θείους, καὶ νὰ ζωὴ ζηλεμένη ὃς ἡ ἀγάπη, ποῦ θὰ ίξῃ αἰώνια ὅσον δ κόσμος. Καὶ, ὃς δ Μέγας Αλέξανδρος, θὰ ἔλεγα εἰς τὰς γοητείας τῆς: "Εάν δὲν ήμην πολιτισμένος, τί! — θὰ ηθελα νὰ ήμαι ἀγριος. Ως δ γεωργός αὐτός...

**

'Απὸ τὸ ζενγαλατιό, στὰ πρόβατα. Στῆς στάναις, στὰ στανοτόπια, στὴς στρούγκαις, στὰ κοπάδια. 'Έκει μέσα εἰς τὴν δμήρειον συνέλευσιν ἔκεινην χαιρετάει δ κάμπος τὸ βουνὸ ἐρωτυλώτατα... Πρόβατα, πλῆθος! Γίδια, πλῆθος! Δίπλα σὲ θεόρατο ταῦρο ἐπιβήτορα, ποῦ ἀναμένει τῆς γλυκασμέναις ὥραις του, σταλιάζει προβατάκι ἥμερο, ἀθν. Δίπλα εἰς ἵππον φριμάσσοντα ἐκ γονῆς καὶ ποδοβιλοῦντα ἀνυπομονώτατα τὸ ἔδαφος, χοροπηδάει ἐρύθριον ἄγριο, τρελλό.

Νὰ δίκαιος τοῦ Παραδείσου, ἔκεινο! Νὰ δ τοῦ πνυδος, τοῦ ἔξωτέρον, αὐτὸ! Εἶδα πρόβατα ποῦ χαν στὸ βλέμμα των τὸ κάτι ἐκ τοῦ Εὐαγγελικοῦ Ἀμνοῦ... Ενόμισα δτι, μαζῇ μ' αὐτόν, κ' ἔκεινα ἔκει ήσαν δσα ήρον τὰς ἀμαρτίας τοῦ κόσμου. Εἶδα ἐρίφους ποῦ χαν στὸ βλέμμα των τὸ κάτι τῶν Εὐαγγελικῶν ἐρίφων. Ενόμισα δτι, μαζῇ μ' αὐτούς, κ' ἔκεινοι ἔκει

ήσαν δσοι θὰ ἔξαπεστέλλοντο στὸ Διάβολο, εἰς αἰώνα...

Κανεὶς δὲν ἐπρόγγαε τὰ πρόβατα. Κανεὶς δὲν σαλάγαγε τὰ γίδια. Οὔτε βουνὰ ήσαν. Οὔτε θάμνοι. Οὔτε φεματιαῖς. Οὔτε χλόη. Τίποτε! Καὶ δμως δλη, δλη ἡ ποίησις ἐπέρασε, ἡ ποίησις τῆς στάνης, σᾶν ἀστραπὴ στὸ νοῦ μου, εἰς τὸ θέαμα.

Τὸ γάλα τὸ δαιμόνιον, μὲ δλας του τὰς λευκότητας, ἔλουσε τὸν κόσμον γύρω μου, καὶ εἶδα τὸν κόσμον, μετὰ τὸ φωτεινόν, τὸ παρθενικόν, τὸ ἄγιον αὐτὸ λουτρόν, ν' ἀνασταίνεται δλος ὃς ἐκ τάφου... Φαντασμαγορία ἀπὸ γάλα!... Εἴδωλα ζωῆς καὶ ἀγνότητος καὶ παρθενίας, ποῦ ἐπερνοῦσαν ἀπὸ μπρός μου σᾶν φαντάσματα... Νὰ βοσκαῖ! Νὰ πλαγιαῖ! Νὰ φούγαι! Νὰ λειβάδια! Βόσκετε καλά μου πρόβατα, ἔλεγα ὃς δ Θεόριτος τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, γιατὶ ἡ βοσκοπούλα τοῦ παραμυθιοῦ, τοῦ θρύλλου, μὲ περιμένει ἔκει, στὴ μαγεμένη βρύση, τόσην ὥρα... "Ω! βόσκετε! βόσκετε καλά μου πρόβατα!...

**

Αὐτὴ ἡ γίδα ἔκει λέγεται **κανούτα**. Αὐτὴ ἡ γίδα ἐδῶ λέγεται **γκιόσσα**. Εἶναι εἰς τὸν γίδικο κόσμο τὸ ἀπαισιώτερο σύμβολο τῆς σκληρότητος καὶ τῆς κακοσμίας. Αλλοίμονον σ' δποιον τὴν φάει! Αἰσθάνεται ἐπὶ εἰκοσιτετράσωρον τὴ μάλα τῆς. Η γκιόσσα αὐτὴ ἔχει τὰ μάτια κόκκινα. Καὶ ἔχει τὸ σῶμα δλο μαῦρο. Κόκκινα μάτια! Φοίη! Αὐτὴ ἐδῶ, **ψαφίδ**. "Η δλλη, **ρούσσα**! Έκείνη, **ζάρκα**. Αὐτὴ ποῦ ἔχει τὸ μαλλιά κόκκινα. Νὰ δ γίδινος κύκλος εἰς τὰ χρῶματα.

"Η γίδα — τὸ ζέρετε — εἶναι διγενής. Θηλυκὴ καὶ ἀρσενική. "Η ἀρσενικὴ εἰν' δ τράγος. "Άλλα δὲν βλέπει ἐδῶ μέσα μόνον δλων τῶν χρωμάτων γίδια, ἀλλα καὶ δλων τῶν ήλικιῶν. Νὰ κατσίνια! Νὰ βιτούλια! Νὰ μπλιόριδα! Νὰ στερφομπλιόριδα! "Η γίδα εἶναι δ γεροντικότερος σταθμὸς τοῦ είδους, δ χονδροπετσότερος. Γίδα θηλυκή, γόργα, καὶ τράγος γέρος, εἶναι εἰς τὸ στόμα κάτι τι ἀπαισιώτερον ἀκόμη καὶ συγγνώμην! δὲν ὑπάρχει, δχι! συγχριτικός βαθμὸς εἰς δλον τὸ ζωολογικὸν βασίλειον. Νὰ καὶ δ γίδινος κύκλος εἰς τὰς ήλικιας.

**

Κάπου ἔκει, εἰς μέρος κάπως ἀνοικτόν, ἀκούω κεράτων τρομερὰς συγκρούσεις. Προχωρῶ. Καὶ βλέπω — δ τοῦ φοβεροῦ θεάματος! — μίαν

ἡλαρωτάτην μέχρις ἔξοντόσεως, φαίνεται, μονομαχίαν δύο τράγων. Καὶ βλέπω κοντούληματα, ὃσπερ ήρωων Μυθιδόνων. Καὶ ἀκούω κτύπους φοβερούς, κονφούς, ἀλλὰ βάρεις, ποῦ νομίζεις σᾶν νὰ σκάσουν μπόμπας μέσα σ' ἄχυρα... Τί ἀρειμανιότης! Φαντάζεσαι δτι ἔχει φθάση ἡ τελευταία δρα των... Παίρνουν φόρον κατ' ἀλλήλων σᾶν προσιώνιοι ἔχθροι. Κι' θρόμον δ σὰν νὰ ἔφαγε τὸ πιροκόπικο δ' ἔνας τ' ἀλλον. Τηράω γύρω μου. Καὶ δὲν βλέπω ἡ ἀτροφικά τινα δχυρα δς πεπλον, ποῦ είχαν ἀφήση τὰς θυμικότητα! Άλλα καὶ τόσην τραγικότητα! Ή ἀγρία Φύσις, ήσ εἶναι σύμβολον, τόσον τὸν θωπεύει! . Καὶ τόσον τὰ καμάρατά του σοῦ ἀναμιμνήσκουν τὰ τσαλίμια τῶν παλληκαριῶν τοῦ 21 μας! .

"Ω! εἶναι θαυμαστός!

Μέσα εἰς δάσος, τράγος φαντάζει δς ἐνσαρκωμένη δπασία τῆς ψυχῆς του. Σὲ βλέπει, καὶ νομίζεις δτι σὲ βλέπει ἔκει δλον τὸ δάσος. . **Σκουλαρηκάτο** τὸν ἀκουσα ἐδῶ. Καὶ τὸν είδα πολλάκις μὲ ὑπομούσιον. Αὶ τρίχες ἔκειναι αὶ ὑπὸ τὸν πώγωνα, εἶναι ἔνας πάρα πάνω τόνος τραγικός εἰς τὴν σοβαρότητα του. Καθηγητὴν δμοιζει τὸν Λατινικῶν. Καὶ αὐτὰ τὰ κέρατά του, παθημάτων κωμικοτραγικῶν ἔγειναν σύμβολα...

Αὶ τρίχες του, τραχύτεραι δὲν θὰ ἀναφανοῦν, δ μόνον εἰς τὰ στήθη τῶν ἀνδρείων. "Η εἰς τὰ κρανία τῶν σκληροτραχήλων, δς αὐτός. "Η νημοσύνη του εἶναι τῆς μεγίστης του, τῆς νημηλῆς του βλακείας τὸ ἀπότοκον. "Άλλεται δλούένα Σάπτερια ἀλματα. Καὶ εἶναι διαρκῶς ἐρωτευμένος. Τραγικός κυρίαρχος μὲ νημηλοφροσύνην! Συγκεφαλαιώνει, τέλος, κάθε τραγικότητα τοῦ κόσμου, εἰς τὰ βάθη τῆς δποίας ὑπάρχει πάντοτε ή αἰωνία κωμῳδία τῶν ἐγκομιών ..

**

Τὶ ποιητικὰ εἶναι τῶν ἀρνιῶν τὰ δινόματα! Μεταξὺ τοῦ είδους τῶν αἰγῶν καὶ αὐτῶν υπάρχει ἔνα είδος ἀδιαφορίας, ποῦ δὲν φαίνεται. Γίδια καὶ πρόβατα ἐδῶ εἶναι μαζῇ. Καὶ

δόμως τὰ πρῶτα καὶ δύος τὰ δεύτερα οὐ συγχρῶνται ἀλλήλοις, ὡς οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρίταις. Ἐκεῖνα εἶναι λύρα. Αὐτά, δῆλα τὰ εἶδη τῆς ποιήσεως συγκεκριμένα.

Βλέπω κατί δόνας μελαγχροινοὺς καὶ μὲ μαῦρα μάτια καὶ μὲ μαῦρα φρύνδια. "Ἄλλα, μὲ κόκκινα τὰ ματοτίνορα. "Ἄλλα, λευκότατα. "Ἄλλα, μαῦρα. "Ἄλλα, εὐμορφότατα. "Ἄλλα, μὲ δύο τρία χρώματα. Πρόβατον ἀπὸ τὰ πρῶτα τὸ λένε **κάλλισσα**. Ἀπὸ τὰ δεύτερα, **κάτσινα**. Ἀπὸ τὰ τρίτα, **φλώρα**. Ἀπὸ τὰ τέταρτα, **λάγια**. Ἀπὸ τὰ πέμπτα, **μιτέλλα**. Καὶ εἶναι δῆλα ἄποκα, ἥσυχα, ἥμερα, εἰρηνικά, ἀθώα. "Ολα τὰ μακάρια ἐπίθετα αὐτά εἶναι ἀπάνω των. "Αλλοίμονον, ἔναν οἱ ἀνθρώποι δομοιάσωμεν καὶ τοῦ ζωηροτέρους ἔξ αὐτῶν. Θὰ κατακλύσῃ τότε τὸν κόσμον ἡ καλοσύνη, εἰν' ἀληθές, ἀλλὰ καὶ ἡ βλακεία.

Τί μαλακότητα ἔχουν ἥθους! Πέρφτει ὁ λύκος μέσα των καὶ τὰ ρουκανίζει, νὰ ἀντό, νὰ κ' ἐκεῖνο, ἥσυχότατα! Τὸ ἔντσικτον τῆς αὐτοσυνηρησίας εἶναι ἐντός των ἀδρανέστατον. Μόλις κίνοῦνται... Καὶ μόλις φεύγουν... "Ο θάνατος περνάει ἀπὸ μπροστά των ἀδρατος, σᾶν ἀεράκι πόντου... Τὰ βλέπει καὶ τὸν βλέπουν μὲ μίαν κτηνωδίαν ποῦ σὲ ἐκτλήστει μὲ τὴν ἥσυχίαν τῆς!

"Ω! οὐδέποτε θὰ ἥθελα νὰ ἥμαι δ Ποιμὴν δ Καλὸς ἐκεῖνος τῶν προβάτων." Ανθρώποι προβατοειδεῖς ἡ πρωβατόχωντοι, ἵσως κληρονομοῦν τὴν Αἰόνιον Ζωὴν. Δὲν δύνανται δόμως νὰ κληρονομήσουν τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ἥτις εἶναι ἡ Γῆ αὐτῇ μὲ τὰς χάρας τῆς. Καὶ δὲν δύνανται νὰ ξήσουν ἐδῶ οὐδὲπὶ στιγμὴν ὡς ἀνθρώποι. Τί κρίμα! Αὐτὰ εἶναι, ὅχι μόνον τὰ ἐν ἀνθρώποις συμβολικά, ἀλλὰ καὶ τὰ πραγματικὰ ἀπολαύστα πρόβατα. Πῶς χάνονται ἔ! Παραπλανῶνται ἀπὸ κάθε ἄλλο κτήνος, περισσότερον. Καὶ παραπλανῶνται ἀπὸ τὴν πλέον δισυνέδητον μακαριότητα καὶ τὴν πλέον ἥλιθιαν, ποῦ μπορεῖ νὰ γείνη. Τὸ γίδι βλέπει τὸ ντοννιά. Τὸ ἄρνι ὅχι. Καμιάν δὲν δέχεται ἐντύπωσιν ἐκ τῆς δράσεως. Καὶ δέχεται μόνον ἐκ τῆς ἀκοῆς. "Ἐκ τοῦ θρόνου." Εἴ τοῦ κρόνου.

"Ἐάν εἴχα πρόβατα ἐκατὸν καὶ ἔχανα ἔνα ἔτσι, δύος χάνονται, θὰ ἔτρεχα τάχα, ἐγκαταλείπων τὰ ἐκατόν, νὰ εῦρω τὸ 'να; Τὸ Ενδαγγέλιον λέγει ναὶ!" Καὶ λέγει, ἐντεῦθεν, τὴν χαράν μεγάλην... "Ο νοῦς μοῦ λέγει, ὅχι! Θὰ ἔβαρυνόμην, ἀπλούστατα. "Αχ! πόσον ἀμαρτωλὸς ποῦ εἶμαι, ὅχι! πόσον!

"Ἀλλ' ὅχι! Νὰ ἔνα σημείον νοημοσύνης.

Νταηλικιοῦ ἥθελα νὰ εἴπω. "Ο κριός. Παλληκαρενεται ἀπότες ὡς ὁ τράγος. Ἄλλα τὸ βλέμμα, ἐκεῖνο τὸ βλέμμα παραμένει αἰώνιον. Βλέμμα ἀρνιοῦ...

"Ερμῆς καὶ Χριστός, φέροντες ἐπὶ τοὺς ὄμους πρόβατα εἰκονίζονται. "Ο ἔνας εἶναι μετασχηματισμὸς τοῦ ἄλλου. Κριοφόροι μετὰ τοῦ Λόγου καὶ οἱ δύο. Λόγιοι, ὑπὸ τὴν μεταφυσικοτέραν ἔννοιαν τῆς λέξεως. Δὲν τοὺς βαρύνουν. Εἶναι οἱ Καλοὶ Ποιμένες. "Ἄλλα διατί τάχα μ' ἀρέσουν τὰ πρόβατα αὐτά, καὶ τ' ἀγαπῶ πλειότερον ἀκόμη, ὅταν ἥναι ἐπὶ τῶν ὄμων τῶν στιβαρῶν βοσκοῦ, ἐπάνω δρους; Νὰ ζωγραφιά ἐκ τῆς Φύσεως! Διατί τάχα μ' ἀρέσει ξεχωριστά αὐτή, γιατί;..."

**

Ἄρνι, ξυγοῦρι, μηλιόρι, στερφομπλιόρι, κριάρι. Εἶναι αἱ κατὰ κλίμακα ἥλικιαι τῶν προβάτων. "Ἀπὸ τὰ πρόβατα, δύος ἀπὸ τὰ γίδια, καθὼς ἀπὸ τὰ βώδια, τὰ στέρφα μοῦ ὑπενθυμίζουν πάντοτε τὴν Σάρραν τὴν Ἐβραίαν, ὅταν δὲν γεννοῦσε. Παχαίνουν, παχαίνουν σᾶν νεόπλουτοι. Καὶ παίρνει ἡ οὐρά των πάντοτε, κι' ὅταν δὲν ἥναι, τὴν φόρμαν καραμάνικον. "Ἄχρηστα εἶναι 'Αφοῦ δὲν κάνουν γάλα. 'Αφοῦ δὲν γεννοβολοῦν. Καὶ χρησιμεύουν πολλάκις γιὰ στολίδια μόνον, ἀν ἥναι μάλιστα ὄμορφα. "Οπως εἰς τὸν κόσμον μας πολλαῖς εἶναι μόνον γιὰ στολισμὸν αἰθουσῶν καὶ φαντασία. "Ωραίαις τοῦ ντοννιά, ποῦ χρησιμεύουν, μόνον διότι εἶναι δραίαις... Δὲν προσθέτουν τίποτε εἰς τὸ ξαϊκὸν βασίλειον... "Ομως λατρεύονται... "Αχ! ἀνάθεμά την γιὰ ωμορφιά!

"Ω! τὰ λάγια ἐκεῖνα! Τὰ ἐπιβόητα! Τὰ τραγουδισμένα γλυκὰ καὶ παθητικὰ καὶ ὄμορφα, ἀφ' ἣς ἀνέτειλεν "Ἐλλην εἰς τὸν κόσμον. Μὲ φτερά στὰ πόδια. Μὲ Παρθενῶνα ἀντὶ μετώπου. Μὲ ὡς δασὺς κρημνὸς τὰ στήθη του. Μὲ βλέμμα ἀτοῦ. Μ' ἀσβετοσύνην λέοντος. Καὶ μὲν ἔνα μειδίαμα αἰώνιον στὰ χεῖλη ἔρωτυλωταν. Τὸ τοῦ Ἐλληνικοῦ μας Οὐρανοῦ μειδίαμα.

"Ἐπὶ τὴν Φύσιν τὴν Ἐλληνικήν, τὴν ἀπὸ ἀγρίαν χάριν γεμάτην καὶ ἀπὸ φῶς, τὰ λάγια ἐκεῖνα φέρονται ὡς οἰστρὸς ἀκόλαυτος ποιήσεως, ἀνὰ τὰ ἐρυμνά της πλάτη. Πρόβατον, ἀρήν, δῖς, ἀμνός, κριός, ἀρνίον, ἐπάνω των, ἐπὶ τῆς φωτεινῆς των λάχνης, γλυκαπλώνονται δις στιγκεφαλαίωσις λευκὴ κάθε εἰδυλλίου καὶ κάθε μαγευμένου κόσμου τῶν δρέων μας.

Τὸ **λαγιαρνί** εἶναι δύναμις εἰς τὴν Ἐλληνικὴν ψυχήν, ποῦ τὴν ἐμπνέει ἀπὸ αἰώνων. Εἶναι μαῦρο; Εἶναι λευκό; Εἶναι χρυσόχροον; Εἶναι σᾶν ἄγριο δάσος λάσιον; "Ο.τι καὶ ἀν ἥναι, γίνεται ἔπος καὶ γίνεται περιπάθεια καὶ γίνεται ζωὴ ἀπέραντος μὲ πάθη καὶ μὲ τριχυμίας, μὲ γαλήνην καὶ μ' εὐδίαιν καὶ μὲ ἄσμα, δταν ὡς τὸ ἴδανικὸν ἐκεῖνο λαγιαρνί φαντάζῃ εἰς τὴν φαντασίαν, τὸ μὲ χροσδο μαλλί, τὸ μ' ἀσημένιο χαίμαλλι, τὸ λαγιαρνί τὸ ἀξετίμητο, τὸ αἰώνιο τῆς Δημάδους Μούσης μας.

Καὶ φαντάζομαι τὸ λαγιαρνί αὐτὸς ὡς τὸ ἀτίμητον Ἰδεῶδες τῆς Ἐλληνικῆς φυλῆς, ποῦ ἐκζητεῖ ἡ Ἐλληνικὴ ψυχὴ δι' ὅλων τῶν αἰώνων, καὶ θὰ τὸ ζητῇ, ἐφ' ὅσον λάμπουν ἀστρα εἰς τὸ στερέωμα. Τὸ χρυσοῦν δέρας τῆς Κολχίδος εἶναι τὸ Ἰδεῶδες μας αὐτὸς τὸ ἀσύληπτον. Καὶ εἶναι ἡ Μήδειά του, δῆλος διατάξεως του. "Ολος διετοπούλα καὶ μετὰ δρησκεία μας. Τοὺς λόγγους παίρνει διατάξεως του, καὶ τὸ καῦμό του κλαίει καὶ δέρνεται καὶ τὸ ζητάει παντοῦ μὲ κωκυτόν.

**

"Ἐπὶ τῶν δειράδων δρους, ἰδούν βισκός λεβέντης! Νερὰ κρυστάλλινα ἀπὸ πάνω του. Νεραΐδες γύρω του. Μακράν, βουνὰ κατάφυτα. "Υπὸ τοὺς πόδας του, ἀνθη ἄγρια, καὶ κάτω, εἰς δῆλα πλάγια τοῦ βουνοῦ, ὡς τῆς φύσεως του, κοπάδια πλήθος. Κουδούνια στριγγὰ καὶ διλόγυλκα. Τραχεῖα καὶ δλόπικρα καὶ ὑψηλά. Σᾶν τραγῳδία. Σᾶν μελῳδία. Σᾶν θάλασσα ποῦ μαίνεται. Σᾶν λίμνη ποῦ χαμογελᾷ. Κ' ἐπάνω, ψηλά, ἔως τὸν Ήλιον, ἐφ' δῆλα τὰ πλάτη καὶ τὰ διάλειπον εἶναι τὰ πλάτη μας.

"Τὸ λαγιαρνί! Ιδού το εἰς τὴν Ποίησιν τὴν Ἐλληνικὴν δῆλων τῶν ἐποχῶν καὶ δῆλων τῶν αἰώνων, ίδεού το λευκόν, ἀγλαόν, χρυσοῦν, φωτεινόν, πραγματικόν, αἰθέριον, Ἐλληνικόν, Χριστιανικόν, ίδεού τὸ ἴδανικὸν αὐτὸς κάθε ιστορικῆς σελίδος τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ Εδουνούς μας.

Μέσα εἰς τὴν διηγήσιν ἐκείνην οὐκ δίλγα

ἀπηκήση ἡ Ἡχὼ τὸ μέλος του, χωρὶς τὸ λαγιαρνί, θὰ ἥναι καὶ μέλος καὶ αὐλὸς γεμάτα σκότη... "Εάν δῆλα, δῆλα τὰ εἰδυλλια τὰ εὐμορφα φαναρτασθῆ καὶ δῆλας τὰς Νύμφας τὰς ὁραίας τῶν δρυμῶν τοιγύρω του, χωρὶς τὸ λαγιαρνί, θὰ ἥναι καὶ εἰδυλλια καὶ θυσίαι καὶ ηφαίσμοι καὶ Νύμφαι, ἀψυχοι, νεκρὰ φαντάσματα, χωρὶς ευθύμιον καὶ χωρὶς κάλλος.

Γ' αὐτό, γιὰ τὸ λαγιαρνί αὐτό, διαδοπλασμένη βισκοπούλα χάνεται στὴν ἐφημιὰ καὶ τὸ γυρεύει, καὶ κλαίει καὶ θρηνεῖ καὶ δύνρεται. Γ' αὐτό, γιὰ τὸ λαγιαρνί αὐτό, διαδοπλασμένη βισκοπούλα χάνεται στὴν ἐφημιὰ καὶ τὸ γυρεύει, καὶ κλαίει καὶ θρηνεῖ καὶ δύνρεται. Γ' αὐτό, γιὰ τὸ λαγιαρνί αὐτό, διαδοπλασμένη βισκοπούλα χάνεται στὴν ἐφημιὰ καὶ τὸ γυρεύει, καὶ κλαίει καὶ θρηνεῖ καὶ δύνρεται.

"Τὰ δάση παίρνει διαδοπλασμένη βισκοπούλα καὶ τάξει χωρισδό κεράκι ἀν τὸ βρο. Σᾶν Ἐλληνοπούλα, ποῦ φάγισε τὴν καρδιά της ἡ θρησκεία μας. Τοὺς λόγγους παίρνει διαδοπλασμένη βισκοπούλα καὶ τάξει ψημάρι τὴν Λαμπρὴ ἀν τὸ βρο. Σᾶν Ἐλληνόπολο, ποῦ κλάνισε τὰ στήθη του ἡ θρησκεία μας. "Εκείνη μ' δύνανται 'Αντιγόνης κλαίει στὸ τραγοῦδι μας. "Εκείνος μ' δύνανται 'Αχιλλέως, ποῦ διέτελεψεν αὐτοὺς ἡ τόλμη, ψυχῶν ἐλληνοχριστιανικῶν μὲ δάκρυα, ποῦ μίαν μακραίωνα ἀπλώνουν διά ποσμά των δουλείαν, καὶ ἔνα ἔξ Οὐρανῶν αὐλοῦσι θρηνοῦν ἐπὶ τὰ πλάτη μας.

"Τὸ λαγιαρνί! Ιδού το εἰς τὴν Ποίησιν τὴν Ἐλληνικὴν δῆλων τῶν ἐποχῶν καὶ δῆλων τῶν αἰώνων, τούς λόγγους τούς τοιγύρω τους, τούς τοι λευκόν, ἀγλαόν, χρυσοῦν, φωτεινόν, πραγματικόν, αἰθέριον, Ἐλληνικόν, Χριστιανικόν, ίδεού τὸ ἴδανικὸν αὐτὸς κάθε ιστορικῆς σελίδος τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ Εδουνούς μας.

Μέσα εἰς τὴν διηγήσιν ἐκείνην οὐκ δίλγα διτίκρυνσα. Τραγουδισμένα στὰ βουνά. Κ' ἐδῶ, γιὰ τὸ φτερά καὶ μέθην καὶ δραιστήτας. Κ' ἐδῶ, γιὰ κέρματα χρυσᾶ, μέσα εἰς χλαιοὴν χιλιάδων, μυριάδων. Πρόβατα καὶ αὐτὰ ὅπως δῆλα...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Φ Ω Ν Ε Σ

*'Ιδανικές φωνές κι ἀγαπημένες
ἔκείνων ποῦ πεθάναν, ή ἔκείνων ποῦ είναι
για μᾶς χαμένοι σὰν τοὺς πεθαμένους.*

*Κάποτε μὲς στὰ δνειρά μας διμλοῦνε·
κάποτε μὲς στὴν σκέψη τες ἀκούει τὸ μναλό.*

*Kai μὲ τὸν ἥχο τῶν γιὰ μὰ συγμὴ ἐπιστρέφοντι
ἥχοι ἀπὸ τὴν πρώτη ποίησι τῆς ζωῆς μας —
σὰ μουσική, τὴν νύχτα, μακρυνή, ποῦ σβύνει.*

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΕΘΝΙΚΑΙ ΜΑΣ ΣΗΜΑΙΑΙ

Η φοινικής, δ' ἀετός, τὸ λάβαρον μὲ τὸ μονόδον γραμμα τοῦ Χριστοῦ ἢ μὲ τὸν ἄλληνικὸν Σταυρὸν παρέρχονται μέν, ἀλλ' ἀφίνουσιν ἵγην ἀδανάτου δόξης καὶ κλέους. Ἐπὶ αἰῶνας δὲν εἶχομεν ιερὸν σύμβολον στρατιωτικῆς ἔθνικῆς τιμῆς, ἐπὶ αἰῶνας ἐκυμάτιζον εἰς τὰ φρούρια τῶν ἄλληνικῶν χωρῶν ἀλληλοδιαδόχως ἔσναι σημαῖαι, ἐπὶ αἰῶνας δ' Ἑλλην ἔρωμένως, ἡρωϊκῶς ἐμάχετο ὑπὲρ τῆς τιμῆς ἔνης σημαίας.

Ἐπὶ 346 ἔτη οὐδεὶς λόγος περὶ σημαίας ἐλευθέρας ἄλληνικῆς πολιτείας.

Τῷ 1799 ἥρχισαν σκέψεις ἢ συζητήσεις περὶ τοῦ χρώματος καὶ τῆς συμβολικῆς ἀπεικόνισεως μιᾶς ἔθνικῆς σημαίας.

Ἡ πρώτη αὐτὴ σκέψις ἔγινε εἰς τὴν Ἐπτάνησον, εἰς τὴν μικρὸν ἐλευθέρων ἐν τῷ Ιονίῳ Πελάγει γωνίαν, ἡ δοπία ἡτο χλοερὰ δασίς ἐν μέσῳ τῆς ἐρημίας τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος.

* *

Οἱ δημοκρατικοὶ Γάλλοι κατέλαβον τὰς νῆσους τοῦ Ιονίου τῷ 1797 καταργηθεῖσης τῆς ἐνετοκρατίας. Οἱ Γάλλοι ἐθεωροῦντο ἐλευθερωταὶ καὶ σωτῆρες. Ἀλλὰ τῷ 1799 δ' ἡνωμένος στόλος τῆς Ρωσσίας καὶ Τουρκίας κατέλαβε τὰς νῆσους. Τῇ 21 Μαρτίου 1800 συνωμολογήθη ἐν Κωνσταντινούπολει συνθήκη, διὰ

τῆς δοπίας αἱ Ἰόνιοι νῆσοι ἀπετέλουν ἐλεύθερον ἀνεξάρτητον πολιτείαν.

Μετὰ τόσους αἰῶνας ὑποταγῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀνεφάνη εἰς τὸν πολιτισμένον κόσμον ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἡτις συνηρθυμήθη μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ ἀνεγνωρίσθη. Ἐκλήθη Ἐπτάνησος Πολιτεία.

Μετὰ τὰς γενομένας ἐν Κωνσταντινούπολει διαπραγματεύσεις περὶ τοῦ ὅριστικοῦ τῶν νήσων πολιτεύματος, τὸ δοπίον ἔγινε δεκτὸν καὶ ὑπὸ τῆς Πύλης ἔμενε μόνον νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς σημαίας ἡ δοπία ἔμελλε νὰ είνει καὶ τὸ ἐπίσημον σύμβολον τοῦ νέου κράτους. Διάφοραι αἱ προτάσεις, παντοῖαι αἱ γνῶμαι. Οἱ Ἐπτανήσιοι ἀντιπρόσωποι εὑρίσκοντο, ἐννοεῖται, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐπρεπε ἐπισήμως νὰ λύσουν τὸ ζήτημα.

Ο ὑπὸ τινῶν προταθεὶς φοίνιξ ἀναγεννώμενος ἐκ τῆς τέφρας ἀπερρίφθη ὃς σύμβολον ἐπαναστατικόν. Ἡ Γερουσία ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινούπολει ἀντιπρόσωπους ν' ἀποφύγουν ἐμβλήματα ἐνθυμίζοντα εἰς τὸν λαὸν δυσαρέστους ἀναμνήσεις.

Τέλος ἔξελεξαν φῶς ἔθνικὸν σύμβολον τὸν κιτρινωπὸν ἐνετικὸν πτερωτὸν λέοντα τοῦ Ἀγίου Μάρκου, διὰ νὰ συνδέσωτι τὸ παρελθόν μετὰ τὸν μέλλοντος.

Οὗτος ἀπεφασίσθη ἡ σημαία ἡ ἔθνικὴ νὰ είνει κυανόχρονη βάθος, ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ δρυιον τὸν πτερωτὸν κιτρινωπὸν λέοντα, βαστάζοντά διὰ τοῦ προσθίου ποδὸς κλειστὸν Εὐαγγέλιον, ἐπὶ τοῦ διποίου Σταυρὸς καὶ καθέτως δέσμη ἀκτινοειδῶς τεταγμένων ἐπτὰ λογχῶν, αἱ δοποῖαι θὰ παρίστων τὰς ἐπτὰ ἱγούσους, ἐξ ὧν ἀπετελεῖτο ἡ διμόσπονδος Πολιτεία: εἰς δὲ τὸν συνδεούσας τὰς λόγχας ταινίας, τὸ ἔτος 1800, πρῶτον ἔτος τῆς ίδρυσεως τοῦ νεαροῦ Κράτους.

* *

Λυθέντος τοῦ ζητήματος τούτου, ἐπερατώθη καὶ ἡ ἐντολὴ τῶν ἐν Κωνσταντινούπολει ἀπεσταλμένων. Ἡ πρώτη Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1800 ἦτο ἡ διοισθεῖσα ἡμέρα τῆς ἐπισήμου παρουσίασεως εἰς τὴν Υψηλὴν Πύλην διὰ νὰ γίνῃ ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ ὁ ἐορτασμὸς τῆς νεαρᾶς ἔλληνικῆς Πολιτείας.

Περὶ μεσημβρίαν τῆς διοισθείσης ἡμέρας δικόμης Ἀντώνιος Μαρίας Καποδίστριας καὶ δικόμης Νικόλαος Γραδενῆγος Σηγούρος μετέβησαν ἔφιπτοι ἀπὸ τῆς ἐν Πέρα πατοικίας των εἰς Τὸπο - Χανὲ συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς πρεσβείας, τοῦ διερμηνέως καὶ πλείστων οἰκετῶν ἐν στολῇ. Τῆς δὲ ὅλης συνοδείας προηγεῖτο τιμητικὸς λόγος γενιτσάρων. Πολυτελῆς λέμβος, παρακολουθουμένη ὑπὸ διλλῶν πολλῶν, μετέφερεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀποβάθμον τοῦ Βασιλείου περιέμεναν χρυσοχάλινοι ἵπποι. "Οταν ἔφθασαν εἰς τὰ ἀνάκτορα, διέρμηνες τῆς Πύλης, δ' ὁ δοπίος ἀνέμενε εἰς τὴν ἐσοδον, ὀδήγησεν αὐτοὺς πρῶτον εἰς τὸν Κεχαγιά - Βέην καὶ τὸν Ρεΐς - Εφέντην καὶ ἐπειτα εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς ἐπίσημον παρὰ τῷ Μεγάλῳ Βεζύρῳ ἀκρόσιν, ἐνώπιον τοῦ διποίου δικόμης της Καποδίστριας προσεφώνησε καὶ διμέσως ἀντεφώνησεν δικόμης Βεζύρης. "Ενας ζούμπας δικόμης της Σουλτάνου, πλοῖον ἐπτανησιακὸν φέρων τὴν ἔθνικὴν σημαίαν τῆς νέας καὶ πρώτης ἔλληνικῆς Πολιτείας καὶ ἐντὸς ἀργυροποιίλτου σάκκου τὸ πολιτεύμα μετὰ τοῦ διπλώματος. "Ο Βεζύρης ἔλαβε τὴν σημαίαν καὶ τὸν σάκκον, τὰ ἡστάθη καὶ θέσας αὐτὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔκλινε τὸ σῶμα μετὰ τῆς ἀνατολικῆς σοβαρότητος καὶ παρέδωκε τῷ Καποδίστριᾳ εὐχηθεῖς τῇ Ἐπτανήσῳ Πολιτείᾳ αἰώνιαν διάρκειαν καὶ εὐδαιμονίαν.

Μετὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην τελετὴν δικόμης Βεζύρης, εἰς ἔνδειξιν τιμῆς καὶ εὐνοίας, ἔδωκε δῶρα εἰς τοὺς Ιονίους ἀπεσταλμένους, οἱ δοποῖοι καὶ

μετέβησαν εἰς τὴν εὐρεῖαν τοῦ συμβουλίου αἴθουσαν, διόπου οἱ συνελθόντες Τοῦρκοι καὶ "Ἐλληνες ἔχαιρετισαν τὴν νέαν σημαίαν ζητωχραγαζούσοντες.

Ακολούθως ἐπορεύθησαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα φέροντες ἀνεπεπταμένην καθ' ὅδον τὴν ἐπτανήσιον σημαίαν καὶ ἀκολουθούμενοι ὑπὸ πλήθους. Ἐκεὶ ἔξ αρχειερεῖς ἐν στολῇ καὶ τέσσαρες ἱερεῖς κρατοῦντες τὸν Σταυρόν, τὸ Εὐαγγέλιον, τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας ὑπερέχθησαν αὐτοὺς παρὰ τὴν εἰσόδον τῆς ἐκκλησίας. Ὁ Πατριαρχὴς δρυιος παρὰ τὸν δεσποτικὸν θρόνον, φέρων τὴν πατριαρχικὴν στολήν, περιστοιχίζομενος ὑπὸ τῶν ἐπτανησιακῶν τιμητικήν πρεσβείας τοῦ Κεράτιου κόλπου, τὰ ἐν τῷ λιμένι τουρκικά, ωστικά καὶ ἀγγλικά πλοῖα καὶ τὸ φρούριον ἔχαιρετιζον τὴν ἔθνικὴν σημαίαν. Ὁ κόσμος μετὰ χαρᾶς ἔχαιρετιζε τὴν νέαν σημαίαν καθ' ὅλον τὸ διάστημα.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας δικόμης της Καποδίστριας καὶ δικόμης Σηγούρος διοισθέντες παρὰ τῆς Πύλης αὐτοκρατορικὸν ἐπίτροποι ὅπως ἐφαρμόσωσιν ἐν Ἐπτανήσῳ τὸ ἔγκριθὲν πολιτεύμα, μετέβησαν εἰς Κέρκυραν. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν ἀπεσταλμένων ἔμεινεν εἰς Κωνσταντινούπολιν δικόμης Α. Τ. Λευκόκιλος διοισθεὶς παρὰ τῆς Επτανήσου Γερουσίας ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς παρὰ τὴν Πύλην.

* *

Ο Λευκόκιλος ἀνήγγειλε διὰ τοῦ διερμηνέως τῆς πρεσβείας τῆς Πύλης διτο, διόπου δοθῆ δημοσίᾳ δεῖγμα σεβασμοῦ πρὸς τὸν Σουλτάνον, πλοῖον ἐπτανησιακὸν φέρων τὴν ἔθνικὴν σημαίαν τῆς νέας καὶ πρώτης ἔλληνικῆς Πολιτείας καὶ ἐντὸς ἀργυροποιίλτου σάκκου τὸ πολιτεύμα μετὰ τοῦ διπλώματος. "Ο Βεζύρης ἔλαβε τὴν σημαίαν καὶ τὸν σάκκον, τὰ ἡστάθη καὶ θέσας αὐτὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔκλινε τὸ σῶμα μετὰ τῆς ἀνατολικῆς σοβαρότητος καὶ παρέδωκε τῷ Καποδίστριᾳ εὐχηθεῖς τῇ Ἐπτανήσῳ Πολιτείᾳ αἰώνιαν διάρκειαν καὶ εὐδαιμονίαν.

Τὸ ἐπτανησιακὸν πλοῖον Ἀγία Τοιάς, τοῦ διποίου δικόμης της Βεζύρης, εἰς ἔνδειξιν τιμῆς καὶ εὐνοίας, ἔδωκε δῶρα εἰς τοὺς Ιονίους ἀπεσταλμένους, οἱ δοποῖοι καὶ

θρας Καράκιοι, διημυνθη ἀνευ σημαίας πρὸς τὰ ἀσιατικὰ παράλια πλησίον τῆς νήσου τῶν Πριγκήπων. Λέμβος φέρουσα τὸν Λευκόκιλον καὶ παρακολουθούμενη παρὰ ἄλλων λέμβων μετά. Ἐπτανησίων, μετέβη εἰς συνάντησιν τοῦ πλοίου.

Αγελθόντων ἀπάντων ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ τούτου πλοίου, ἐφάλη δὲ ἀγιασμὸς καὶ ἐπισῆμως εὐλογηθεῖσα ἡ σημαία ὑψώθη ἐπὶ τοῦ ἵστοῦ ἐν μέσῳ τῶν κανονιοβολισμῶν τοῦ ἴδιου πλοίου. Ἀπὸ οὖρον ἀνεμον ὠθούμενον τὸ πλοῖον ἐπλεε πλησίστιον καὶ ἔχαιρετις δὲ ἐνδεικνύεται καὶ εἰκόσι κανονιοβολισμῶν, καθ' ἣν στιγμήν παρέκαμπτε τὸ ἀκρωτήριον δύον ἔχειντο τὰ ἀρχαῖα βυζαντινὰ ἀνάκτορα. Ἐπειτα στραφὲν διηγούμενη εἰς Τόπο - Χανὲ δύον ἔχαιρετισε καὶ ἀντεχαιρετίσθη ὑπὸ τοῦ φρούριον. Οἱ Σουλτάνος ἐπὶ τοῦ παραθύρου ἐθεώρει διὰ τηλεσκοπίου τὸ πλοῖον τὸ δύοιον ἐφερε τὴν ἔθνικὴν σημαίαν. Τὰ ἐκεὶ ἐλλιμενισμένα πλοῖα διαφόρων ἔθνῶν ὕψωσαν τὰς σημαίας των. Ἡσαν ἐκεὶ καὶ τέσσαρα ἐπνανησιακὰ πλοῖα τὰ δύοια ἀνεπέτασαν τὴν ἔθνικὴν σημαίαν των.

Αποβιθαζομένου τοῦ Λευκοκίλου, τὸ πλοῖον ἔκανον οἰσθόλησεν ἐπτάκις, οἵ δὲ ναῦται ἀναβάντες εἰς τὰς κεραίας ἐξήτωκραύγασαν τρίς. Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἥλιου τὸ πλοῖον κατεβίβασε τὴν σημαίαν κανονιοθολοῦν καὶ οὕτως ἔληξεν ἡ ἐδυνική ἁρπτή¹.

Ἐπειτα ἀπὸ 347 χρόνια ἡ θέλησεν ἡ Θεία Πρόνοια εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῶν βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων νὰ εὐλογηθῇ ὑπὸ τοῦ ἴδιου Πατριάρχου καὶ νὰ ἔρῃ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἡ σημαία τοῦ πρώτου Ἑλληνικοῦ κράτους, χαιρετίζομένη τὸ πρῶτον ἀπὸ βυζαντινὰ φρούρια καὶ κυματίζουσα εἰς βυζαντινὴν θάλασσαν.

Η Ερουσία αριθμού την 15 Ταυνούαριον του 1801, πρώτην τοῦ ἔτους καὶ τοῦ αἰῶνος κατὰ τὸ γενηγοριανὸν ἡμερολόγιον, ὅπως ἐγκαινιεῦθη τὸ νέον ἑράτος καὶ, καταβιβαζομένων τῶν σημαιῶν τῶν συμμάχων Ρωσσίας καὶ Τουρκίας, ἀναπετασθῇ ἐπὶ τῆς κερκυραϊκῆς ἀκροπόλεως ἥ ἐθνικὴ τῶν νήσων σημαία.

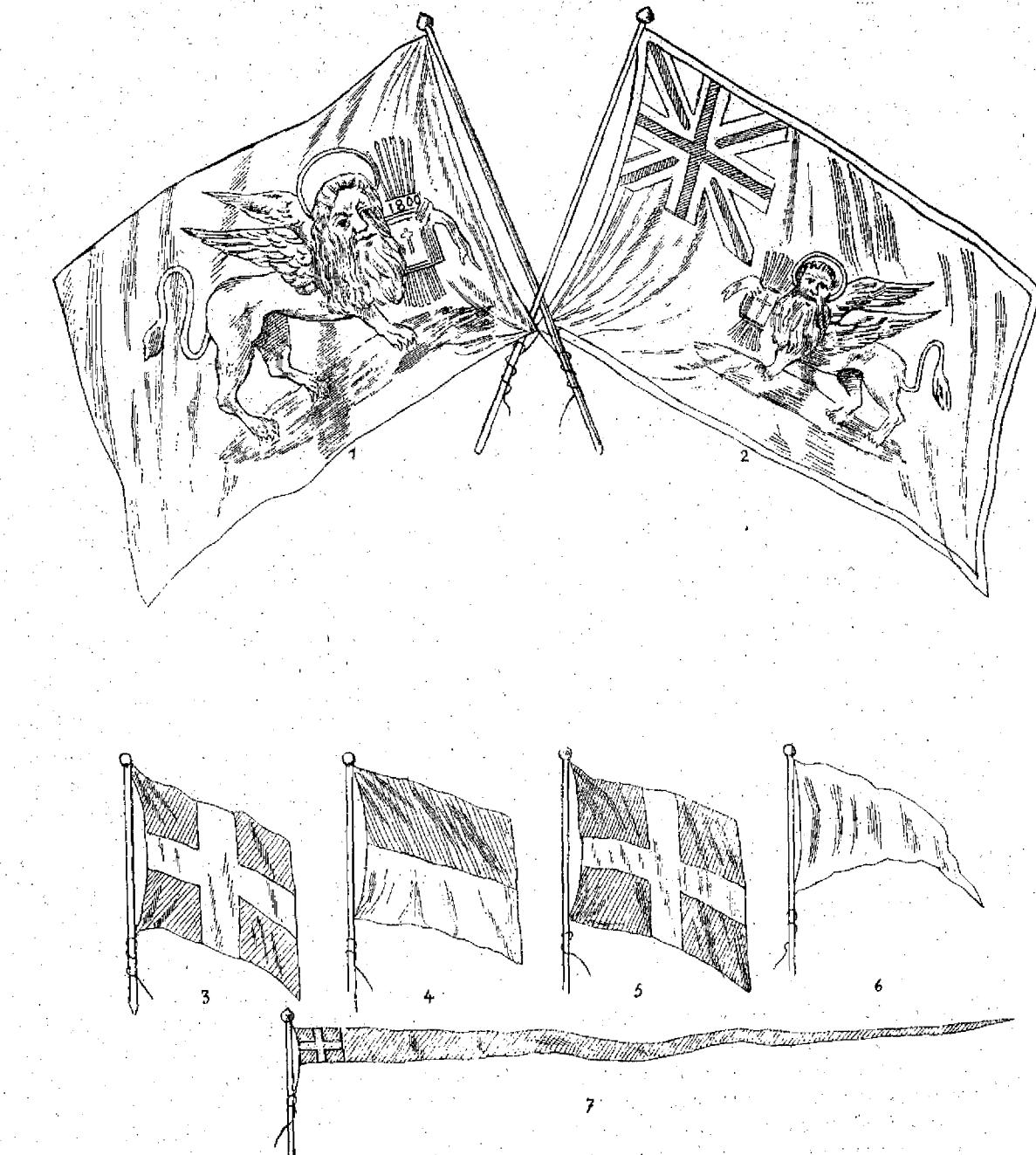
Ίδον πῶς περιγράφει τὴν βαρυσήμαντον διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἴστορίαν ἐκείνην ἡ μέραν, ἔνας σύγχρονος, ὁ κερκυραῖος Νικόλαος Ἀρλιώτης:

Περδ. Εμπάνου Λούντζ Della Repubblica
Settinsulare Bologna 1863 σελ. 44-48. ΙΙ. Χιών
Σειράς Ιστορικῶν ἀπομνημονευμάτων Κερκύρας 1863
σελ. 759-762. Γ. Ε. Ιστορία τῶν Ιονίων νήσων Α-
θήναις 1889, τόμος Α, σελ. 339-342.

«Τῇ 13, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ἔμελλε νὰ ἀναπε-
»τασθῇ ἡ νέα σημαία, καὶ τὰ πάντα εἶχον
»παρασκευασθῆ, ἀλλ' ἐνε α τοῦ σφρόδοτάτου
»ἀνέμου ἡ τελετὴ ἀνεβλήθη διὰ τὴν ἐπιοῦ-
»σαν, καθ' ἣν, μολονότι ἔξηκολούθει δι αντὸς
»καιροῦ. συνηλθόντων ἐν τῷ ποφην λατινικῷ ἀρ-
»γιεπισκοπείῳ τὰ μέλη τῆς γερουσίας, τῆς ἐγ-
»χωρίου κυβερνήσεως, δι μητροπολίτης μετὰ
»τοῦ κλήρου, οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ πρόξενοι
»τῆς Ἀγγλίας, Ρωσίας καὶ Αὐστρίας. Μετ'
»δὲ λίγον δ' ἀφίχθησαν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ τουρ-
»κικοῦ στρατοῦ καὶ στόλου, δι ρῶσσος φρού-
»ραρχος καὶ πλοίαρχοι τινες ωδῶσσοι. Τότε
»ἀναστὰς δι μητροπολίτης ἥψιλον γηγείει τὴν ση-
»μαίαν, καὶ μετά τινας εὐχὰς ἀπήγγειλε λόγον
»περαιώνων διὰ δεήσεως ὑπὲρ τῆς Πολιτείας
»καὶ τοῦ προέδρου αὐτῆς Θεοτόκη. Ἀφοῦ δὲ
»ἔξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Πολιτείας
»ἔτερος λόγος, ἀντικείμενον ἔχων τὸν νέον τῆς
»Ἐπτανήσου πολιτικὸν διοργανισμόν, ἐδόθη

» ο υρκος πιστεως εις την Πολιτειαν, πρωτον
» μεν υπὸ τοῦ προέδρου, ἀκολουθως υπὸ τῶν
» γερουσιαστῶν, τοῦ μητροπολίτου, τῶν ἐγχω-
» ρίων ἐπαγγελματικῶν καὶ τῶν ὀξιωματικῶν
» Μετὰ ταῦτα ἡ σημαία, ἣν ἐπὶ δρυγυροῦ δί-
» σκου ἔκρατει λοχίας τοῦ ἐγχωρίου στρατοῦ
» μετεκομίσθη εἰς τὸ παλαιόν φρουρίον, ἐπει-
» μέσῳ πολλῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀκολουθούν-
» των τῶν στρατιωτῶν, τῶν ἑκατοντάρχων καὶ
» τῶν σημαιοφόρων τῶν προαστείων καὶ τινών
» προεστῶν τῆς Ἑξοχῆς. Εν δὲ τῇ πλατείᾳ
» ἀπὸ τῆς εἰσόδου τοῦ παλαιοῦ φρουρίου μέχρι¹
» τῆς ὁδοῦ τῶν ὁδάτων, ἥσαν ἐν διπλῇ γραμμῇ
» παρατεταγμένα ἐγχώρια, ωστικά καὶ τουρ-
» κικά στρατεύματα, διὰ μέσον τῶν διποίων
» διηλθον οἱ κομίζοντες τὴν σημαίαν. Ὄτε δι-
» ἀνυψώθη αὕτη ἐπὶ τοῦ ἴστοῦ τοῦ παλαιοῦ
» φρουρίου, ἐχαιρετίσθη διὰ πυροβολισμῶν υπὲ-
» τοῦ φρουρίου, τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν πλοίων
» Τῇ δὲ ἐπομένῃ Κυριακῇ, 20 τοῦ αὐτοῦ μη-
» νός, δὲ πρόεδρος, οἱ γερουσιασταὶ καὶ τὰ μέλη
» τῆς ἐγχωρίου κυβερνήσεως μετέβησαν εἰς τὴν
» μητρόπολιν τῶν Λατίνων, ὅπου ἀφοῦ ἐτελέ-
» σθη ἡ λειτουργία, δὲ λατινικὸς αἱρῆσος ὅμοσει-
» ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου πίστιν εἰς τὴν Πολιτείαν
» καὶ μετὰ ταῦτα ἔφαλεν υπὲρ αὐτῆς δοξολο-
» γίαν. Τὸ ἀπόγευμα ἐδόθη εἰς τὴν πλατείαν
» τὸ δημοτικὸν γύμναστρα καλούμενον εις αγῆ-
» τὸ δὲ ἐσπέρας ἐκάπσαν πυροτεχνήματα καὶ
» ὃ πόλις ἐωφελανωνήθη». ¹

⁴ Ν. Β. Μάνεση: Περὶ Νικολάου Ἀριθμῶν 1731

1 Ἐθνικὴ σημαία τῆς Ἑπτανήσου Πολιτείας 1800-1807. — 2 Ἐθνικὴ σημαία τοῦ Ἡνωμένου Κράτους τῶν Ιονίων νήσων 1817-1864. — 3 διὰ τὴν θαλαμηγὸν τοῦ Αρμοσταῖ. — 4 διὰ τὴν Ιονικὴν Σημαπαθίαν. — 5 διὰ τὸ Ιονικὸν yacht. — 6 διὰ τὸ Ιονικὸν ἀπεστόλοιον. — 7 διὰ τὰ κυβεργητικὰ πλοῖα ὑψοῦτο δὲ ἐπὶ τοῦ ἵστον.

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ταύτῃ διενεμήθησαν εἰς τὸν λαὸν μικροὶ σημαῖαι, φέρουσαι εἰς βάθος κυανόχρουν μὲ ἐρυθρὰ γράμματα τὰς λέξεις: Σήτω ἡ Πολιτεία.

Αἱ Μοῦσαι δὲν ἔμειγαν σιωπηλά, ἔγκωμιά· ζουσαι καὶ κολακεύουσαι υπὲρ τὸ δέον. Οἱ ποιηταὶ τοῦ Ἰονίου ἔγιναν ἔξαλλοι. Οἱ μὲν συνέκρινον τὸν Σουλτάνον Σελίμ μὲ τὸν Δία, τὸν Αὐτοκράτορα Παῦλον μὲ τὸν Δημιούργον, τοὺς ἀντιπροσώπους μὲ τὸν Μωϋσῆν φέροντα τὰς ἐντολὰς εἰς τὸν ἴσραηλιτικὸν λαόν, καὶ ἀνέγραφον τὸν ωδὸν ἀντιρρόσωπον Ταμάραν ώς πατέρα τοῦ ἐπιτανησιακοῦ λαοῦ δὲ δοῦλος εἶχε συνδέσει στενῶς τὴν Σελήνην μετὰ τοῦ Σταυροῦ· ἐκ δὲ τοῦ δεσμοῦ τούτου ἐγενήθη ἡ παλαιὰ θεὰ τοῦ Ἰονίου φίλη, ἡ Ἐλευθερία.

Οἱ ζακύνθιοι ποιητὴς Μαρτελάος δὲν ἔκολακευσεν ἀνθρώπους, ἀλλ’ ἔλεγεν διότι δὲν ετείκος λέων ἐγένετο Ἑλληνικὸς καὶ δρπαξει τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν Κέρκυραν. "Ολα τὰ ποιήματα ἐγράφησαν Ἰταλιστί.

"Η σημαία ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τὰ ἄλλα κράτη. "Οταν ἔφθασε εἰς Βενετίαν τὸ πρῶτον ἐπιτανησιακὸν πλοῖον, οἱ Βενετοὶ χαρούμενοι ἐφώναζον ἀνεστήθη δὲν λέων μας. Ναί, εἶπεν ἀλλος, πρῶτα εἶχε γυρίσει τὸ φίλλον, ἀλλὰ τώρα ἔκλεισε καὶ τὸ Εὐαγγέλιον.¹

**

Τῇ 8 Ιουλίου 1807 διὰ τῆς ἐν Τιλσίτι συνθήκης μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ρωσίας τὰ πράγματα μετήλλαξαν, διότι ἡ Ἐπτανήσος παρεχωρήθη εἰς τὴν Γαλλίαν ώς ίδια κτήσις καὶ οὕτως, ἔπειτα ἀπὸ ἐπτὰ ἔτη ζωῆς ἔπιασεν ὑπάρχουσα ἡ πρώτη ἀνεξάρτητος Ἑλληνικὴ πολιτεία.

Τὰ πρόγματα πάλιν μεταβάλλονται διὰ τῶν ἐν Παρισίοις συνελθόντων συμμάχων. "Ο Ιωάννης Καποδίστριας ἐπρότεινε νὰ τεθῶσιν αἱ νῆσοι ὑπὲρ τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν καὶ νὰ γίνουν κράτος ἀνεξάρτητον ἐλεύθερον. Τοῦτο ἐγένετο διὰ τῆς ἐν Παρισίοις συνθήκης τῆς 5 Νοεμβρίου 1815 καὶ οὕτως ἐκ νέου μεταξύ τῶν εὑρωπαϊκῶν κρατῶν ἐφάνησαν αἱ νῆσοι ἀνεξάρτητοι ὑπὲρ τὸν τίτλον: Κράτος τῶν Ἡνωμένων Ἰονίων Νήσων.

1812 καὶ τὸν χειρογράφων αὐτοῦ. Κερκύρα 1873 σελ. 90-91.

¹ Ὡς γνωστὸν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ δόπον ἐκράτει ὁ Λέων τῆς Ενετίας ἡσαν γραμμέναι αἱ λέξεις: Pax tibi Marce, Evangelista meus. Ἀφοῦ οἱ δημοκρατικοὶ Γάλλοι μετέβησαν εἰς Βενετίαν, εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ἐγράψαν τὰς ἔξης λέξεις Diritti e doveri dell'uomo e del cittadino ἥτοι δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ πολίτου. Οἱ Ἐνετοὶ ἔλεγον τότε διὰ τὸ "Ἄγιος Μάρκος ἐγύρισε φύλλον.

Τὸ ἔβδομον ἀριθμὸν τῆς συνθήκης ταύτης διελάμβανε τὰ ἔξης:

« Ἡ ἐμπορικὴ σημαία τοῦ Ἡνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων νήσων, θὰ ἀναγνωρισθῇ ἀπὸ δῆλα τὰ συμβαλλόμενα μέρη ώς σημαία ἐλευθέρου καὶ ἀνεξαρτήτου κράτους. Θὰ φέρῃ, μετὰ τῶν ίδίων χρωμάτων καὶ τοῦ ίδίου ἐμβλήματος τοῦ 1800, ἀλλο ἔμβλημα, τὸ δόποιον ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης θὰ νομίσῃ πρέπον νὰ παραχωρήσῃ ώς δεῖγμα τῆς προστασίας ὑπὸ τὴν δοῖαν τὸ ηγεμονίον Ἰονίου κράτος ἐτέθη». Καὶ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1817 θεσπίζει εἰς τὸ Κεφάλαιον VII, τμῆμα VI ἀρ. Α'. « Η ἐμπορικὴ σημαία τοῦ Ἡνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων Νήσων κατὰ τὸ 7 ἀριθμὸν τῆς ἐν Παρισίοις συνθήκης θὰ ἔνται ἡ σημαία τοῦ κράτους τούτου μετὰ τῆς προσθήκης τῆς βρετανικῆς Έπιστρεψις, τιθεμένης εἰς τὸ ἄκρον πλησίον τοῦ κοντοῦ».

Οὗτο καὶ πάλιν τὸ κυανοῦν χρῶμα ἡτο τὸ ἐθνικὸν χρῶμα καὶ πάλιν δὲν ως ἄλλοτε ἡτο τὸ ἐπιτανησιακὸν ἔμβλημα, ἀφαιρουμένου μόνον τοῦ ἐπους 1800.

Διὸ προκηρύξεως τοῦ 1817 Δεκεμβρίου 9 διαγραμτάρχης Ρόβιτσον προσεκάλεσε τοὺς πλοιάρχους τῆς Ἐπτανήσου διὰ νὰ λάβωσι γνῶσιν τοῦ σχεδίου τῆς σημαίας τῶν νήσων καὶ πατακενάσωσιν αὐτήν.

Τὸ κυανοῦν, τὸ ἐθνικὸν τῆς Ἐπτανήσου χρῶμα, τὸ χρῶμα τῆς πρώτης ἀνεξαρτήτου καὶ ἐλευθέρου Ἑλληνικῆς Πολιτείας, ἡτο καὶ τὸ χρῶμα μιᾶς τῶν κυριωτέρων σημαιῶν τῶν ἀναπτεσθεισῶν κατὰ τὸν Ἀγῶνα, τῆς τῶν Σπετσῶν. Τὸ αὐτὸ χρῶμα ἐπφόκειτο νὰ είνει καὶ ἐν τῶν χρωμάτων τῆς σημαίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Ἐν Ἐπτανήσῳ ἦσαν ἐν χρήσει καὶ αἱ ἔξης σημαῖαι, δι’ ὧν ἡγγέλλοντο εἰς τοὺς σημαφόρους τῶν νήσων τὰ ἀφικινούμενα Ιονικά πλοῖα. "Η θαλάμηγδες—ηδὲ ἔλεγετο ἡ σκοῦνα—πρὸς χρῆσιν τοῦ Ἀρμοστοῦ ἐσημειοῦτο μὲ σημαίαν ἔχουσαν βάθος κυανοῦν μὲ λευκὸν σταυρὸν ἀπαράλλακτα ὥσπαν τὴν Ἑλληνικήν. "Η σκαμπαβία Ιονική, ἐσημειοῦτο μὲ σημαίαν τετράγωνον ἡς τὸ ἀνω μέρος ἡτο κυανοῦν καὶ τὸ κάτω λευκόν. Τὸ Ιονικὸν ἀτρόπολοιον¹ μὲ σημαίαν τρίγωνον κυανήν. Τὸ Ιονικὸν yacht μὲ σημαίαν ἐρυθράν μὲ κόκκινον σταυρόν.

Αὐταὶ ἦσαν αἱ πρῶται ἐθνικαὶ τῆς Ἑλλάδος σημαῖαι πρὸς τὸ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

¹ Τὸ πρῶτον Ιονικὸν ἀτρόπολοιον ἐκαλεῖτο Sir Frederick Adam ἀφίκετο δὲ εἰς Κέρκυραν τῇ 6 Ιανουαρίου 1826, εἰς Ζάκυνθον δὲ τῇ 14 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ

ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ

Χαρισμένη τοῦ Ψυχάρη.

Αρχίζω τὸ τραγούδι μου γιὰ τὴν Ἄμαρυλλίδα,
Κ' οἱ αἴγες μου βόσκουν στὸ βοννὸ κιό Τίναρος τὲς λάμνει.
Τίναρε, φίλε μου καλέ, γιὰ βόσκε μου τὰ γίδια,
Κατὰ τὴ βρύσι πάρε τα καὶ τήρα τὸν προκέρα
Τὸν ξενικὸ τὸν ἀξαδιά, μὴν πάρη καὶ σε πονιρίσῃ.

Χαριτωμένη βοσκαροῦ, γιατί πιὰ δὲν προβάλλεις
Νὰ μὲ καλέσῃς στὴ σπηλιὰ τὸ δόλιο; δὲ μὲ θές;
Απὸ ποτὰ σοῦ φαίνομαι μντᾶς κιάργιομάλλης;

Θὰ κάνης τὸ στεφάρι εὐτὺς νὰ τὸ μαδήσω κιόλα,
Ποῦ σοῦ φυλάω ἀπὸ μνριά, βοσκοῦλλ', ἀπὸ τὰ χτές,
Κ' ἐπλεξα ρόδι ἀκρόνοιχτα καὶ ποίμα μυροβόλα.

Ω, συφορά, τί νὰ γενῷ δὲ καημένος; δὲν προβάλλει—
Νά, δέκα μῆλα σοῦκοφα ἀπὸ κείη τὴ μηλιά,
Ποῦ μοῦ παράγγειλες ἐσύ πιανριο σοῦ φέρω πάλι

Τὰ βάσανά μου ποίταξε, ποῦ ἔνας θεός τὰ ξέρει
Ας γείνω μέλισσα νάρωθ στὴν ὀδια σου σπηλιά,
Αφοῦ περάσω τὸν πισόδι καὶ τὴν πυκνή τὴ φτέρη.

Τώρ' ἀνοιωσα τὸν Ερωταρ βαρὺς θεός ἀλήθεια.
Αύκανας γάλα στὸ δρυμὸν θὰ βύζαξε πολὺ²
Καὶ μὲ έπαψε ως τὸ πόκκαλο, μοῦ πυρπολεῖ τὰ στήθια.

Κόρη μὲ μάτι καστανό, κύρη μὲ φρύδι μαῆρο,
Αγκάλιασέ με τὸ βοσκό καὶ δός μου ἔνα φιλέ
Ας εἶναι καὶ μὲ τὸ φιλέ, παρηγοριά θὲ ναῦρω.

Βγάζω τὰ φοῦχα νὰ φιχτῶ μὲς στοῦ γιαλοῦ τὴ μέση,
Ἐκεῖ ποῦ πιάνει τὸν σκορπιοὺς δὲ γέρος δὲ φαρᾶς,
Καὶ νὰ ποθάνω - ἐσένανε, τὸ ξέρω, θὰ σ' ἀρέσῃ.

Απὸ καιρὸν γὼ τόμαθα, γιατὶ εἶχα δοκιμάσει
Τὴν παπαροῦντα φούσκωσα νὰ δοῦμ' ἀν μ' ἀγαπᾶς,
Μὰ μάρατε σὴ φούχτα μου καὶ πάει χωρὶς νὰ σκάσῃ.

Ως κ' ἡ γρηγά ἡ κοσμινοῦ ποῦ βότανα συνάζει,
Τὴν πᾶσα ἀλήθεια μοῦχει πεῖ καθὼς ἔχει γενῆ,
Πῶς ἐγὼ χάνομαι γιὰ σέ, μὰ σένα δέ σε νούάζει.

Μιὰν δισποτὴν αἴγα φύλαξα μὲ φύρια νά σου δώσω,
Οποῦ κ' ἡ υφάντια μοῦ ζητᾷ τοῦ θειοῦ ἡ μελαχροινή
Θὰ τῆς τῇ δώσω πιὰ ἀφοῦ μοῦ κάνεις νάζει τόσο.

Τὸ δεξὶ μάτι μαν ἄλλεται· θὰ τὴν ἰδῶ; ἀγάλι
Θὰ γείρω δῶ νὰ τραγουδῶ στὸ πεῦκο κολλητά,
Καὶ τότε μπορεῖ νὰ μὲ δῆ· δὲν εἶναι πέιρα πάλι.

Ο Ἰππομένης πονθελε τὴν κορασιὰ Ἀταλάτα,
Μῆλα στὰ χέρια τὸν ἔπιασε καὶ τρέχει καὶ πετᾶ
Τὸν εἰδ' αὐτή, τρελλάδηκε, τὸν ἀγαπάει γιὰ πάντα.

Κοπάδι ὁ μάντις ἔφερε στὴν Πύλο ἀπὸ τὰ δῷη
Καὶ τότε πιὰ ταδέρφι τὸν ἔπηρε τὴν Ηηρώ,
Τὴ σεμνὴ μάντα πονκάμε τὴ φρόνιμη τὴν κόρη.

Τὴν Ἀφροδίτη τὴ γλυκειὰ μὴν τάχα μὲς τὰ δάση
Δὲν τὴν κατάφερε, καλέ, βροσκόπουλο μαρό,
Ποῦ ἀπὸ τὸν κόρφο καὶ τεκόδ δὲν θέλει νὰ τὸ χάσῃ;

Ζουλεύω ἐκεῖνον τὸ βοσκό, ποῦ ἀξύπητα ποιμάται.
Ζουλεύω ἐκεῖνον ποῦ ἀγκαλιὰ τὴ Δήμητρα βαστᾶ,
Ποῦ τόσα γνάριτε, ἀπιστοι, ποῦ σεῖς δὲν τὰ τηράτε.

Πῶς τὸ κεφάλι μου πονεῖ! μὰ σένα δέ σε μέλει.
Σωπῶ καὶ πέρφτω νὰ μὲ φάν οἱ λύκοι ἐδῶ μπροστά.
Τοῦτο τὸ φάγωμ', ἀπογή, θὰ σου φαγῆ σὰ μέλι.

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΔΟΣ

PIERRE LOUYS

ΠΑΡΡΑΣΙΟΣ *

Γ'

Κατόπιν κατεδέχθη νὰ μὲ διαφωτίσῃ:

« Προσπασαλευμένη ἑπάνω εἰς τὸν Καίνασον, ἡ κόρη αὐτὴ θὰ παρουσίαζεν εὔμορφον θέαμα. Ἐν τούτοις δὲν τὴν ἀγόρασα μὲ σκοπὸν νὰ συμπληρώσω δι' αὐτῆς τὸν Προμηθέα περὶ τοῦ δποίου σου ὀμίλησα. Θὰ μοῦ χοησιμένης ὡς μιντέλο διὰ κάποιους μικροὺς πίνακας ἀκολάστους μὲ τοὺς δποίους ἑκουνδάω τὸν νοῦν μου κατὰ τὰς ὁδας τῆς σχολῆς· καὶ οἱ δποίοι, καθὼς γνωρίζεις, κάθε ἄλλο εἰνε παρὰ τὸ ὀλυγώτερον εὐγενὲς μέρος τοῦ ἔργου μου. »

« Επεριπατήσαμεν ἐπὶ πολὺ ἐνώπιον τῶν ἔξεδρῶν. Τὸ πλήθος εἶχεν ὅγκωθῆ περισσότερον. Ο ἥλιος ἔγινετο ὀλογένη πλέον ἀνυπόφροδος εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην ἀσκίωτην πεδιάδα, ἐν μέσῳ κοσμοπλημύρας. Η Ἀφετειδώρα εἶχε φορέση πρῶτα τὸν λευκόν της χιτῶνα, ἔπειτα τὴν παρθενικήν της ζώνην, ἀνερχομένην μέχρι τῶν μαστῶν, ἡ δὲ κόμη της ἐχάνετο εἰς τὴν κορυφὴν πέπλου κυανοῦ, ὁ δποῖος ἐσκέπαξεν δλον της τὸ σῶμα. Ἐστρέφετο συχνὰ διὰ νὰ μᾶς βλέπῃ· καὶ τότε παρετήρησα δτι, ἐνδυθεῖσα τὰ φορέματά της, ἐνεδύθη ἔξαφνα καὶ νέαν σκεδὸν ψυχήν. Τὸ πρόσωπόν της εἶχε μεταμορφωθῆ. Μᾶς παρετήρει μὲ ἀγωνίαν, ὡς ἔλλην ἥθελε νὰ γνωρίσῃ ποῖος ἀπὸ ὄλους ἐκείνους τοὺς ἄνδρας ἔμελλε νὰ την προσβάλῃ, καὶ λησμονοῦσα τώρα ὑπὸ τοίαν γυμνότητα εἶχαμεν γνωρίσῃ τὸ σῶμά της, ἐτραβοῦσε πρὸς τὰ δπίσω τὸν πτυχωτὸν της πέπλου, μὲ τὸ κομψὸν ἐκεῖνο κίνημα τοῦ ἀριστεροῦ ἀγκῶνος, τὸ δποῖον ἔχει σκοπὸν ναπόκρυπτη τὰ δπίσθια σφαιρώματα.

Εἶχαμεν ἥδη διατρέχῃ τὸ ἥμισυ τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ, δταν ὁ Παρφάσιος ἐσταμάτησεν:

« Ὁχι, μοῦ εἶπεν, ὀντὸ ποῦ ζητῶ δὲν εὑρίσκεται ἐδῶ. Η νεότης τοῦ σῶματος καὶ ἡ τελειότης τῆς κεφαλῆς δὲν συνυπάρχουν. Διὰ τοῦτο ὁ Προμηθεὺς δὲν εἶνε ἔφηβος. Ἀς στρέφωμεν δεξιὰ καὶ ἀς πλανηθῶμεν κατὰ τύχην ἔχω μεγαλητέραν πιθανότητα νὰ εῦρω

τὸν ἀνθρωπὸν μου μεταξὺ δούλων κατωτέρας τιμῆς. »

Μόλις εἶχαμεν κάμη τρία βήματα εἰς τὴν δευτέραν πρὸς τὰ δεξιά δίοδον, δ Παρφάσιος ἀπλωσε τὰ χέρια κ' ἐφάνωξε:

« Νά τος!

Ἐπλησίασα μὲ περιέργειαν.

Ο ἀνθρωπός, τὸν δποῖον μοῦ ἔδειχγε, θὰ ἦτο πεντηκοντούτης. Υψηλοῦ ἀναστήματος, μὲ τελείας ἀναλογίας, είχε μέτωπον εὐρύ, δφρουακὸν τέξσον ξέντονον καὶ σαρκώδες, ρίνα ἰσχυρὸν καὶ εὐγραμμόν, ρώμωνας ἀνεπτυγμένους, ὃτα εἰσέχοντα. Η κόμη τοῦ ἦτο φαιά, τὸ γένειόν του μαῦρον ἀκόμη, βραχὺ καὶ συνεστραμμένον εἰς βοστρύχους τόσον κανονικοὺς καὶ ἐκφραστικούς, δσον καὶ τὰ χρακτηριστικά του. Οἱ ἰσχυροὶ τένοντες τοῦ λαιμοῦ του ἐσχημάτιζαν τρόπον τινὰ ὑπόβαθρον, τὸ δποῖον προσέδιδε παραδέξως περισσότερον μεγαλεῖον εἰς τὴν νοημοσύνην τῶν δφθαλμῶν του.

Ο Παρφάσιος ἡρχισε νά τον ἀνακρίνῃ :

« Πῶς ὀνομάζεσαι;

— Οὔτις.

— Αφίσε τώρα τὴν φιλολογίαν, καλέ μου ἀνθρωπε, καὶ εἰπέ μου τὸ δνομα, τὸ δποῖον ἔλλαβες ἀπὸ τὸν πατέρα σου... θά μου ἀποκριθῆς;

— Απὸ ἐνδὸς μηνὸς ὀνομάζομαι Οὔτις. "Αν εἶχα ἄλλοτε δνομα ἄλλο, δὲν ἔχω εὐχαριστησιν νὰ σου το εἶπω.

— Διατί;

— Οὔτε τὸ διατί θὰ σου εἰπῶ, σκύλε!

Ο Παρφάσιος, ἔξαλλος, ἔγινεν ἐρυθρότερος τοῦ μανδύου του. Ο πωλητής, θορυβημένος, ἐπροχώρησε μὲ βραχίονας ἵκετευτικούς,

« Μὴ τὸν ἀκοῦς, κύριε μου, διμιλεῖ ὡς τρελλός. Τὸ κάμνει ἀπὸ πονηρίαν, διότι ἔχει περισσότερο μυαλό ἀπὸ ἐμέ. Εἰνε λατρός. Εἰς δλην τὴν Ὁλυνθον δὲν ὑπῆρχεν δμοίς του κατὰ τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἐμπειρίαν. Σου λέγω δ, τι επαναλαμβάνει δλος δ κόσμος, διότι ἦτο διάσημος μέχρι Μακεδονίας. Μοῦ εἶπαν δτι μέσα σὲ τριάντα χρόνια ἐθεράπευσε περισσοτέρους Ὁλυνθίους, ἀφ' δσους ἡμιπορέσαμεν νὰ φονεύ-

* Παναθηναϊκα, σελ. 198.

σωμενήμετς τὴν ἡμέραν ποῦ ἐπήραμεν τὴν πόλιν. Θὰ γίνῃ δούλος πολύτιμος ἄμα τοῦ βάλγες τὴν ἀλυσίδα καὶ ἄμα αἰσθανθῆ τὴν μάστιγα κάμνει ἀκόμη τὸν ὑπερήφανον, ἀλλὰ θᾶλλαξεν ὑφος σὺν τοὺς ἄλλους. Ἀν ἔνδρος λοιπὸν νά τὸν μεταχειρισθῆ; δὲν θὰ γνωρίσῃς θάνατον, ποὺν ἔλθη δὲκατοστός σου χειμών. Δός μου τριάντα δραχμάς, καὶ ὁ Νικόστρατος γίνεται κτῆμά σου διὰ παντός.

— Νικόστρατος; ἐπανέλαβεν ὁ Παρράσιος πρὸς ἐμέ. Τωράντι. Γνωρίζω αὐτὸν τὸ δνομα. Ἀδιαφορῶ ἐντελῶς διὰ τὴν ἱατρικήν του σοφίαν. Ὄλα μου τὰ φάρμακα εὐρίσκονται εἰς τὸ ὑπόγειόν μου, καὶ τὸ ἔνα μὲν θεραπεύει κάλλιστα ἀπὸ τὴν δυσπεψίαν πού μου χαρίζει τὸ ἄλλο. Ὅταν κάποτε κρυολογῶ, δὲν βάζω ἄλλο κατάπλασμα, παρὰ ἔνα φράτιο κορίτσιο μὲ φλογερόν μαστούς ἐπάνω εἰς τὸ ἔξαπλωμένον στήθος μου, καὶ ἐλπίζω νὰ ζήσω ἐπατὸν χρόνια χωρὶς τὴν βοήθειαν αὐτοῦ τοῦ φαρμακοποιοῦ.

Στραφεὶς πρὸς τὸν πωλητήν, διέταξε:

«Γέδυτε τὸν!»

— Ο Νικόστρατος ἐστάθη νὰ τὸν ἐκδύσουν, ἀνίσχυρος καὶ γεμάτος περιφρόνησιν.

— Ο Παρράσιος ἔξηκολούθησε νὰ διατάσσῃ:

«Γύρισέ τον ἀπ' ἐμπρός, μὲ τὰ χέρια κάτω Καλά... Τώρα πλαγίως... Ἀπὸ πίσω... Τώρα δεξιὰ... Πάλι ἀπ' ἐμπρός... Τὸν ἀγοράζω».

Ἐκτύπησεν ἔλαφρο μὲ τὸ χέρι του τὸν ὕδρον μου καὶ μού εἶπε χαμηλοφρόνως:

«Ἐξοχος, φύλε μου!»

Δέν του ἀπήντησα τίποτε, διότι μὲ κατέλαβε μία φρικίασις, ή δοποία ἥτο σχεδὸν αἰσθημα φθόνου.

Ἐπέρασαν πενήντα χρόνια, δλόκληρη ἀνθρώπου ζωῆς. Είδα χιλιάδες μοντέλα ἄλλα ποτὲ κανέν ποὺ νὰ ἐσυγκρίνετο μὲ τὸν Ὀλύνθιον ἐκεῖτὸν Νικόστρατον.

— Ήτο τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀνθρώπου εἰς ὅλον του τὸ μεγαλεῖον, εἰς τὴν ἡλικίαν καὶ τὸν διποίαν ἡ σωματικὴ ρώμη γίνεται ψυχικὴ δύναμις. Προμηθέα τὸν ἔλεγεν ὁ Παρράσιος ἄλλα καὶ οἰονδήποτε ἄλλο αἰώνιον δόνομα δὲν θὰ ἥτο δλιγάτερον δέξιον τοῦ νέου του δουλών. Νὰ εἴχος αὐτὸν τὸν ἀνθρωπὸν εἰς τὸ ἐργαστήριόν μου, μόνον ἔνα χρόνον, θὺν ἔκαμνα δσα σχέδια μάσα μουν ἔφθαναν δι' ὅλον μόν τὸ στάδιον, ἀπὸ Δίας, Πλούτωνας καὶ Ποσειδῶνας. Ἐκατέβαζε τὸν Ὀλυμπὸν εἰς τοὺς πόδας του. «Οταν ἔξεταινε τὸν βραχίονα, ἔβλεπες εἰς αὐτὸν τὴν Τούλαιναν, καὶ ὅταν τὸν ἀνύψωνεν, ἔβλεπες τὸν Κέραυγδον. Αἱ γραμμαὶ τῶν στέρων του ἤνοιγντο

εἰς τὸν ὕδωρα μέσα μέσα μεγαλοπρέπειαν, ή δοποία προσέδιδε. Θειότητα εἰς δλας τοῦ τὰς κινήσεις.

— Α! ἐσυλλογιζόμην, ὁ Παρράσιος μοῦ χαρίζει γνωτής, ως ἔστι ἐπρόκειτο νὰ περάσω τὰς τύχτας μουν εἰς τὰς στήλας τοῦ Κεραμεικοῦ, καὶ βέβαια δὲν ἔννοει δι τὸν ἡρούμην νὰ δεχθῶ τὸν ἔδιον εἰς ἀντάλλαγμα τοῦ Νικόστρατου!

— Άρα γε θὰ τὸν ἐφωτίζαν οἱ θεοὶ νὰ μού τον στείλῃ ποτέ, ξότω καὶ διὰ μίαν μόνον ἡμέραν;

Τοιοῦτον αἰσθηματα ζηλοτυπίας ἐβασάνιζε τὴν καρδίαν μουν ἔπειτα ἐπαργυρούμην κάπως συλλογιζόμενος δι τοῦ διαφανοῦ, δημοφανοῦ, δημοφανοῦ τοῦν θεοῦ τοῦν αἴθουσαν, τὴν γεννέτειραν τόσων ἀριστουργημάτων, τὴν δοποίαν μετὰ συγκινήσεως ἐπανέβλεπτα.

— Τὸν Προμηθέα μουν; ἀπήντησεν εἰς τὴν ἐρώτησίν μου. «Οχι, δὲν τον αἰσθάνομαι ἀκόμη ὄφιμον. Αὐτὸς ὁ Νικόστρατος ἔχει ἀνάγκην νὰ μελετηθῇ δλίγον καιρόν, καὶ βλέπω καλά δι τὴν πρώτη μουν σύλληψις θὰ γίνη κομμάτια, μόλις θελήσω νὰ εἰσαγάγω εἰς τὸν πίνακα μουν τὴν μορφήν του. Μετ' ὄφιγας ἡμέρας θὰ θέλωμεν».

— Τὸν ἡρώτησα ἀν ἀνεπαύετο, ἄλλα ἥτο δλωσδιόλου περιττόν. Η ζωγραφικὴ ἥτο αὐτὴ η ζωή του. Ἐπιστρέψας ἀπὸ ταξείδιον τὴν νύκτα, εἶχεν ἀρχίση μίαν εἰκόνα τὸ πρωΐ.

— «Ελα, μοῦ εἴτεν ἀποτόμως. Χαίρω πολὺ ποὺν είμπορεις νὰ τὴν ἔδης: τὸ πραγματάν αὐτὸν εἶνε θαυμάσιον. Ποτέ μου δὲν ἔκαμα δραιότερον».

— Τὸν ἔπαύριον ἐπῆγα εἰς τὴν οἰκίαν του, χωρὶς ἀποσκευάς, διὰν ἀποφύγω τὴν προσφοράν του. Κατοικοῦσεν εἰς τὰ μέσα τοῦ δρόμου μεταξὺ Κεραμεικοῦ καὶ Ἀκαδημίας μέγαρον ἀπὸ μάρμαρον καὶ χαλκόν, πλήσιον τοῦ οἰκίσκου δπου ἔζη δ Πλάτων. Οἱ κῆποι του κατήχοντο πολὺ μαρκάν, μέχρι τῶν κυανῶν ὄχθων τοῦ Κυκλοβόρου, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἀνερχόμενοι πρὸς τὴν ὄδον, περιέβαλλον τὸ λευκὸν οἰκοδομῆμα μὲ δένδρα ἄνωφελῆ καὶ πομπώδη.

— Απὸ ἀδιναμίαν πρωτάκουστον δ' ἀνθρώπον τῆς ἀξίας του, ὁ Παρράσιος ἥρεσκετο νὰ ἐπιδεικνύῃ τὰ πλούτη του. «Η περιουσία του ήτο ἀνυπολόγιστος καὶ ἥθελε νὰ τὸ γνωρίσουν δλοι. Ἀλλως τε η πολυτέλεια παρείχεν ἥδονὴν καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἔδιον, καὶ ἥθελε πάντοιε

νάπολαιμβάνη τὸ δροσερὸν μάρμαρον, τὴν ἀβράν μέταξαν, τὸ ἀκόμη ἀβρότερον δέρμα τῶν παρθένων, τὴν ἔπιπαγλον πορφύραν, τὸν ἀναλλοιστον καὶ ἡλιόχρωμον χρυσόν. Διὰ τοῦτο δι οἰκίας τοῦ διαμοίαζε μὲ τὸ ἀνάκτορον τοῦ Αρταξέρξου.

— Μ' ἐδέχμη εἰς τὴν εἰσοδον τῆς μεγάλης ἐσωτερικῆς αἰλῆς, ή δοποία τῷ ἔχορησμενεν ως ἐργαστήριον.

— Ορθίος, περιβεβλημένος πάντοτε ἔρυθρο μεταξωτό, μὲ τὸ ἀνάδημα εἰς τὸ μέτωπον ως θεὸς δλύμπιος, μοῦ ἀνοίξει τὰς εὐρείας τοῦ ἀγκάλας. Ἐπειτα εἰσεχώρησα παρὰ τὸ πλευρόν του εἰς τὸν ἔνδοξον αἴθουσαν, τὴν γεννέτειραν τόσων ἀριστουργημάτων, τὴν δοποίαν μετὰ συγκινήσεως ἐπανέβλεπτα.

— Τὸν Προμηθέα μουν; ἀπήντησεν εἰς τὴν ἐρώτησίν μου. «Οχι, δὲν τον αἰσθάνομαι ἀκόμη ὄφιμον. Αὐτὸς ὁ Νικόστρατος ἔχει ἀνάγκην νὰ μελετηθῇ δλίγον καιρόν, καὶ βλέπω καλά δι τὴν πρώτη μουν σύλληψις θὰ γίνη κομμάτια, μόλις θελήσω νὰ εἰσαγάγω εἰς τὸν πίνακα μουν τὴν μορφήν του. Μετ' ὄφιγας ἡμέρας θὰ θέλωμεν». Τὸν ἡρώτησε πρὸ τοῦ δικρίβαντος καὶ διέταξε:

— «Ξαναπάρετε τὴν πόλια σας». Τότε ή Αρτεμιδώρα ἐσήκωσε τὰ μανδά της μάτια πρὸς ἡμᾶς, καὶ μὲ φωνὴν ή δοποία μὲ συνεκίνησεν, ἐψιθύρισεν:

— «Εμπρός του»;

— Αλλ' ὁ Παρράσιος δὲν ἤκουσε τίποτε. Ο Παρράσιος ἥδη εἰργάζετο. Μὲ τὸν λεπτόν του χωραστῆρα, τοῦ δοποίου ή λαβὴ ήτο σωλήνη ἐξ ἐλέφαντος, προσέδεσε τὰς τελευταίας γραμμάς, διὰ νὰ τονίσῃ ἀκόμη τὸ ἀμεμπτον καὶ κακαρόγραμμον σχέδιον. Ἐπειτα δύο ἐκ τῶν νεαρῶν μαθητῶν του τῷ ἔφεραν τὰ ἐργαλεῖα του.

— «Καθὼς βλέπεις, μοῦ εἶπε μειδιῶν, ἔπαινα νὰ ζωγραφίζω μὲ νεροχρώματα. Ίδού κηρὸς καὶ σίδηρα κατὰ τὴν νέαν μέθοδον. Τοὺς νέους αὐτοὺς τῆς Σχολῆς της Σικυόνος θὰ τὸς πολεμήσω μὲ τὰ ἔδια των δπλα».

— Θὰ ἔλεγεις τωράντι, ἀν τὸν ἔβλεπες, δι τὸν μετεχειρίζετο καὶ αὐτὸς τὴν μέθοδον τοῦ Πολυγνώτου, ή δοποία εἰσχάτως εἶχε γίνη τοῦ συρραϊστον. Αἱ μικραὶ πυξίδες τῶν κηροχρωμάτων του ήσαν τοποθετημέναι εἰς κιβώτιον, λεφωμένον ἥδη ἀπὸ τὴν χρηστήν. Εβύθιζεν εἰς αὐτὸν προσεκτικῶς τὸν λεπτόν καντήρα ἐρυθροπυρωμέ-

νον, ἀνέσυρε σταγονίδιον ἔγχρωμου κηροῦ, τὸ ἔβαζεν εἰς τὴν θέσιν του ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ τὸ ἀνεμίγνυε μὲ τὰ ἄλλα, μὲ σταθερότητα χειρός, ἡ δποία μοῦ ἀπέσπα συχνὰ μειδίαμα ἐνθουσιασμοῦ.

Ζωγραφίζων δλονέν, μ' ἐδίδασκε πῶς παρασκευάζεται τὸ κηρόχρωμα καὶ ποιὰ ἡσαν ἐν γένει τὰ καλλίτερα χρώματα. Τὸ λευκόν του τὸ ἔφερεν ἀπὸ τὴν Μῆλον τὸ τῆς Σάμου ἡτο πολὺ παχύ. Ἐπροτιμοῦσε τὸ ἴνδικὸν κιννάβαιο, στερεώτερον ἀπὸ τὸ τῆς Ἐφέσου, τὸ δποίον ἀλλως τε ἡτο ἀκριβώτερον. Τὸ φλογώδες σανδάρακον καὶ τὸ ωχροκύανον ἀρμένιον ἡσαν κατάληλα διὰ γυναικεῖα φορέματα. Ἐξετίμα τὸ ἐξ ἐλέφαντος μαῦρον, τὸ δποίον εἶχεν ἐπινοήσῃ ἐσχάτως ὁ νεαρὸς Ἀπελλῆς, ἀλλ' ἐπροτιμοῦσε τὸ εὐχρηστότερον εἰς τὰς ἀναμέζεις μαῦρον, τὸ δποίον κατασκευάζεται (ὅταν ἡμπορῷ κανεὶς νὰ ἔχῃ), ἀπὸ δστὰ ἀπανθρακωμένᾳ νεκρῶν, κλεμμένα ἀπὸ τάφους ἀρχαίους.

Οὗτο παρηκληθεν ἡ ἡμέρα, χωρὶς νὰ ἔννοω τὴν πάροδον τῶν ὥρων, παρὰ μόνον ὅταν ὁ Παρράσιος διέτασσε: «Ἀνάπαυσις!» καὶ ἡ Ἀρτεμιδώρα, ἐπὶ μᾶλλον ἐρυθριῶσα, ἔκρυπτε τὸ πρόσωπόν της μὲ τὰ χέρια τῆς.

Περὶ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας, ὁ Παρράσιος ἡγέρθη φωνάζων εἰς τοὺς μαθητάς του:

«Θερμάνατε τὴν πλάκα!»

Καὶ στραφεὶς πρὸς ἐμέ, εἶπε:

«Ἐτελείωσε.

Τῷ ἔφεραν τὴν ἐρυθρὰν πλάκα, ἡ δποία ἐσπινθηροβόλει. Τὴν ἔπιασεν ἀπὸ τὸν κρύκον διὰ λαβίδος μακρᾶς καὶ τὴν περιέφερε βραδύτατα ἐνώπιον τοῦ κατακειμένου πίνακος, δόθεν ὁ κηρός ἀνήρχετο εἰς ἀτμούς, ἀποτυπώνων ἐπὶ τοῦ ἔηροῦ ξύλου τὴν πολύχρωμον αὐτοῦ ψυχήν.

Καὶ ίδου πῶς ἐτελείωσεν ἀπὸ τὴν χαραύνην ἔως τὴν δεύτην τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ «Κοιμαμένη Νύμφη» τοῦ Παρράσιου, ἡ δποία ενδισκεται τώρα εἰς τὰς Συρακούσας.

«Ο Παρράσιος ἐκύττατε τὸ ἔργον του μὲ ἀνεπιτήδευτον εὐαρέσκειαν, καὶ κινῶν τὴν ὥραίαν ἐκφραστικήν του χειρα, ἔξεφώνησε δυνατά:

«Ναί. Είνε γυμνάσια πρὸ τῆς μάχης.

«Αφηρημένος, ἡρωτησα:

«Ποίας μάχης;

«Εφάνη ἔκπληκτος ποῦ δὲν ἔνοσσα. Μὲ μεγάλα βῆματα διέσχισε τὴν αὐλὴν καὶ ἀνοίξε μίαν θύραν: «Ο Νικόστρατος ἀλυσοδεμένος ἐσήκωσε τὰ μάτια του ἐπάνω μας. Ο Παρρά-

σιος ἀνεστύλωσε τὸ σῶμα ἐμπρός του, καὶ μὲ τὰ δάκτυλα περασμένα εἰς τὰ γένεια του, ἐψιθύρισεν ὃς νὰ ὀμιλοῦσε μόνος του:

«Τῆς μάχης μου ὡς θεοῦ κατὰ τοῦ ἀνθρώπινου αὐτοῦ πλάσματος».

Ε'

«Ἐμεινα δλόκληρον μῆνα εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπησχολημένος μὲ τὰς ὑποθέσεις μου, ἀλι δποίαι δὲν μοῦ ἐπέτρεπαν νὰ ἐπισκέπτωμαι τὸν Παρράσιον.

Αἱ Ἀθῆναι ἐπένθουν πραγματικῶς ἀπὸ τὴν ημέραν τῆς πτώσεως τῆς Ὀλύνθου. Ἡ ἀγορὰ τῆς Χαλκίδος, ἡ πώλησις λαοῦ συμμάχου,—τὸ σκάνδαλον τοῦτο καὶ ἡ ὑβρίς πρὸ τῶν πυλῶν αὐτῶν τῆς Ἀττικῆς,—ἡτο τὸ θέμα πάσης διμίλιας, τὸ δνειφον πάσης σιγῆς.

Ἐναντίον τοῦ Φιλίππου δὲν ἡμποροῦσαν νὰ κάμουν τίποτε. Ο Κράτης δὲν ἤθελε τὸν πόλεμον, καὶ αὐτὸς διημοσθένης δὲν τὸν ἔξητούσε πλέον. Ἄλλ' ὁ Αἰσχίνης, ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, εἶχε συναντήσθη καθ' ὅδον πλήθη Ὀλυνθίων ἀπαγομέγνων ὡς κτήην, καὶ τῷ ἥρκεσε νὰ διηγηθῇ τὴν παρέλασιν αὐτὴν τῶν ἀνδραπόδων, διὰ νὰ ἔξεγειρῃ μὲ τὴν φωνήν του τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν ἐνόχων πόλεων.

Μίαν ἡμέραν ἔγινε κατὶ χειρότερον: Ἐγνώσθη διτι εἰς αὐτὰς τὰς Ἀθήνας πολίτης Ἀθηναῖος μετεχειρίζετο ὡς δούλην μίαν δυστυχῆ Ολυνθίαν. Ο ἀνθρωπὸς συγελήθη, ἐδικάσθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον ἀμέσως.

Ανήσυχος, ἔβλεπα διτι διημοσθένης ἀπειλεῖται ἀπὸ παρομοίαν τύχην, καὶ ἀφῆσας κατὰ μέρος κάθε ἐργασίαν, ἐπῆγα εἰς τὸ μέγαρον του, διὰ νὰ τον προειδοποιήσω, ἀλι ἡτο ἀκόμη καιρός.

Θύραι καὶ παραπετάσματα ἡσαν πλειστὰ διτιν ἔφθασα εἰς τὸν περίβολον. Ο δοῦλος δὲν ἤθελε νά με ἀφίσῃ νὰ περάσω τὸ κατώφλι. Ἐχοειάσθη νά ἐπιμείνω, νά ἐκφράσω τοὺς φόβους μου, νά τον βεβαιώσω διτι ἐπρόκειτο περὶ τῆς ζωῆς τοῦ κυρίου του. Ἐπιτέλους ἐμβῆκα, καὶ διασχίσας τρέχων τὴν μεγάλην σιοάν, κενήν, ἐσήκωσα τὸ παραπέτασμα.

Δὲν διὰ λησμονῆσα ποτὲ τὸ βραδὸν καὶ σοβαρὸν βλέμμα ποῦ μοῦ ἐφριψεν διημοσθένης, διτι μὲ εἰδε νὰ ἔμβαινω. Εξωγράφικεν δρυθιος, πελώριος ἐνώπιον πίνακος ἀπὸ μαῦρον ξύλου, ὁ δποίος εἶχε σχεδὸν τὸ ψύφος του. Ο

ΙΣΠΑΝΙΣ — ΕΡΓΟΝ Σ. ΒΙΝΟΓΡΑΔΟΦ

οὐρανός, ἔλαφον συγνεφιασμένος, προσέδιδεν εἰς τὸν κολοσσὸν ἐκεῖνον ὅψιν ὑπεράνθρωπον. Τόση ἡτο τοῦ πρόσωπου τοῦ ἡ ἥρεμία, ώστε τὰ χαρακτηριστικά τού δὲν διεκρίνοντο πλέον καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ ρυτίδες εἶχαν ἐξαλειφθῆ, ὅπως συμβαίνει εἰς τὰ λείψανα τῶν ὑπεργήρων, τῶν κεκοιμημένων ἐν γαλήνῃ θανάτῳ.

Δέν μου διμήλησε καθόλου. Λὲν μὲν ἐκύττοξε πλέον. Κρατῶν τὴν ἐρυθροπιτωμένην φάρδον, μετέφερε δάκρυα κηροῦ ἀπὸ τὴν πυξίδα εἰς τὸν ὄφθιον πίνακα, μὲν χεῖρα τόσον σταυρεῖν καὶ τόσον ἥρεμον, ὃς ἐάν εἴχε δημιουργήσῃ τὸν κόσμον μὲ σταγόνας χωράτων.

Τότε μόνον, παρακαλουμήσας τὸ βλέμμα τοῦ προσηλούμενον διαδοχικῶς ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ καὶ ἐπὶ ἐνδέ σημείου τῆς μεγάλης αἰνούσης, διέκρινα, σπαράσσοντα καὶ γυμνόν, ἐξηρθρωμένον χειροπόδαρα ἐπὶ φράχου ἀληθινοῦ, τὸν Νικόστρατον, ὃ ὅποιος ἐκφαίνεται, ἔξογκον τὸν δλονος τοὺς μυῶνας, ἀπὸ τέσσαρα σχοινία δεμένα εἰς κάθε τοῦ ἀκρον.

Πολλὴν ὡραν ἔμεινα ἀκίνητος, συγκρατῶν τὴν ἀναπνοήν μου, μὴ γνωρίζων πλέον τί ἡλθα νὰ κάμω καὶ νὰ εἰπῶ. Ο νοῦς μου ἐβινθίσθη δλόκληρος εἰς τὴν γοητείαν τῆς δράσεως. Αἱ ἄλλαι μου αἰσθήσεις δὲν ἐλειτουργοῦσαν πλέον καὶ ἔκαμνα δλιγωτέρας σκέψιμες ἀπ' δσας κάμνει κανεὶς ἐν διείρω.

Ἐξαφνα, ὃ Παρράσιος ἐπρόφερε μίαν λέξιν... Τουλάχιστον μοῦ ἐφάνη ὅτι τὴν ἀκουσα.

Καὶ ἡ λέξις αὐτὴ ἡτο :

«Φώναξ»!

Καὶ ἡ φωνή του ἡτο ἥρεμος ὅπως αἱ κινήσεις του καὶ τὸ πρόσωπόν του.

«Φώναξ»! ἐπανέλαβεν ὃ Παρράσιος.

Ο Νικόστρατος ἐξέρραγη ζωηρῶς εἰς γέλωτα βεβιασμένον, ὃ ἥχος τοῦ ὅποιου συνεκλόνισε τὴν αἰθουσαν. Καὶ εἰπεν ὅτι ὅχι, δὲν θέλει νὰ φωνάξῃ! ὅτι εἶνε κύριος τοῦ πρόσωπου του! ὅτι δὲν εἰμποροῦν νὰ δέσουν καὶ τὰ χαρακτηριστικά του ὅπως τὰ μέλι του μὲ σχοινία εἰς τὸν φράχον! ὅτι δὲν θάψινε καθόλου νὰ τελειώσῃ ἐκεῖνος ὃ πίναξ! Ἐπειτα ἐξήμεσε τὸν ἀφρὸν τῆς λύσης του μὲ θρεις καὶ βλασφημίας.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Παρρασίου δὲν ἡλιούδημη οὔτε κατὰ γραμμήν ἀφῆκε τὴν ἐρυθρὸν φάρδον φάρδον, τὴν δποίαν ἐκρατοῦσεν, ἐπῆρε σιγά-σιγά μίαν ἄλλην τὴν δποίαν ἐλευκοτύρωσεν εἰς τὸ πλησίον του πύρσων, καὶ δ-

ρίσας ἀκριβῶς τὴν θέσιν ὅπου ὁ γὺψ τῆς εἰκόνος του κατέτοιχε τὸ ἥπαρ τοῦ Προμηθέως, εἰπε πρὸς ἔνα δοῦλον σαρμάτην:

«Πάρε. Δεξιᾶ. Κάτω ἀπὸ τὴν τελευταίαν πλευράν. Νὰ ἐγγίξῃ ἔλαφορά, χωρὶς νὰ εἰσχωρήσῃ».

Ο Νικόστρατος εἶδε τὸν ἀνθρώπον ἐκεῖνον νὰ τὸν πλησίασῃ. Διετήρει μειδίαμα ὀχρότατον, καὶ τὸ χρέας τοῦ ἐψήθη χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν.

«Ἄλλα μετ' ὅλιγον τὰ μάτια του ἐσβινσαν· ίδρως ἄφθονος ἐφρευσεν ἀπὸ τοὺς κροτάφους του. Ἡσχισε πρῶτα νὰ κραυγάζῃ, ἐπειτα νὰ δλολύζῃ μὲ φωνὴν σπασμωδικὴν ὡς τὸ κλάμμα μικροῦ παιδιοῦ.

«Ο Παρράσιος, ἀπανής, παρετήρει τὸ πρόσωπόν του.

Πόσον διήρκεσε τοῦτο; Λὲν εἰξέρω. «Εως τὸ φράδυ, νομίζω. Λὲν εἰξέρω ἐπίσης ποίαν ὕδραν κατώρθωσα νὰ συρθῶ ἐξω ἀπὸ ἐκείνην τὴν αἰθουσαν, διότι ἐλπιψυχοῦσα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Τὴν στιγμὴν ποῦ ἐπεργοῦσα τὴν θύραν, ἔγινεν ἔξαφνα σιγή, καὶ ἐπειτα ἤκουσα μίαν φωνὴν ἀπὸ μακράν:

«Ο ἀνδρος! ἐφώναξεν ὃ Παρράσιος. Ἀπέθανε μίαν στιγμὴν ἐνιωτίερα ἀπ' δτι ἐπρεπε!»

* * *

Οταν ἔμαθαν τὴν ἐπαύριον εἰς τὰς Ἀθήνας πῶς ὃ Παρράσιος εἶχε ζωγραφίση τὸν «Προμηθέα Δεομώτην» τὸν δποίον προώριξε διὰ τὸν Παρθενῶνα, κραυγὴ φρίκης ἀνεδόθη ἀπὸ δλην τὴν πόλιν.

Ο λαὸς διημύνθη σύσσωμος πρὸς τὸν Κύκλωρον καὶ περιεκύλωσε τὴν οἰκίαν τοῦ ζωγράφου, τῆς δποίας αἱ θύραι ήσαν κλεισταί.

«Ἐνα Ὁλόνθιον! Ἐνα ἀνδρα ἐλεύθερον! Ἐνα ἡτημένον τοῦ Μακεδόνος.

Κώνειον εἰς τὸν φονέα του.»

Ανεμίχθην μὲ τὸ παράφορον ἐκεῖνο πλήθος, δχι διὰ νὰ σώσω τὸν φίλον μου, διότι κ' ἐγὼ δ ὅδιος ἐσκεπτόμην τότε ὅτι ἄξιος κάθε τιμωρίας, καὶ αἱ κραυγαὶ τοῦ Νικοστράτου ἐβομβοῦσαν ἀκόμη εἰς ταῦτια μου 'Αλλ' ἐπήγαινα ἀκολουθῶν τὸ πλήθος, ὀθοιύμενος ἀπὸ τὴν κίνησιν τοῦ λαοῦ, ἔως δτον ἐφθασα μὲ τὸν συρφετὸν ἀπέναντι ἀπὸ τὸν πολιορκούμενον περίβολον.

Τὸ πλήθος ἐκραύγαξεν ἄραν πολλήν. Η

οἰκία ἐφαίνετο νεκρά. Οὔτε ἔνας δοῦλος εἰς τὴν θύραν. Οὔτε μία φωνὴ δπίσω ἀπὸ τὰ παραπετάσματα, τὰ δποία ἐκρέμαντο μεταξὺ τῶν στηλῶν, ἀκίνητα καὶ κλειστά.

Τέλος δ Παρράσιος δ ὅδιος μεταξὺ δύο παραπετασμάτων τὰ δποία ἀνοίξαν, ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸ ισόγειον, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα εἰς τὴν βασιλικὴν τοῦ πορφύραν, καὶ τὸ μέτωπον δεμένον ἀκόμη μὲ τὸ ξερὸν ἀνάδημα.

Θύελλα κραυγῶν ἀνήλθε πρὸς αὐτόν:

«Δολοφόνε! Βάρβαρε! Σύμμαχε τοῦ Φιλίππου! ὡρύετο τὸ πλήθος. Ποῦ εἰνε ἐκεῖνος δ Ὁλόνθιος; Θὰ τὸν κηδεύσωμεν μὲ τιμὰς στρατηγοῦ νικηφόρου. Καὶ διὰ σὲ τὸ κώνειον! διὰ σὲ τὸ κόνειον!»

Ο Παρράσιος ἀφῆκε τὴν ἀγανάκτησιν αὐτὴν νὰ ξεθυμάνῃ καὶ νὰ καταπέσῃ. Ἐπειτα ἡρπασεν ἀπὸ τὰς δύο πλευρὰς τὴν θύραν, ἔπειτα ἡρπασεν μέχρι ποδῶν τοῦ πλήθους, καὶ δταν ἡ κατακραυγὴ ἐδοκίμασε νὰ ξαναρχίσῃ, ἐπενφημία παταγώδης τὴν κατέπνιξε εἰς τὸν ἀλαλαγμὸν τῆς Δόξης.

[Μετάφρασις Γρ. Ε.]

ΤΟ ΔΕΚΑΔΕΝΟΗΜΕΡΟΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΖΩΗ

Αναστασίου Π. Σκιαδαρέση ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ. Ένθη Αθήναις, τύποις Π. Δ. Σανελλαρίου 1904.

Από την σειράν των περιπαθῶν κανταδόρων, Α τῶν δοπίων τὸ ἄσμα ἀκούεται πρὸ διλγίου καιροῦ ἀπὸ τὰς στήλας μερικῶν ἐσπερινῶν ἐφημερίδων, αἱ δοπῖαι, εὐσπλαχνικῶτεραι ἀπὸ τὴν δοτυνδόμιαν, ἀφίνουν τοὺς ἐρωτοκυπημένους νὰ σταθοῦν μίαν στιγμὴν ὅπο τὴν σκέπτην των καὶ νὰ χύσουν τὸν πόνον τῆς ψυχῆς των, δ. κ. Σκιαδαρέσης εἶνε ὁμολογούμένως ἀπὸ τὰς «καλλιτέρας φωνάς». Τί τὸ παράξενον; Ἡ φωνὴ τοῦ Ἀποστόλου πρωτοακούσθηκε εἰς ἓνα δημόλον κανταδόρων ..

Ο νέος ποιητὴς εἰς δλον τὸ πυκνοτυπωμένον βιβλιαράκι του, τὸ δοποῦ ἐβιάσθη δλίγον νὰ μᾶς δώσῃ, ἔκτὸς δλίγον σελίδων μεταφράσεων, ψάλλει τὸν ἔρωτα. "Ἡ μᾶλλον, διὰ νὰ είμαι ἀκριβέστερος, ψάλλει τὴν ἐρωμένην του. "Ἐχει τὴν περιπάθειαν δλων τῶν ἐρωμένων, τὰ δάκρυά των, τὰς μελαγχολίας των. Τὰ λουλούδια, τὸ φεγγάρι, οἱ δροσιές, τὰ ὄνειρα, οἱ ἀχτίδες δλη ἡ ποιητικὴ ἀνθοδέσμη τῶν ἐρωτευμένων, ἐπανέρχονται πολὺ συχνὰ εἰς τὸ ἄσμα του καὶ χορεύουν γύρω ἀπὸ τὸ ξανθὸν εἴδωλον — αἱ ποιητικαὶ ἐρωμέναι εἶνε δλαι ξανθαὶ — πρὸς τὸ δοτοῦν ἀνεβαίνει ὁ στεναγμὸς τῆς κιθάρας του. Ἐν τούτοις τὸ ἄσμα αὐτὸν εἶνε πολὺ συχνὰ μελφδικόν, τονισμένον, εὐχάριστον εἰς τὴν σιωπὴν τῆς νυκτός, καὶ εἰμπορεῖ νάνοιζη κανεὶς τὸ παράδυσόν του διὰ νὰ τὸ ἐνωτισθῇ, χωρὶς νάγανακτήσῃ καὶ δργισθῇ διὰ τὴν διακοπὴν τοῦ ὕπνου του.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὁ νεαρὸς τραγουδιστής, ὁ δοποῖος ψάλλει μὲ ἀρκετὴν μελφδίαν τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ξανθούλαν του, μοῦ κανεὶς πολὺ τὴν συμπάθειαν. Καὶ ἀνὴ ἡ σερενάδα του δὲν σιγήσῃ, δταν ἡ ὠδαία του, μαλασσομένη ἀπὸ τὴν περιπάθειαν τῆς σερενάδας, συγκατανεύση νάνοιζη τὸ παράδυσον καὶ νὰ φίψῃ ἐν ἀνθός εἰς τὸν ἔλεκτιόν της, ἐὰν ἡ φωνὴ του δὲν λιποθυμήσῃ εἰς τὴν εὐτυχίαν αὐτῆν, δπως συμβαίνει εἰς τοὺς περισσοτέρους, εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐλπίζῃ ἀπὸ τὸν νέον τραγουδιστὴν ἔνα ἄσμα πλουσιώτερον, πρωτοτυπώτερον καὶ μᾶλ-

λον ὄρμονικόν. Δὲν εἴπαμεν διὰ τὴν φωνὴν τοῦ Ἀποστόλου;

Π. Νβ.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΖΩΗ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ: *Τὸ μυστικὸν τῆς Κοντέσσας Βαλέραινας*, δρᾶμα εἰς μέρη τρία ὑπὸ Γεννοφίου Σενοπούλου.

Ἐπὶ τέλους ἡ «Νέα Σκηνὴ» μᾶς ἔδωκε ἐφέτος ἔργον πρωτότυπον, «Τὸ Μυστικὸν τῆς Κοντέσσας Βαλέραινας» τοῦ κ. Σενοπούλου. "Ἄς ἔξαρωμεν τὸ γεγονός. Πνιγόμενα μέσα εἰς τὴν ἀσφυκτικὴν θεατρικὴν ἀτιοσφαιραὶ μας καὶ ξητοῦμεν εἰς μάτην, καὶ ἀπὸ τὴν «Νέαν Σκηνὴν» ἀκόμη, ν' ἀναπνεύσωμεν δλίγιν δροσιάν τέχνης.

Εἶχαμεν γράψει δλίγας γραμμὰς περὶ τοῦ ἔργου τοῦ κ. Σενοπούλου, δταν πρὸ δύο μηνῶν τὸ ἐδιάβασε εἰς τὰ γραφεῖα τῶν «Παναθηναϊών». Τὰ προτερήματα ποῦ εἶδα τότε, ἀκούων αὐτὸν ἀπὸ τὸν συγγραφέα, τὰ εἶδα καὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς Μιὰ ζωὴ καὶ μιὰ τραγικότης ἐσωτερική, πρὸ κινεῖται μέσα εἰς ἓνα περιβάλλον φύσει φαιδρόν. Μιὰ ἀπεικόνισις τῆς κοντέσσας Βαλέραινας ἀριστοτεχνική, τόσον, ποῦ δύσκολα θὰ λησμονήσω τὴν ἀρχοντικὴν αὐτὴν μορφὴν τῆς Ζακύνθου. Εἶναι ἀπὸ ἔκεινας ποῦ μένουν παντοτεινὰ μέσα μας, δταν μίαν φορὰν μᾶς τὰς παροντιάσῃ ὁ καλλιτέχνης των.

Ἡ εὐτυχισμένη ἐποχή, ἡ σχεδὸν σὰν παραμύθι, ποῦ «οἱ Βαλέραιοι ἔκαναν τραπέζια στοὺς Ἀρχινανάρχους τῆς Βενετίας, περαστικοὺς ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο, μὲ χρυσὰ πιάτα καὶ μὲ χρυσᾶ μαχαιροπήρουνα, καὶ ἔπειτα τὰ στρόνανε δλα μὲ τὸ τραπέζιοντηλο, καὶ γιὰ τιμὴ τοῦ ξένου τους, τὰ πετούσανε στὴ θάλασσα», ἔπειτα ἡ σημερινὴ δυστυχία ποῦ πνίγει τοὺς Βαλεραίους, ἡ τόσον βαρεῖαι καὶ καταδιλπικὴ ὥστε ν' ἀναγκάζωνται νὰ πουλήσουν καὶ τὰ τελευταῖα βιβλία τῆς βιβλιοθήκης των, εἶνε τόσαις ὀρθαῖς πινελιάς, τόσα ὀρθαῖς χωράματα ποῦ ἔκεινουν ἀριστοκατικὰ τὸ δράμα, ἔνα δρᾶμα ποῦ ἔξειλιστεται ἀπλούν, ἀπλού-

* Κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ «Μυστικοῦ» δ συγγραφεὺς περιέκοψε διάφορα μέρη.

στατον, σὰν τὴν ἡμέραν, ποῦ ἔκημερονει καὶ πηγαίνει σειγὰ σιγὰ πρὸς τὴν δύσιν της.

Μία πάλη τῆς παλαιᾶς ἀρχοντικῆς μὲ τὴν Ἀνάγκην, μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Βαλέραινας. "Ἡ μᾶλλον μία πάλη τῆς Ἀνάγκης κατὰ τῆς παλαιᾶς ἀρχοντικῆς, ποῦ ἀσειστη δέχεται τὰ κτυπήματα καὶ ἡρεμῇ ὡς ποῦ ἔξανισται ὑπερήφανη καὶ μεγάλη καὶ περιφρονητική. Ο κόντε Μανώλης, δι νόσος της, ἡ νύφη της ἡ Τασία, ἡ γραία ὑπηρέτρια της, δ ἔγγο νός της δ Παυλάκης, αὐτὸν ἐκπροσωποῦν τὴν Ἀνάγκην ἡ δοπία ἔχεται νὰ τὴν παραπαλέσῃ, γὰρ τὴν συγκινήση, νὰ τὴν ἀναγκάσῃ ν' ἀποκαλύψῃ τὸ μυστικό, ποῦ θὰ ἔσωζε τὸ ἀρχοντικόν των. Νά: ἔνας παλαιὸς γνώριμος τοῦ κόντε Μανώλη, δ Τζώρτζης δ Πάπουζας, ποῦ ἔχει γνοίσει δλον τὸν κόσμον καὶ ἔρει τί θὰ πῆ χρῆμα καὶ τί ἀξίζει, θέλει ν' ἀγοράσῃ τὸ γιατρικὸ αὐτὸν ματιῶν, ποῦ γιατρεύει ἀλάθευτα, ποῦ δημήτρη τοῦ ἔχει φθάση ἔξω ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον, εἰς τὰς Ἀθήνας. Καὶ ἔκεινος τότε νὰ τὸ ἔκμεταλλευμῆ καὶ ἔτσι νὰ γίνῃ πολὺ μεγαλείτερο τὸ καλὸ γιατὶ αὐτὸς ποῦ ἔρει ἀπὸ δουλειές, θὰ τὸ διαφημίσῃ παντοῦ.

Μὰ ἡ κοντέσσα τὸ ἀκούει ψυχρά. Τὰ χρήματα δὲν τὴν κλονίζουν. Τὸ γιατρικὸ αὐτὸν πηγαίνει ἀπὸ Βαλέραινα σὲ Βαλέραινα καὶ τὸ Βαλερέικο τὸ δίνει, χρόνια καὶ χρόνια τώρα, γιὰ ψυχικό. «Καὶ ψωμὶ νὰ μὴν εἴχαιμε νὰ φάμε ἔγω καὶ τὰ παιδιά μου, οὐτε ἓνα κουταλάκι νὰ μὴ μᾶς ἔμνεσκε γιὰ νὰ τὸ πουλήσωμε δημήτρης Βαλέραινα καὶ νὰ ἔσωζε τὸ δικαίωμα της Βαλέραινας καὶ νὰ ἔξεληρίσῃ. Πρόσεξε! Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ φανερώσῃς σ' ἄλλον ἀνθρώπον γεννημένο τὸ μυστικό, παρὰ δταν ἔληγη δημήτρης Βαλέραινας φορὲς νὰ πεδάνωμε δλοι παρὰ νὰ δώσω τὸ γιατρικὸ τῶν Βαλέραινων γιὰ λεφτά».

Τὸ γιατρικὸ αὐτὸν ματιῶν εὑρίσκεται εἰς τὸ Βαλερέικο ἀπὸ τὸ 1620. «Ἐκείνο τὸ χρόνο, διηγεῖται ἡ Κοντέσσα στὸν Πάπουζα, ἡλθε στὴ Ζάκυνθο ἀπὸ τὸ Μωριά κατατρεγμένος γέρος, ἀρρωστος καὶ μιστοπεδαμένος ἔνας καλόγερος Κρητικός. Τὸν ἔλεγαν πάτερ-Ἀγάπιο. Ήγρε ἀσυλο στὸ Βαλερέικο. Η Βαλέραινα τοῦ καρούν ἔκεινου, γινναῖκα τοῦ κόντε Νικόλα Αλιβίζου Βαλέρη, (σηκώνεται καὶ δείχνει μίαν εἰκόνα στὸν τοίχο) ἔκεινου ἔκει, ποῦ ἀνὴ ἔχετε ἀκούστα, ἔλαβε καὶ μέρος μὲ δικῆ του γαλέρα στὴ ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου, ναί, δ Βαλέραινα τοῦ καρούν ἔκεινου ἔδεχτηκε τὸν ἄγιον ἀνθρώπο, τὸν ἔλέησε, τὸν ἐπειτούμηθηκε, τὸν ἔξαρορώστησε, καὶ σὲ λίγες ἡμέρες—κατὰ τὴν ἐπιθυμία του—τὸν ἔστειλε στὸ μοναστήρι τῆς Λαζαρέτας, δ που, ὑστερ ἀπὸ καμπόσον

καιδό, δ καλόγερος ἀπέθανε. Φεύγοντας ἀπὸ τὸ σπίτι μας δ πάτερ-Ἀγάπιος, ἀφῆσε στὴν εὐεγέργετρα τὸν σημάδι εὐγνωμοσύνης ἐτοῦτο τὸ ἄγιο εἰκόνισμα τῆς Παναγίας τῆς Βατοπεδιῆς, καὶ μαζὶ μὲ τὴ χρονικὴ Παναγία, καὶ τὴ συνταγὴ τῆς σκόνης τῶν ματιῶν. Ήταν καὶ αὐτὴ κληρονομιά, ἔνα παμπάλαιο μυστικό, ποῦ δὲν τὸ ἔξερε ἄλλος ἀπὸ ἔκεινον τὸν ἄγιον ἀνθρώπο. Τὸ παραδόθεις λοιπὸν στὴ Βαλέραινα καὶ τὴν ἔπαρση γιὰ τὴν ὁμοίωση τῶν χριστιανῶν καὶ γιὰ τὴν ψυχὴν τῶν πεθαμένων της. Πεθαίνοντας ἡ Βαλέραινα ἔκεινη παράδωκε τὸ εἰκόνισμα καὶ τὸ μυστικό στὴ νύφη της, αὐτὴ πάλι στὴ δικῆ της, καὶ ἔτσι ἀπὸ λαλέραινα σὲ Βαλέραινα, μέσα σὲ τρακόσα σχέδων χρόνια, τὸ εἰκόνισμα καὶ τὸ μυστικὸ ἔφιμασαν στὰ χέρια μου.

Πάπουζας.—"Ω, τί ἀραιο ποῦ εἶναι!

Βαλέραινα.—Μοῦ τὰ παραδόθεις καὶ συχωρεμένη ἡ πεθερός μου. Άλγες ἡμέρες ποὺν νὰ πεθάνη μ' ἔκανθισε κοντά της, στὸ κρεβάτι, μοῦ διηγήθηκε δλη τὴν Ιστορία, μαζὶ μὲ τὴ γραφτὴ συνταγή, καὶ στὸ τέλος μοῦ εἶπε: «Σ' δοκίζω φειτά, νὰ μὴν τὸ φανερώσῃς, νὰ μὴν τὸ πουλήσῃς, νὰ μὴν τὸ ὄφεληθῆς στὸ παραμυδρό καὶ σ' ὅποια ποὺν νὰ βρεθῆς περίστασι μ' ἀνάγκη. Εἶναι ψυχικό! ἀν τὸ κάμης ἄλλοιωτικα, εἶνε γραφτὸ ἐτοῦτο τὸ σπίτι νὰ μείνῃ δίχως Βαλέραινα καὶ νὰ ἔξεληρίσῃ. Πρόσεξε! Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ φανερώσῃς σ' ἄλλον ἀνθρώπον γεννημένο τὸ μυστικό, παρὰ δταν ἔληγη δημήτρης Βαλέραινας νὰ σελέσῃ καὶ σένα δ θεός, στὴ γυναικα ποῦ θὰ πάρῃ, μὲ τὸ καλό, στεφάνι δ Μανώλης μας».

Ο Πάπουζας, ποὺν ἀναχωρήσῃ, διπλασιάζει τὴν προσφοράν του εἰς τὸν κόντε Μανώλη καὶ τὴν Τασίαν, οἱ δοπῖοι προσπαθοῦν τώρα, ἀκόμη περισσότερον, νὰ πείσουν τὴν Κοντέσσαν νὰ παραδώσῃ τὸ μυστικὸ εἰς τὴν νύφην της, διότι δὲν ἔξειδει πότε θὰ πεθάνῃ καὶ ἀν ἀπέθανε τὸ Βαλερέικο. Η Βαλέραινα τοῦ καρούν ἔκανθισκε τὸ μυστικό. Η Βαλέραινα καὶ ἔρεινού ἔχεινον ἔκανθισκε τὸν Λογικής. Καὶ θὰ τὸ παραδώσῃ χωρὶς νὰ δοκίσῃ τὴν Τασίαν. "Ετοι θὰ εἶνε ἔκεινη ἔλευθερη νὰ τὸ δόσῃ τοῦ Πάπουζα. Η δυστυχία τῶν παιδιῶν της τὴν κάμνει νὰ υποκύψῃ. 'Άλλ' ἔχει ἓνα σχέδιον. «Η ἀπόφασίς μου, γεννημένη ἀπὸ τὴν ὡρα ἔκεινη τὴ θλιβερή, ἀδριστὴ ἀκόμη καὶ ἀνάλαφρη, ἔβαλε ρίζα δυνατὴ στὴν ψυχή μου».

Τὸ μυστικὸ ἀποκαλύπτεται. "Άλλ' η προσαγγελλομένη καταστροφή δὲν ἔπερχεται. Ο Πά-

πονζας, ένας πλαστογράφος, συλλαμβάνεται και φυλακίζεται. Ο κόντε Μανώλης διορίζεται αστυνόμος.

Αν έπαιζετο άμεμπτως τὸ δρᾶμα αὐτό, βεβαίως θὰ ἐκέρδιζε πολύ. Έκτὸς τῆς κυρίας Παρασκευούπολου ή όποια ήσθιαν ήτον χόλον τῆς καὶ ἐνέκλεισε εἰς τὴν στάσιν της, εἰς τὴν φωνήν της, εἰς τὴν ἐν γένει ὑπόκρισιν, (παραβλέπομεν τὰς μικρὰς ἐλλειψίες), τὴν μοναδικῆς διαφορῆς μορφὴν τῆς Βαλέραινας, καὶ ἡ όποια ἐσκόρπιζε γέρω τῆς τὴν ποίησιν τῆς ἀρχοντιᾶς, τῶν παραδόσεων, τοῦ σπιτιοῦ, οἱ ἄλλοι ἥθοποιοί, ποιὸς λίγο πολὺ, ἔμειναν ἔξω τοῦ δράματος. Ἐχειάζετο τελείως κακὴ ἀπόδοσις διὰ νὰ μὴν χάνωνται οἱ λεπτοὶ χρωματισμοί, οἱ μὴ προσπίπτοντες ζωηροὶ στὰ μάτια. Τί διαφορά, ἀν οἱ μύσται τῆς «Νέας Σκηνῆς» δὲν ἐπερίμεναν περὶ τὸ ὑποβολεῖον τὴν ἐκ βάθους βοήθειαν!

Απὸ «Τὸ Μυστικὸ τῆς Κοντέσσας Βαλέραινας» λείπουν ἡ χονδραῖς πινελιάς, ποῦ συνήθως ἀποτελοῦν καὶ τὴν σκηνικὴν ἐπιτυχίαν. Τὸ κοινὸν δὲν εἶναι, δύο, πέντε ἀνθρωποι ποῦ θὰ προσέξουν καὶ θὰ εἰσόδουν εἰς τὸ δρᾶμα καὶ θὰ αἰσθανθοῦν τὰς λεπτὰς καλλονὰς ἐνὸς ἔργου φιλολογικοῦ. Χρειάζεται κατί αὖλο, ἰσχυρότερον. Η δρᾶσις βραδύνει, καὶ ἀκριβῶς εἰς τὴν βραδεῖαν αὐτὴν ἔξελιξιν ἔγκειται ἡ διαφορφιὰ τοῦ ἔργου τοῦ κ. Σενοπούλου, εἰς τὰς λεπτομερεῖας, εἰς τοὺς ἔλαφροὺς τόνους, οἱ ὅποιοι δυστυχῶς χάνονται ἐπάνω εἰς τὴν σκηνὴν καὶ ἀδυνατοῦν ἐπομένως νὰ δώσουν καλλιτεχνικὴν ἐντύπωσιν. Καὶ ὁ διάλογος μακραίνει τόσον πολὺ, ἐπ' ἄπειρον, κουραστικός. Ισως αὐτὴ ἡ ἐκτέλεσις, ἡ καλλιτεχνικὴ ἄλλως τε, ἡ ἐγκλείουσα καὶ χρῶμα καὶ πραγματικότητα καὶ μελέτην, ἔκαμε τὸν συγγραφέα νὰ λησμονήσῃ τὰ κύρια σημεῖα. Ισως ἔνας ἄλλος, διλγάτερον καλλιτέχνης τοῦ λόγου, θὰ ἐπρόσεχε περισσότερον εἰς κάτι, θεμελιώδες, ποῦ ἐκίνησε καὶ τὴν ἴδικήν μου προσοχήν, εἰς τὸ δτι, ἀντὶ νὰ πλέκεται τὸ δρᾶμα περὶ τὸ μυστικὸ τῆς Κοντέσσας, καταντῷ αὐτὸ τὸ μυστικό, ἡ ἀποκάλυψις του δηλαδή, ν' ἀποτελῇ τὸ δρᾶμα.

Ἐπειτα, πῶς θὰ ἥθελα νὰ ἐπήρχετο ἡ καταστροφή, ἡ νὰ λείψῃ τούλαχιστον τὸν φαρδά λύσις του! Ήμπορεῖ νὰ ἥναι ἀληθινή, πολὺ ἀληθινή, ἀλλὰ δὲν συγκινεῖ. Εἶναι σὰν μία παράφωνία μέσα εἰς τὴν τεχνοτροπίαν τῆς Κοντέσσας. Δὲν ἥθελησε νὰ κάμῃ τραγωδίαν διαγραφέις. Εστω. Άλλα πάλιν, ἡ ἐξαγγελλούμενη δῆθιν δύσις διὰ τῆς αὐτοκτονίας τῆς Βα-

λέραινας, δὲν εἶναι διλγάτερον ἐπιτυχής; Καὶ τὸ πραγματικὸν τέλος ποῦ ἐπέρχεται μὲ τὸν διορισμὸν τοῦ κόντε Μανώλη; Φοβοῦμαι μήπως οὐτε αὐτὸ δὲν ίκανοποιῆτε τελείως τὸ καλλιτεχνικὸν αἴσθημα τοῦ συγγραφέως. Τὸ ίδικόν μου τούλαχιστον διμολογῶ διὰ ὅχι.

ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΧΙΑΚΑΙ ΜΕΛΩΔΙΑΙ

Hubert Pernot: *Rapport sur une mission scientifique en Turquie. (Extrait des Nouvelles Archives des Missions scientifiques. t. XI).* Έν Παρισίος (Imprimerie Nationale) 1903. Εἰς 8ον σ. 5-129 [147-241].

Ο ἀγαπητὸς φίλος κ. Hubert Pernot, ὁ περὶ τὴν μεσαιωνικὴν καὶ νεωτέραν Ἑλληνικὴν εὐδόκιμος φιλόλογος, περιῆλθεν ἐντολῇ τοῦ γαλλικοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1898 καὶ 1899, τὴν Χίον γλωσσικῶν καὶ λαογραφικῶν ἐρευνῶν. Καὶ τὸν μὲν γλωσσικὸν ἀμητόν, τὸν ἐκ τῆς φραίας τῆς Ιωνίας νήσου ἀποκομισθέντα, ἐπεξεργάζεται ἡδη πρὸς ἐκδοσιν διοικητοῦ δὲ δικαιούμενα νὰ προσδοκῶμεν ἀπὸ τὸν ἐκκριτον τοῦτον φιλόλογον συμβολὴν σπουδαίαν εἰς τὴν νεοελληνικὴν διαλεκτολογίαν. Τὰς δὲ πλήρεις ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἐνδιαφέροντος ἐντυπώσεις τοῦ ταξιδίου τοῦ ἔξεδωκεν δχι πρὸ πολλοῦ εἰς τοπισθεῖδον τόμον¹ γραμμένον μετὰ χάριτος καὶ εὐφυΐας γαλατικῆς. Έν παραφήματι τοῦ τόμου τούτου ἐδημοσίευεν δ. κ. Περνός καὶ 17 δημάδεις Χιακάς μελωδίας, ἐν δὲ τῷ τομίῳ τοῦ δροιού τὸν τίτλον ἀναγράφομεν ἀνωτέρω, ἀναδημοσιεύσων τὰς 17 ταύτας, παρέχει καὶ 97 ἄλλας δημάδεις μελωδίας ἐπίσης ἐν Χίῳ συλλεχθείσας.

Ἐν τῇ προτασσομένῃ τῆς συλλογῆς ταύτης τῶν 114 μελωδιῶν πρὸς τὸν Ὅπονγον τῆς Παιδείας ἐκθέσει του ἀνομολογῶ διὰ τοῦ προτεταμένου φίλος τὴν μεγάλην του ἀγνοιαν ὡς πρὸς τὴν μουσικὴν ἐκθέτει σαφῶς τὸν τρόπον μὲ τὸν διποῖον συνέλεξε τὴν ἓπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν δημώδη μουσικὴν ὑλην. Περιερχόμενος, λέγει, τὰ διαφορὰ τῆς Χίου χωρία ἔφερε μετ' ἑαυτοῦ ἐνμετακόμιστον γραμμόφωνον Columbia, βάρους ἑννέα χιλιογράμμων, μὴ προτιμήσας καὶ ἔτι ἐλαφρότερον διὰ τὴν εὐκολίαν καὶ ἀκρ-

¹ Hubert Pernot: *En pays Turc. L'île de Chio. Avec 17 mélodies populaires et 118 simili. gravures.* Paris 1903.

βειαν τῆς συνθέσεως. Εἰς τὸ γραμμόφωνον τοῦτο ὑπὸ διαφόρων χωρικῶν τῆς Χίου ἐνεργάλησαν καὶ ἀπετυπώθησαν αἱ περὶ διὸν δημώδεις μελωδίαι, τὰς διοικητοῦς ἐξαγγελλούμενας τῆς συλλογῆς αὐτοῦ δὲν εἶναι ἐλληνικαί εἶναι τουρκικαί καὶ ἐν γένει ἀνατολικαί, ἐκτελεσθεῖσαι δὲ κατὰ παράκλησιν μου ὑπὸ διαφόρων φίλων δὲν μοῦ ἀνέμησαν εἰμὴ ἐλαχίστας ἐξ δσων μελωδιῶν ἥκουσα, καὶ ἥκουσα πλείστας δσας, εἰς διάφορα μέρη τοῦ Μωριά καὶ τῆς Ρούμελης. Τοῦτο εἶναι ἀπλῶς μία παρατήρησίς μου ἀνευ οὐδεμιᾶς μομφῆς κατὰ τοῦ κ. Περνό, δστις ἐξέδωκεν ἀπλῶς δημώδεις μελωδίας ἐκ Χίου χωρὶς ποσῶς νὰ τὰς χαρακτηρίσῃ. Ήτο ἀδιάφορος, ίσως ἐκ μουσικῆς ἀγνοίας, ἀν τὸ συλλεγόμενον ὑπ' αὐτοῦ μουσικὸν ὑλικὸν ἥτο τουρκικῆς ἡ ἐλληνικῆς γνέσεως. Αἱ τοιαῦται διακρίσεις εἶναι ἔργον τῶν περὶ τὰ εἰδικὰ ταῦτα ζητήματα ἀσχολουμένων μουσικῶν καὶ οὐχὶ τοῦ φιλολόγου ἐκδότου, διποῖος εἶναι ἀξιος εὑχαριστιῶν διὰ τοὺς μόχθους καὶ τὰς μετ' αὐταπαρηγόριας φροντίδας του.—

Ἄξια πάσης προσοχῆς βεβαίως εἶναι τὸ μέλος τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ Χαροζανῆ, (σ. 52, ἀρ. 37) ἀγνωστὸν ἀλλοχόθεν καὶ διοικητοῦ, καὶ τὸ μέλος τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ καλουμένου τοῦ τερροῦ ἀδελφοῦ (σ. 62, ἀριθ. 46).¹

Τὸ δεύτερον τοῦτο τραγοῦδι παρ' ὅλην τὴν τραγικὴν ὑπόθεσίν του εἶναι ἐν Χίῳ χορευτικού. Έν Πελοποννήσῳ ἡ σχεδὸν λησμονημένη μελωδία αὐτοῦ ἀνάγεται εἰς τὰς ἐπιτραπέζιους. Καίτοι ἐν Μελιτίνῃ καὶ ἐν ἄλλοις τῆς Λακεδαιμονίου δήμοις ἔχει τὸν θρηνώδη ἐκεῖνον μονότονον τύπον τῶν μοιρολογίων καὶ ἀκριβῶς κατήντησε νὰ ψάλλεται ἐπὶ τῶν τάφων τῶν νεκρῶν. Έν Αθήναις, ταῖς παλαιαῖς ἐννοῶ τῆς τουρκοχρατίας, κατελέγετο τὸ φίσμα τοῦ νεροῦ ἀδελφοῦ, τῆς Ἀρετῆς, ὡς κοινότερον λέγεται, εἰς τὰς παραλογές, τὰ τραγοῦδια ἐκεῖνα τὰ ἀπαγγελλόμενα μόνον ἀλλὰ μὴ ἀδόμενα.² Ή Πελοποννήσιακή μελωδία τοῦ ἄσματος αὐτοῦ εἶναι δλως διάφορος τῆς Χιακῆς. Τὰ δὲ δύο μέλη τὰ ἐν Χίῳ τοῦ τρα-

¹ Jean Psichari: *La Ballade de Léonore en Grèce.* Έν τῇ Revue de l'Histoire des religions τόμ. IX σ. 27-54 καὶ ἐν ίδιῳ τεύχει. Paris 1884. E. Leroux, 8ον σ. 40—N. G. Ηλίαν: Τὸ δημοτικὸν ἄσμα περὶ τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ. Έν τῷ Δελτίῳ τῆς Τοστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Στατιστικῆς τόμ. B' σ. 193-261 καὶ 552-557.

² Δ. Γρ. Καμπούρογλου. Ιστορία τῶν Αθηναίων. Τούρκοχρατία. Τόμ. A' τεῦχος A', σ. 116.

Γουδιοῦ τῆς Σούσας, (π. 116 ἀριθ. 107 καὶ 118
δο. 109) εἶναι τὰ αὐτὰ σχεδὸν καὶ ἐν Κινητῷ οἴᾳ, δις
ἔει ίδιας ἀντιλήψεως γνωστῖσσω, καὶ διάφοροις πολὺ^ν
τῆς Κοριτικῆς μελῶδίας. Κατ' ὅλου δὲ ἴδιόμελα
εἶναι τὰ Χιακάν ἄσματα τὸ ἀδόμενα παρὰ τὸ μέτεντον
σῶμα προσφιλοῦντεκοδοῖ. Αἱ ἄρμονίαι τῶν γιακῶν
μοίριολογίαιν, γλυκεῖαι ἀδιαπτώτως καὶ τρόπον
τινὰ ὀνειρῶδεις, δὲν διαγίζουν τὸν ἀκροδέμενον,
δὲν πληρόθισι τὰ στήθη του πυγκινήσεως ἐκ-
σπώσης εἰς δάκρυα καὶ ὀλοφυριούσις. ἀλλ' ἐμ-
βάλλουν κάποιαν δέμυθην εἰς τὴν ψυχήν, τὴν
μεταφέρουν εἰς τὰ ὑπερχόσια, εἰς τοὺς οὐρα-
νούς. Εἰς ἔμει τοιιάχιστον τοιστήν ἐντύπωσιν
ἀφῆκαν, ἐντύπωσιν λίαν ζωηράν.

‘Ο κ. Περούδ δὲν δημοσιεύει μόνον μελώδιας, παραθέτει συνήθως καὶ τὸ κείμενον τοῦ εἰς ἐκάστην ἔει αὐτῶν ἀντιστοιχοῦντος ὄγκου παραπέμπει καταλλήλως ἢν τὸ ἄσμα εἴναι ἡδη ἀπαραλλάκτως ἐκδεδομένον. Ἀμέσως δὲ διακοίνει τις τὴν μεγάλην, τὴν ἑξαριθμον προ- ἐλέγγεται, τὴν ἐν τῇ προγραμμῇ του νήσῳ προφοράν. Ή, τὸ πιθανώτερον εἰς ἐμέ, δὲν ἔφορντιπε ποσῶς νὰ πάραστήσῃ αἰτήν ἀρκούντως. Τοῦτο ἀμέσως ή ἀντιληφθῆναι οἱ ἀναγνῶσται ήμιν ἐκ τῆς παρατιθεμένης παραλλαγῆς τοῦ κάστρου τῆς **Ωριᾶς*¹:

σοχήν τὴν οὐρανὸν κατερπάνεν ἡ γιωποιογος
ἐκδότης ἐπὶ τὴν ἀκριβῆ παράστασιν τὸν ἀκουο-
μένων φθῆγγων. Καὶ τὰ κοινότατα, καὶ τὰ
κατ' ἐπανάληψιν ἐκδεδομένα ἄσματα, παο-
μύνια ὅμεις, κλ. κλ. δημοσιευόμενα ὅπως ἀκριβῶς
ἐκασταχοῦ προφέρονται εἶναι σπουδαιότατα
γλωσσικὰ μνημεῖα. Διαπυχῆς περὶ τοῦτο, τὴν
ἀκριβῆ παράστασιν τῆς προφορᾶς, μεθ' ἡς
τόσα, ὡς γνωστόν, ἔθνολογικὰ καὶ ἴστορικὰ
ξητήματα στενῶς συνδέονται, χωλαίνουσιν ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἡμέτεροι ἐκδόται λαογραφικῆς
ὑλῆς, καὶ δὴ χωλαίνουσιν, ἀλλοῦ πολύ, ἀλλοῦ
δλίγον, οἱ κυρίως τοιαῦτην Χιωκήν ἔλην ἐκ-
δόντες κ. κ. Δ. καὶ Π. Φέρνπος¹, Π. Ζαρ-
λέντης², Κ. Καρελλάκης³, ὡς καὶ ὁ μακαοί-
της Α. Πασπάτης⁴.

¹ Νεοελληνικά 'Ανάλεκτα... τοῦ Φιλογραφού Συλλόγου «Πάργασσοῦ». Τόμ. Α' (1870) σελ. 96 ἀριθ. 33, 97 ἀριθ. 34, 100 ἀριθ. 38, 101 ἀριθ. 39, 40 καὶ σελ. 94 ἀριθ. 30, 95 ἀριθ. 31, 96 ἀριθ. 32, 97 ἀριθ. 33, 98 ἀριθ. 36, 99 ἀριθ. 37, 101 ἀριθ. 41, 102 ἀριθ. 42, 103 ἀριθ. 43, 114 ἀριθ. 59, 115 ἀριθ. 60, 199 ἀριθ. 66, 120 ἀριθ. 67, 68.

² Αὐτόθι σελ. 93 ἀριθ. 29, 121 ἀριθ. 69.

³ Χιλιάδα Ἀνάλεξτα. Ἐν Ἀθήναις 1890. Εἰς 8ον
⁴ Χιλιάδα. Περιήγησις Ἐπικράτεων 1888. Εἰς 8ον

⁴ Χιακόν Γλωσσάριον 'Εν Αὐγήναις 1888. Ετς 8ον.

έδημοισιειστε, καὶ μάλιστα ἔει Αἴγαιοι Πελάγοις πολὺ πληριαζούσας πρὸς τὰς Χίακας. 'Αλλὰ τοῦτο θὰ ήτο ἔπειτας μήτι πεγχόλη κατάχορ- σις τῆς φιλικῆς Ἑενίας τῶν «Παναθηναίων». 'Ο- θεν περιορίσουμε νὰ δημοσιεύσω ἐνταῦθα μόνον Χίακην παραλλαγὴν τοῦ ἀσματος τοῦ κάστρου τῆς 'Ωριᾶς, πολὺ διαφέρουσαν τῆς παρὰ Πέρονδ (πελ. 63 κ. ἡ.), καὶ ἵνα ἀρίστουαι ἐκ μικρᾶς εἰς τὰς γείρας ἡμῖν διασπορείσης γειρογοράφου γλωσσικῆς ὥλης ἐπιγραφούμενης: *Χιακαὶ λέξεις, φράσεις, δοξασταὶ καὶ ἀσματα, κατηρτισμένης ὑπὸ τοῦ ἐν Σύρῳ λογίου 'Αιδρέου Χούμη,* τὸν δποῖον πρὸ μηνῶν ἐκάλυψεν ἡ ψυχρὰ τοῦ τάφου πλάστη. 'Ο μακαρίστης, Χίος μόνον ἐκ

Σ' ὅλοι τὸν κόσμον, πῆγα σ' ὅλην τὴν Φοινίκαν.
Οὐαὶ τὰ κάστρα τᾶδε, ὅλα τὰ τάδεισα,
σὰν τῆς Θοῖης τὸ κάστρο, κάστρο δὲν εἰδά.
Σαράντα δρυγές τοῦ ψήλουν, δώδεκα φαρδύν,
μὲ δεσμένους πένθογονς καὶ χρυσῶν πλειδιά.
Τοῦροι τὸν πολεμοῦσαν χορόνος δεκοχιά,
μὰ γὰρ τὸν πατήσουν δὲν ἐδύνοντο,
κ' ἔνα μικρὸν Τονούκανι, παιδὶ ἀμούστακο,
στὰ πόδια τοῦ Βεζένη πάσι προσκυνῆ.
— Εὔω εἶμαι ἀξιός, ἀφέντη, ἀξιός δυνατός,
τὸ κάστρο νὰ πατήσω τὸ ἀτάπτο—
Τάκουσεν δὲ βεζένης κ' εὐχαριστήθηκε
καὶ στὸ Τονούκα λέγει καὶ τοῦμολογᾷ,
— Χίλια φλωριά σου τάξω γὰρ ζαμέτι σου,
καὶ δόθεται πορφίτα τάμορφήτερα,

ἀν τάπαγες τὸ κάστρο τὸ ἀπάτητο—
Γυνάκις δοῦχα βάνει, τινάδη σὰν Ρωμαϊά,
προσκεφαλάκι ὅφθηκε, ἐγκαστρώθηκε,
τὸ κάστρο τριγυρίζει, κλαίει, δέργεται,
— Ἀνοίξει τε μου γιὰ τᾶμβω, ἥκακόντυχη,
ποῦμαι καὶ ἐγκαστρώμένη καὶ στὸ μῆτρά μου,

'En tēlei δ ο. Περνόθα μοῦ ἐπιτρέψῃ καὶ μίαν ἄλλην παρατήσουν· αὐτὴν ἐπὶ μιᾶς περι-

¹ Διετήσα καθ' ὅλας τὰς γραφὰς τοῦ μακαρίου χούμην. Ετέροαν παραλλαγὴν ἔσματος δημιουρεύεντος ἐπὶ τοῦ π. Περὸν δὲν περιέχῃ ἡ σύλλογὴ ἐκείνου.

κοπῆς τῆς ἐκμέσεως του, τὴν δύσιαν πραγματευομένην περὶ ζητημάτων σχετικῶν πρὸς τὴν συλλογήν του τῶν Χιακῶν μελωδιῶν ἀπευθύνει πρὸς τὸν Γάλλον Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ ἐν εἴδει προσέργου προτάσσει, ὡς ἔλεγε μεν καὶ ἀνωτέρῳ. τοῦ βιβλίου του. *Il existe à Athènes, négocié en 1861, 7 mesmes partit de la chancellerie de l'Instruction publique, et il existe à Athènes, depuis assez longtemps déjà, un Conservatoire qui forme, paraît-il, des bons élèves. N'en sortira-t-il pas un jour quelque Hellène qui se consacrera à l'étude des airs de son pays? Ce serait une belle tâche. Δυστυχῶς τὸ Ἀθηναϊκὸν Ὡδεῖον, ἡ πικρὰ ἀλήθεια εἰναι διτεῖ ἐνῷ τόσον εὐδοκίμως ἐργάζεται πρὸς διάδοσιν παρ' ἡμῖν πάσης εὐφωνικῆς μουσικῆς, οὐδόλως μέχρι τοῦδε ἐπικέφητη περὶ τῆς ἑθνικῆς ἡμῶν τοιωτῆς. Καὶ βεβαίως τοῦ ἐλληνικοῦ Ὡδείου πρὸ παντὸς ἡτο τὸ ἐργον νὰ καταβάσῃ τὴν μουσικὴν τῶν δημοτικῶν μας ἄσμάτων ἀπὸ τὰ βράχια καὶ τὶς φερματὶς τῶν ἐλληνικῶν βουνῶν, ἵνα δι' αὐτοῦ, τοῦ Ὡδείου διαδοθῇ εἰς τὰ σχολεῖα, τὰ γυμναστήρια, τοὺς στρατῶνας καὶ τὰς ἀριστοκρατικὰς αἱθουσὰς. Εὗτυχδις, καὶ ἐδῶ ἔγκειται ἡ παρατήρησίς μου εἰς τὸν π. Περονό, τὸ ἑθνικὸν αὐτὸν ἐργον τῆς συναγωγῆς καὶ μελέτης τοῦ δημώδους ἡμῶν μουσικοῦ ὑλικοῦ, ἐνεκολπώθησαν μετὰ ζηλευτῆς ἀγάπης φιλόμουσοι πατριῶται οὐδεμίαν οχέσιν ἔχοντες πρὸς τὸ Ὡδεῖον. Δὲν πρόκειται βεβαίως περὶ τοῦ π. Ἀραμῆ. Τὸν γλυκόδωνον τραγουδιστὴν μόνον διὰ τὸν βαθὺν ἔρωτά του πρὸς τὴν δημόδη μουσικὴν καὶ τὰς ἐν μέρει ὁδοίας δι' αὐτὴν ἰδέας του ἐπικροτῶ 'Αλλ' ἡ φωνὴ αὐτοῦ ναι καὶ προσαράφαγμέναι εἶναι αἱ πλεῖσται τῶν πρὸς τυνηδεῖαν κλειδοκυμβάλου ἢ βιολίου ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐν 'Αθήναις ἐκδοτῶν δημοσιευθεῖσαι δημιώδεις μελῳδίαι ὥστε καὶ περὶ αὐτῶν δὲν ἀξίζει νὰ γίνεται λόγος ὡς ἐργασίας σοβαρᾶς, ἑθνικῆς. 'Ἐν δὲ τῇ μουσικῇ ἐπρημερούμενοι τοῦ φύλου κ. Τοιάκη ή «Φόρμαγξ» καὶ ίδιως ἐν τοῖς παραφήμασιν αὐτῆς, γίνεται μία συστηματικὴ ἐργασία φιλοτίμως ὑπὸ διαφόρων μουσικῶν πρὸς παρασήμανσιν δημοτικῶν ἀφηστον κατὰ τὸν λειτουργικὸν τρόπον, ὡς εἰναὶ καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Περονὸ μνημονευομένη συλλογὴ τοῦ π. Ἀρτωρίου Σιγάλα! 'Αλλ' δὲ λειτουργικὸς τρόπος τῆς παρασημάνσεως, ἀφήνω διτεῖ εἶναι ἥκιστα γνωστὸς εἰς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ μάλιστα μουσικούς, ἀνομολογεῖται ὑπὸ πολλῶν εἰδικῶν ὡς μὴ δυναμένη ν' ἀποδώῃ ἐπαρκιβῶς τοὺς δημοτικοὺς ἥχοντας. 'Εκεῖνοι οὔτε νες ἀφωσιώθησαν εἰς τὴν συναγωγήν, μελέτην, καὶ ἔκδοσιν τῶν δημοτικῶν μας μελῳδιῶν ἀνευ τινὸς διαφθορᾶς καὶ ἀλλοιώσεως, ὡς ἀκριβῶς ἀντίχοοντιν ἀνὰ τὰς φράσαγγας τοὺς λόγγους καὶ τὰς ἀκρωθείας τῆς ἐλληνικῆς πατρόδος, εἶναι ἀφ' ἐνὸς δ γνωστὸς φιλόλογος κ. Α. Παχτίκος, καὶ ἀφ' ἑτέρου δ. Θεόδωρος Α. Κληρορόδος. 'Ἄγνωστος ἀκόμη δευτέρος εἰς τὸ πολὺ κοινόν μόνον δύο ἢ τρία μεμελισμένα δημώδη ἄσματα ἔξεδωκεν μέχρι τοῦδε, ἀλλ' ἔχει συλλογὴν ἀνέκδοτον πεντακοσίων καὶ πλέον δημοτικῶν μελῳδιῶν, ἐξ ὧν αἱ πλεῖσται ἀνήκουσιν εἰς λησμονησμένα παλαιὰ τραγούδια τοῦ 'Ακριτικοῦ καὶ 'Απελατικοῦ κύκλου καὶ εἰς ἔκεινα τῶν πρώτων ἀρματωλικῶν χρόνων. 'Η πολύτιμος αὐτῇ οὐλαγή περιμένει ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν τὸν χορηγὸν δπως ἔλιθη εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.*

φακού τις τα θηρευτικά μας έργα τους, η φωνή του ή αντηχήσασα εἰς τὴν ἡλεκτροφώτιστον αἴθουσαν τοῦ Παρνασσοῦ καὶ υπὸ τοὺς θόλους τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, εἰς ἓν περιβάλλον δῶρως ἀφύσικον δὲ αὐτάς, μοῦ ἐπροξένησε παρ' ὅλην τὴν γλυκυτητά της μίαν ἀγοράκτησιν βαθεῖαν.

Τὰ δημοτικά μας τραγούδια, ὡς τὰ ἔπανέφερεν ἐκ τῆς ξένης δ. κ. "Αραμης, εἶναι ἡλιούωμένα, εἶναι βοστριχισμένα μὲ ξένην τέχνην, δὲν εἶναι πλέον Ἑλληνικά. Καὶ εἶναι ἡλιούωμένα οὐχὶ μόνον εἰς τὴν μελῳδίαν, ὅλῃ ἀκόμη καὶ εἰς στίχους. Διότι πρέπει γὰρ γνωρίζῃ κανεὶς διτὶ ή ἀλλοιώσις τῶν δημοτικῶν ήμῶν ἄσμάτων ὡς πρὸς τὴν μελῳδίαν συνεπάγεται ἀναγκαίως καὶ τὴν ἀλλοιώσιν τῆς ποιήσεως καὶ τανόπαλιν. Ἐπίσης ἡλιούωμέ-

'Εάν τὸ παράδειγμα τοῦ κ. Περόνο, τοῦ κ. Παχτίκου, τοῦ κ. Κληρονόμου μιμηθῶσι καὶ ἄλλοι, ἐφαρμόζοντες μάλιστα τὴν μεθόδον τῆς συλλογῆς τοῦ φιλέλληνος Γαλάτου, θὰ κατορθώσουμεν ταχέως νὰ διασώσωμεν τὰς κατ' ἡμέραν φθειρομένας ή καὶ πάντελῶς ἔξαφανιζομένας ἐθνικὰς ἡμῶν μελῳδίας. "Ἄς διασώσωμεν κατ' ἀρχὴν αὐτὰς ἀνάλλοιωτους, ἀμοιλύντους, ὡς ἀκριβῶς τὰς ἐνέπνευσαν τοῦ βουνοῦ τὸ ἀγέροι καὶ ή γαλήνη τοῦ ἀγροῦ, κ' ἔπειτα ἀπὸ τὸν μουσικὸν

¹ Συλλογή ἑθνικῶν ἄσημάτων περιέχουσα τετρακόσια ἔσηματα τοινιδέντα. ὑπὸ τοῦ ἐκ Θῆρας μουσικοδιδασκάλου Αἰτιωνίου Ν. Στυγάλλα. Ἔν οὐδίνας 1870. σελ. καὶ + 513. Ἑἰς δον.—Οὗτε δέ ταῦτα αὐτὴν ἔσηματα εἶναι δημοδόθη οὔτε αἱ δύαι μελοφόδι οὐ ἔουσι χρῶμα δημοτικῶν.

τούτον θησαυρόν, διότους ἀφθονον ἐκληροδότησαν εἰς ήμας οἱ πατέρες, θὰ δυνηθῶμεν ποτὲ νὰ δημιουργήσωμεν μίαν καθαρῶς ἔθνηκήν μουσικήν.

Βεβοίως τώρα είναι δύνειροπόλημα ἡ γένεσις μιᾶς ιδίας ἐλληνικῆς μουσικῆς ἀλλ' ἔπειτ' ἀπὸ χρόνια, ἀπὸ καιρούς;

Οἱ σήμερον είναι σκῶληξ κυλιόμενος εἰς τὰ χώματα ποῖος ἀρνεῖται ὅτι μεθαύριον δὲν δύναται νὰ ἀποκτήσῃ πτερά, ὑπὸ τὸν θερμὸν μάλιστα τῆς χώρας μας ἥλιον, καὶ νὰ καταστῇ ὁραιά χρυσαλλίς πτερυγίζουσα ἐδὼ κ' ἔκει καὶ ἀναζητοῦσα τὴν γλυκύτητα καὶ τὸ ἀρωμα τῆς μουσικῆς αὐτῆς, ἡ δοποία ἀγνῆ καὶ ἀληθινὴ ἀνέβλυσεν ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν φύσιν, ἡ δοποία εἰς τοὺς φευγαλέους τόνους τῆς ἀποδίδει τὰ βαθύτατα μουσικὰ συναισθήματα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ;

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΖΩΗ*

ΦΟΒΟΠΑΘΕΙΑ ὑπὸ E. B. Βαρδακούλα Ιατροῦ
‘Αθηνησ. Τυπογραφείον δ. «Φοίνιξ» 1904.

Η σπουδὴ τῶν νευρικῶν καὶ φρενικῶν γόνων ἐν Ελλάδι δὲν χρονολογεῖται ἀπὸ πολλοῦ. Ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τῆς ἔδρας τῆς Νευρολογίας καὶ Ψυχιατρικῆς, τὴν δοποίαν κατέχει ἐπαξίως ὁ καὶ πρῶτος εἰσηγητής εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Αθηνῶν τοῦ εὐρυτάτου τούτου κλάδου καθηγητής κ. Κατσαρᾶς καὶ τῆς δημιούσεως ἔπιτοτε ἀραιῶν τινῶν κατὰ διαστήματα σχετικῶν ἐργασιῶν, κάποια κίνησις ἥρχισε καὶ παρ' ἡμῖν περὶ τῶν κλάδον τούτον, τὸν δοποῖον σήμερον ὑπήρχετε καὶ εἰδικὸν ἀξιόλογον δργανον, ἡ «Ψυχιατρικὴ καὶ Νευ-

* Έις συμπλήρωσιν τῆς κριτικῆς τοῦ φύλλου μας, εἰς τὴν δοποίαν μέχρι τοῦτο ὁι εἰδικοὶ συντάκται μας προσεπάθησαν νὰ διαφωτίσουν πάντοτε μὲ ἀμεροληψίων καὶ ψυχοράτητα τὸ κοινὸν τὸν Παναθηναϊόννεπί της φιλολογικῆς καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς παραγωγῆς τοῦ τόπου. Ἐγκανιζόμενον ἀπὸ τὸ τεῦχος οὐτὸν ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἐπιστημονικὴ Ζωὴ», κριτικὴν τῶν ἐπιστήμων, τικῶν βιβλίων, διειδικῆς καὶ περιτοιμένης συνεργασίας. Αποχρός ἐπιστημονικὴ κριτικὴ εἶναι ἀπόμη ὄντα παρότον εἰς τὸν τόπον μας. Μεταξὺ τῶν τυπικῶν ἐγκινωματικῶν ἀρθρῶν καὶ τῶν προσωπικῶν ἀντεγκλίσεων μερικῶν ἐπιστημόνων, δια τὰ ἔργα τῆς σκέψεως, τῆς παρατηρήσεως καὶ τῆς ἔρευνης, δὲν ὑπάρχει μία κριτικὴ ἐπικινητής σφροδώσα καὶ διαφοριτήσουσα. Τὴν ἐλλειπήν αὐτὴν διὰ προσπαθήσουν νάνστησθωσούν κατὰ τὸ ἐνδόν τα· Παναθηναϊαν, φιλοδοξῶντα νάντιατοποίουν εἰς τὰς σελίδας των διηγήσης την πνευματικήν κίνησιν τοῦ τόπου.

Σ. Τ. Δ.

ολογικὴ «Ἐπιδεύρησις» τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου κ. Σ. Βλαβιανοῦ.

Ἡ «Φοβοπάθεια» τοῦ κ. Βαρδακούλα ἀπὸ τὴν δέξιαν λόγου συμβολὴν εἰς τὴν κλινικὴν σπουδὴν τῶν ψυχοπαθειῶν. Ὁ κ. Βαρδακούλας δὲν εἶναι γνωστὸς τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Καρδακούλα, φρονῶ διὰ τὸ πολυτιμοτέρα διὰ τοῦ, διὰ τὴν ἔρευναν καὶ τὴν σπουδὴν τῶν ψυχοπαθολογικῶν τούτων καταστάσεων, ἡ γενικωτέρα σπουδὴ τῆς ψυχοφυσιολογίας καὶ ψυχοπαθολογίας τοῦ φόβου καὶ ἡ νοσογραφικὴ ταξινόμησις τῶν διαφόρων αὐτοῦ μορφῶν, κατὰ τρόπον συνίστηκότερον, εἰς τὴν δοποίαν ὑστερεῖ ἡ διλλωτική πλουσία μονογραφία τοῦ κ. Καρδακούλα. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, οὕτε ἡ ψυχολογικὴ φύσις τοῦ αἰσθήματος τοῦ φόβου ἐμελετήθη ἐπαρκῶς οὕτε ἡ ἐντεῦθεν ἐρμηνεία τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε, ὡς αἱ τοῦ Freud, Regis, Marrel, Jannet καὶ διλλωτική πλοιαρία τοῦ κ. Καρδακούλας. Διότι εἶναι ἀναντίφροτον διὰ εἰς τὰς πλείστας τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων σχετικῶν ἐργασιῶν, εἰναι ἐπιχειρησίας πολὺ τῶν παθολογικῶν φρόβων ἔλαβε τὴν ἀρμόδουσαν ἀνάπτυξιν καὶ σαρπήνειν, αἱ δὲ ἀπόπειραι τῶν ταξινόμησεων, αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδ

εἰς τὸ ἀναγινῶσκον κοινόν μας. Ο Τσέχοφ είναι γνωστὸς μόνον εἰς τοὺς συγγραφεῖς καὶ δημοσιογράφους, εἰς ἔκεινονς πού παρακολουθοῦν τὴν σύγχρονον φιλολογίαν ἀλλ' οἱ πλειστοὶ τὸν ἀγνοοῦν.

Εἰς τὴν Ἰδίαν ἐφριθεῖσα ἐν τούτοις ἔνας συμπατριώτης μας ἀνέλαβε νὰ εἰπῃ τὰ πρόγυματα ἀκοιβέστερον, ἀναφέ ώντας εἰκονι περίποτον ἔργα τοῦ Τάσχου μέταφρασθέντα ἐλληνιστὶ ἐντὸς τῶν τελευταίων πέντε ἑτῶν. Κατὰ πα- ούδεξον σύμπτωσιν, τὴν Ἰδίαν ἀπάγνησαν, μὲ τὰς Ἰδίας σχεδὸν φράσεις, ἔδωκε καὶ ὁ κυνέζος πρεσβυτής.

θΕΑΤΡΟΝ

Η «Νέα Σκηνή» ἐτοιμάζει νέον ἑλληνικὸν ἔργον, τὴν Κατοχὴν τοῦ κ. Γ. Βώκου. Μία ιστορικὴ σκηνογραφία ὃπως τὴν ὄνομαζει δὲ συνγραφεύς, πολὺ ἐνδιαφέρουσα Πρωταγωνιστοῦντα πρόσωπον δὲ, Ὁθων καὶ ἡ Ἀμαλία. Ἐπὶ τῆς σκηνῆς παιχνιδάνοντι οἱ ἀνδρες τῆς ἐποχῆς δὲ νονάρχος Ἀντώνιος Κοριεῆς πρωθυπουργός, ὁ Σκαρλάτος Σούτσος, ὁ Πήλικας, ὁ Προσβελγίγιος κλπ., ὁ στρατιωτὸς οἰκος τοῦ Βασιλέως μὲ τὸν Γαρδικιώτην Γρίβαν τὸν Χαῖρηπέτρον, αἱ κυριαὶ τῆς τιμῆς τῆς Ἀμαλίας Φωτεινὴ Μαυρομιχάλη καὶ ἄλλαι.

"Η ὑπόθεσις ἀρχίζει κατά τὴν ἐποχὴν τοῦ φωσσοτυραικοῦ πολέμου τὸ 1854 καὶ λήγει τὴν ἡμέραν τῆς κατοχῆς τοῦ Πειραιῶς ὑπὸ τῶν Αγγελο-Γάλλων. Ή δέρχοχος ψυχὴ τῶν βασιλέων καθ' ὅλην τὴν ἔξελιξιν τῶν γεγονότων ξυγχρωτίεται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως καὶ ἀπηχεῖ ὅλον τὸ ἔργον ἀγάν τι πατριωτισμόν.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΤΩΝ ολίγας ήμέρας τίθεται εἰς κυκλοφορίαν τὸ νέον ἔργον τοῦ καὶ Ι. Σβιρόφωνο «Τὰ νομίσματα

Οινιώς δέ μὲν ἀριθμὸς τῶν τύπων καὶ ἐπιγραφῶν τῶν ἐπὶ τρεῖς αἰδῆς κοπέτων Πτολεμαϊκῶν νομισμάτων είναι μηδαμινός, δέ δὲ ἐπὶ τῇ βάσει μόνον αὐτῶν ἐπιχειρῶν νὰ κατατάξῃ αὐτὰ οὐφίσταται φοβερὸς πλάνας.

ετή δόλοκληρα εις τὴν συγγραφήν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ἀφού πρῶτον ἐπεσκέψθη καὶ ἐμελέτησε πλείστας δημοσίας καὶ ιδιωτικάς συλλογάς εἰς τὴν Εὐρώπην, τῶν δόποιν λεπτομερῆ καταλόγον διέλει εἰς τὸ πρόλογον τοῦ ὄγκωδόν τοις και πολιτελούντις βιβλίον του. Τὸ δόνομα μόνον τοῦ κ. Σβορόνων είναι τίτλος ἐπαρκεῖ περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Η νομισματολογία ἀποκτᾷ οὖτα σπάνιον καὶ μοναδικὸν σήγηραμμα, ή ἔργασια τοῦ δόποιον βασιζέται ἐπὶ νέους δὲ ωλας συστημάτος, σύγγραμμα τὸ δόπιον θε̄ κατέχει τὸν σκοτεινήν αὐτὴν σελίδα τῆς νομισματολογίας. Ἰδού τι λέγει μεταξὺ ἄλλων εἰς τὸν πρόλογόν του δ κ. Σβόρονος:

«Τῶν ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον Ἀλεξάνδρου τοῦ

Μεγάλον σχηματισθέντων Ελληνικῶν κρατῶν τῶν Διαιδόχων, μεγίστουν, κραταιότατον καὶ πλουσιότατον ἐγένετο, ὡς γνωστόν, τὸ τῶν Λαγιδών Πτολεμαῖον, οὐκέτιδον ἡ δύβια ἔγπτος. Οἱ ἀμύθητος πλοῦτος τῶν Πτολεμαίων, οὐδὲ λίγα καταπλήκτικον ἥρκει νὰ παράγῃ ἡμῖν καὶ μόνη ἡ παρὰ τῷ Ἀθηναϊῳ περιγραφομένη περίφημος πομπὴ Πτολεμαίου τοῦ Β', πομπὴ ἡς ὄμοια κατὰ τὸν πλοῦτον οὐδέποτε ἵσως ἀλλοτε εἰδενὴ ὑιονυμένη, κατοπτρίζεται καὶ ἐν τῇ νομιμοτάτῃ. Αληθῶς οὐδεμία ἀλλή χώρᾳ η δύναστεία τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἀφῆκεν ἡμῖν τοσοῦτα τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, καὶ χαλκᾶ νομίμωτα, ὃν πλήρεις εἰσὶν αἱ δημόσιαι καὶ ἰδιωτικαὶ συλλογαί, πάθητες οἱ οἰκοι τῶν ἐμπόρων τῶν ἀρχαιοτήτων, εἰς οὓς διπολῆς συρρέοντιν ἔχει καταπλήκτικῶν τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸν πλοῦτον εἴναι μάτων.

Δυστυχός ή ἐπιστημονική σπουδαιότης τοῦ νομίσματικοῦ τούτου θησαύρου οὐδὲ κατ' ἔλαχιστον ἐγένετο ἀνάλογος πρὸς τὸ μέγεθος αὐτοῦ, παραφεύει δὲ μέχρι τοῦ νῦν ὑπόδεεστέρα οἰσαδήποτε ἄλλης σειρᾶς ἀρχαὶν νομισμάτων. Άλληδες ἐνῷ πᾶν ἀρχαῖν νόμισμα εἶναι πηγὴ πολύτιμος καὶ ἀψευδῆς πλήμνους σπουδαίων ἀρχαιολογικῶν εἰδήσεων, τὰ τῶν Πτολεμαίων νομισμάτων ἀλάχιστον δέννανται νὰ παράσχωσιν ἡμῖν ἐπιστημονικὸν φῶς ἕνεκα πολλῶν λόγων ίδιαιτέρως χρονικοτεριζόντων τὴν σειρὰν ταύτην.

Κυριώτατος τῶν λόγων τούτων εἶναι ἡ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπικρατήσασα συνήθεια τῶν Λαγιδῶν τοῦ να μὴ ἀλλάσσουσι τοὺς τύπους καὶ τάξις ἐπιγραφάς τῶν νομιμάτων αὐτῶν, ἀλλὰ νὰ διατηρῶσιν αὐτοὺς στερεοτύπως ἅμα ὅτου τὸ πρώτον εἰσήχθησαν μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἑπτὸς διλογίας αὐτῶν. Οὗτο π. χ. πάντα σχεδὸν ἀνεξαιρέτως τὰ ἄρρωγα τετραδραχμαῖα τῶν Πτολεμαίων φέρουσι τοὺς ἥπο Πτολεμαίου Α΄, Σωτῆρος, εἰσαχθέντας τύπους, ἦτοι ἐφ' ἔνος μὲν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ πόδες δεξιά, ἐφ' ἑτέρου δὲ ἀτέρον μετὰ κλειστῶν πτερύγων ἴσταμενον ἐπὶ κεραυνοῦ πόδες ἀριστερά καὶ ἔχοντα πέρι τὴν ἐπιγραφὴν ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ἢ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ. Ομοίως τὰ περιόργανα Ἀρσινόης χρυσᾶ ἀποτάδραχμα φέρουσι μέχρι τέλους τῆς δηναστείας τούς τὸ πρώτον ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Β., Φιλαδέλφου. ὅμα τῷ θανάτῳ τῆς γυναικὸς αὐτοῦκαὶ ἀδελφῆς Ἀρσινόης Β. Φιλαδέλφου, εἰσαχθέντας τύπους αὐτῆς, ἦτοι ἐφ' ἔνος τὴν μετὰ τῆς καλύπτας προτομῆτην αὐτῆς πόδες δεξιάς καὶ ἐφ' ἑτέρου τὸ δίκεφας καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ. Τὸ αὐτὸ δυνάμεις ανά εἰπωμεν καὶ περὶ πάντων σχεδὸν τῶν λοιπῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομιμάτων τῶν ἐκάστοτε νέων τύπων, κατά μείζονα δὲ λόγον καὶ περὶ τῶν αὐτόχθονημα καταληκτικοῦ πλήθους χαλκῶν νομιμάτων τῶν σχεδὸν ἀνεξαιρέτως φερόντων πάντοτε τὴν ἐπιγραφὴν ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ.

Ούντως δέ μὲν ἀριθμὸς τῶν τύπων καὶ ἐπιγραφῶν
εἶναι ἐπεις αἰδῆνας κοπέτων Πτολεμαϊκῶν νομι-
μάτων εναντίον μηδαμινός, δέ δὲ ἐπὶ τῇ βάσει μόνον αὐ-
τῶν ἐπιχειρῶν νὰ κατατάξῃ αὐτὰ ὑφίσταται φοβερὸς
λάνας.

Ἄλλα καὶ τὸ λοιπὰ στοιχεῖα. ἀτινα παρέχουσιν
μὲν τὰ νομίματα ταῦτα, ἐλάχιστα βοηθοῦσι πρὸς
ταναγρώσιν τοῦ χρόνου τῆς κοπῆς ἐνὸς ἔκαστου. Ή
τεντορετοία αὐτῶν εἶναι πάντα δυσδιάλυτος καὶ
ὑπεξέλεγκτος, ὡς ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ¹
ἀδήλων τόπων, ἐν οἷς ἐκόπτησαν καθ' αἴταν τὸ εὐρύ-
πον καὶ ἐπὶ τριῶν ἡπειρῶν. Ἀφικῆς, Ἀσίας καὶ
ὑπράσπης, ἔκτεινόμενον κράτος τῶν Λασιγιδῶν, καὶ ὡς
εἰς τῆς συνηθείας τῆς πολλάζις ἐπὶ μακρὰ ἐπὶ χρησι-
μοποιήσασι τῆς αὐτῆς οφρυγανῆς πρὸς κοπὴν τῶν
τερεοτύπων τόπων, ἰδίως τῶν τῆς κυρίας ὄψινες τοῦ
οιμίσματος. Αὐτὴ δὲ ἡ μετρόδολος γίγαντιν Πτολεμαϊκῶν
οιμίσματων, μάλιστα δὲ τῶν χαλκῶν, ὑπὸ πολλοῦ σκό-
ντος περιβαλλομένη, ἐλάχιστα βοηθεῖ πρὸς διάκρισιν
τῶν διαδοχικῶν ἐδόσεων. Τέλος τὰ εὐρήματα, σπα-
λάτατα ὑπὸ τῶν ἑταῖρῶν τούτων ἐπιστημονικῶς μελετε-
ῖντα, οὐδεμίαν σχεδὸν ἔδοσαν ἡμῖν μέχρι τοῦδε τῶν
οιντίμων ἐκείνων πληροφοριῶν, ἃς ἡδύναντο ἀφο-
νᾶς νὰ παράσχωσιν, διη συστηματικῶς ἐμελετῶντο.

Τούτων πάντων ἐνεκεν ἀφ' ὅτου ἥρξαντο αἱ νομισματικαὶ τῶν Ιταλεμπίων ἐθεωρηθῆναι, καὶ θεωρεῖται δικαίως ὡς τὸ ἔγιστον καὶ σκοτεινότατον τῶν νομισματικῶν προλημμάτων οὗ τὴν λίσταν μάτητη ἐπεχειρήσας σπουδαῖος ὁμιλὸς σοφῶν τοιλμηρῶν καὶ εὐψυχῶν νομισματογνώμων ἐν φῷ οἱ λοιποὶ αὐτῶν μετὰ ματαίας τινάς ἀπομέιρας κατατάξεως ἡρούντο καὶ ἀρκοῦνται μέχρι τοῦ ὄντος μιλογούντες ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο εἶναι ἀνέδεκτον πάσιν ἀντικεῖνται λέγοντες.

Οι ἀρχαιότεροι τῶν νομίσματοι λόγων μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ιησοῦ αἰώνος ἤκουοντο περιγράφοντες ἀπλῶς τὰ νομίσματα ταῦτα, κατὰ φαντασίαν δὲ καὶ ὅλως αὐθαιρέτως κατατάσσοντες αὐτὰ εἰς ἓν οἰονήποτε τῶν Πτολεμαίων, εἰς τρόπον ὃστε ἐν καὶ τῷ αὐτῷ νόμισμα ἀπεδύθη παρά διαφόρων. ἐνίστε δὲ καὶ παρὰ τῶν αὐτῶν προσσώπῳ, εἰς δεκάδα διαφόρων Πτολεμαίων!

Ολίγον λοιπὸν μόνον φῶς ἐπεχύθη τοσαντή δὲ ἀμφεβαιότης ἐπικρατεῖ καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν κυριωτέων, ὅπερι οἱ ἐπιφανέστεροι τῶν νομισμάτολόγων ὡμαλό· γησαν δὲ ἡ σειρά αὐτῆς εἶναι ηδὺ δυσκολωτάτη πρός κατάταξιν σειρά τῆς ἐλληνικῆς νομισματολογίας καὶ ἔτι κάθε πρός τοῦτο ἐργασία εἶναι ματαία.

Τὸ δόρυν τῆς κρίσεως ταύτης ἡ σύνθηση κατὰ τοὺς τελευταῖοὺς τούτους χρόνους ἴσιως παντὸς ἄλλου συναδέλφου περισσότερον. Διότι ἐν πάντοις, πρὸ τινῶν ἑτοῖν, ἔλαχος μοι τὸ εὐχάριστον ἀλλὰ δυσχερές καθῆκον νὰ εἰσαγάγω καὶ κατατάξω ἐν τῷ Ἐθνικῷ νομισματικῷ. Μουσείῳ τῶν Ἀθηνῶν, διπερ διευθύνο, τὴν περίφημον συλλογήν, ἣν ἐδωρήσατο τῷ Ἑλληνικῷ Κράτει ὁ αἰολικὸς Ιωάννης Δημητρίου, ὃ ἐκ Λίμνου, ἦτις εἶναι ἡ πλουσιατάτη πασῶν τῶν πτωχούσσον συλλογῶν Πτολεμαΐδων νομισμάτων. Κατόπιν παρεκλήθην ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ I. Δημητρίου καὶ τοῦ κ. F. Feuardent ἵνα παραβάλω πρὸς τὰ νομίσματα ταῦτα τὸ χειρόγραφον τῆς δευτέρας ἐκδόσεως τοῦ καταλόγου τῆς σύλλογης ταύτης, διπερ συνέγραψε πρὸς ἔνδοσιν ὁ κ. Feuardent, εἰς τὰς μακρὰς καὶ ἐπιμονῶς προσπαθεῖας καὶ μελέτας τοῦ ὀπίουν ἀκριβῶς ὥφελετο ἥδη ὅτι τινὲς τῶν σειρῶν τῶν Δαγιδῶν ἔζηκθησαν ἐκ τοῦ τελείου χάος, εἰς ὃ ἐνδιάσκοντο μέχρι τοῦ 1869. Η γένα κατάταξις τῆς παμεγύστης ταύτης σειρᾶς, εἰς ἣν ἐδέσθη νὰ πρόβαθν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Νομισματικῷ Μουσείῳ, παρεμβάλλων ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ I. Δημητρίου πάντα τὰ πολυάριθμα Πτολεμαϊκά νομίσματα, ἄπινα κατείχεν ἥδη πρότερον τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Μουσείον, ἡ ἀρχαιολογικὴ Εταιρεία καὶ τὸ Ἐθνικόν Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν, πρὸς δὲ λεπτομερῆς μελέτη τῶν κατατάξεων καὶ περιγραφῶν τῶν κ. κ Feuardent, Poole, Six, κλπ., εἰς ἣν ἡναγκάσθην νὰ προβῶ, κατέδειξάν μοι τὸ χάος καὶ τὸ ἀποκλειστικῶς

σκοτεινὸν τὸν ζῆτηματος τούτου. Ἐπὶ μαχρὰ ἦτη μοὶ ἡτοῦ ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ ἔξελθω τοῦ λαβυρίνθου τούτου, τὸ μόνον δὲ ὅπερ ἐκέρδαινον ἐκ τῶν ἀτριῶν τὰ πρόσπαιδειν μοι καὶ τῆς συγχρόνου μελετῆς τῶν πρὸς τὰ νομισματα ὑπαρχούσον διοικήσιν ἀρχαίων πηγῶν περὶ τῶν Πτολεμαίων, ἥτο τὸ νὰ ἀνακαλύπτω καὶ ἐκάστην νέας δυσκολίας καὶ κωλύματα, καὶ ἐκεῖ ἀκριβῶς ἔνθα, ενίστω, οἱ νομισματολόγοι ἐνόμιζον διτεῖν φόρον ἥδη τὴν δριστικήν λόγων προβλήματος τινος νομισματικῆς τῶν Πτολεμαίων. Βν τούτοις δὲν ἀτέβαλον τὴν ἐπίδιο τοῦ ν' ἀνακαλύψω τὴν κλειδὰ τῆς νομισματικῆς ταύτης τῶν Πτολεμαίων, σκεπτόμενος διτεῖ μόνονταν ἥ κλεις αὐτῇ νὰ μῇ ἀπῆρχε θάτιο ἀλληθῆ παφθῶσον — ἐσκεπτόμην — βασιεῖς τηλικανήτης διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς δεξιότητος, ὃιοι ἀπῆρχεν οἱ πρῶτοι τῶν Πτολεμαίων νὰ ἔσχουν τὰ νομισματα αὐτῶν ἀγέν τον συστήματος τινος ἐπιτρέποντος εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους αὐτῶν, εἰς τοὺς τοπεῖς τας, εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ εἰς πάνταν ἐν γένει πολιτηγιν, να ἀναγνωρίσωσαν εὐκόλως τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τῆς ἐκδόσεως ἐκάστου νομισματος, τὴν σειράν τοις τοῦτο ἀγένει, τὴν ἀξίαν ἢν παρίσταται.

Είχον δὲ δίκαιους ἐπὶ ἔτη εἰμιέναν εἰς τὴν πεποίθησιν ταύτην. Ἐντυχός ήλθε τέλος ή ἡμέρα, καθ' ὃν κατενόησα εἰς τί συνίστατο τὸ σύστημα, ἐφ ὃν ἐξεδεται ἡ νοοματικοτελιά αὐτῆς τῶν Πτολεμαίων. Ἐνοεῖται δὲ ὅτι η πρώτη μου φρόντις τις πρότερης νὰ προβῶ εἰς τὴν ἑκάτην κατεύξων, κατὰ τὸ γένετον τοῦτο, συμπάσης τῆς πλονούσιας της Πτολεμαϊκῆς σειρᾶς του-

Μουσείου τῶν Ἀθηνῶν. Ὄτε δὲ ἐπεράτωσα τὴν ἑργασίαν ταῦτην, κατένόσα διτί, μάντι τῆς ἀδυνάτου πλέον καταστάσης ἀπλῆς ἔξελέγεως τῆς ἀκριβείας τῶν περιγραφῶν τοῦ χειρογράφου τὸν καὶ Feuardent, ἐπεβάλλετο μοι ἐπερον πολλῷ μεῖζον, ἐπιπονθεόν καθῆκον, χάριν τῆς ἐπιστήμης, πρὶν ἡ προβοῦ εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ νέου συστήματος μου, διότε γομέω διτὶ τὴν δυσκολωτάτην πασῶν τῶν νομισματικῶν σειρῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου θάταστησσι τονῆλαστιον ἐν τοις πλείστοις, τὴν εὐκολωτάτην ἴως καὶ πασῶν ἀσφαλέστερον κατατεγμένην. Τὸ καθῆκον δὲ τούτο ἦτο νά τε ἔξετάσω μὴ τυχόν ἐν πάσαις ταῖς λοιπαῖς νομισματικαῖς συλλογαῖς τῆς Ἐνδρῶπης εὐγίσκοντο νομίματα ἄγνωστα μοι, εἴτε ἀντιτιθέμενα εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ νέου συστήματος μου. εἴτε μᾶλλον δυνάμενα νό τηληρώσωσι τὸ κενά αὐτοῦ. Ἐν μιᾷ λέξει, κατένόσα διτὶ ἀντὶ ἀπλοῦ καταλόγου τῶν ἐν τῷ Μουσείῳ τῶν Ἀθηνῶν νομισμάτων ἐπεβάλλετο μοι ἡ συγγραφή καὶ καθησίενοις ἐγός Corpus τῆς νομισματικῆς τῶν Λαγιδῶν.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΑΣ γούφει φίλος μας ἀπό τὴν Νεμέαν: ·Ἐπάνω εἰς τὸ βουνὸν Πολυφέγγι ὑπάρχει τὸ μοναστῆρι τῆς Παναγίας Πολυφέγγους. Τὸ δνομα ἔτσι ἀναφέρεται εἰς τὴν σφραγίδα τῆς μονῆς: ·Μοναστῆρι Παναγίας Πολυφέγγους τοῦ Βράχου 1633·. Τα παρόδους λέγει ὅτι ἡ ἐν λόγῳ μονὴ ἐκτίσθη μετά τὴν ἀλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως 1453-1500. Εἰς τὸ μοναστῆρι ὑπάρχει καὶ εἰκὼν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου θαυμασίας τέχνης ἔργον, κατὰ τὸν κ. Λευτάχην, 400 τονόλιμον ἐτῶν. Η κυρία εἰκὼν τῆς Παναγίας εἰς τὸ μοναστῆρι ἀντὸν λέγεται ὅτι ἐστάθη ἐξ Αὐθηνῶν. Ή δὲ οἰκογένεια ἡ ὅποια τὴν ἐδώματος ἥρηστο καὶ ἔτος τὴν 15 Αὐγούστου πρὸς ἔօστασμόν της. Μερικοὶ ἀποδίδουν εἰς τὴν εἰκόναν θαυματουργὸν δύναμιν καὶ λέγουν ὅτι ἡλύε ἀπὸ τὰς Ἀθήνας μόνη τῆς καὶ ἀδόφατος ἀνευρέθη δὲ ἐπάνω εἰς τὸν βράχον τοῦ Πολυφέγγους ἐπὶ τοῦ ὅποιον καὶ ἐκτίσθη ἡ φερώνυμος μονὴ.

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΣΠΑΝΙΑΣ ωραιότητος είκονύ δίδει εἰς ἔνα ἀριθμὸν του τελευταίως τὸ «Νέον Ἀστυ» ἀπὸ τὴν πολιορκίαν τοῦ Πόρτο. Ἀριθμὸν, κατὰ τὴν πολούχοτον τῷημερον μάχην. «Μίαν θέσιν δυσάλιωτον δις καὶ τρις ἐκνέεσσαν, ἔχασαν, καὶ τάλιν ἐπανακυρίεισαν σὺν οἱ λάπινες. Η τελευταία αὐτῆν ἔφοδος, μὲ τὴν λόγχην ἐφ' ὄπλουν, ἄγων ἐν τοῦ συστάδην, μονομαχία ἡθωτισμοῦ καὶ λύσισης, προσειλκυσε τὴν προσοχὴν ὅλων τῶν μαχομένων. Σχεδὸν ἀνεστάλη εἰς τὰ ἀλλα σημεῖα ὁ ἄγων καὶ παρηγόριονθυμὸν μετ ἀγνοίας ὅλοι τὴν πάλην ἔκεινην τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς ὁρμῆς. Ἐν σύνταγμα λαπινικόν, σαρωνόμενον κυριολεκ: ικός ἀπὸ τὰς ρωσικὰς ὀβίδας ἐπροχώρει ἐν τούτοις ἀπορτήτον. Ἐκ 500 ή 600 ἀνδρῶν, μετ ἄγωνα ἀπερίγραπτον, ἔπεσσαν οἱ πλεῖστοι. 200 μόλις ἔφυσαν ἐπὶ τοῦ λόφου καὶ ή λαπινική σημαία ἐκνάτισεν ἐπ' αὐτοῦ αἰματόρρεκτος, νικηφόρος.

«Γότε συνέβη κατί ἔξοχον καὶ σπάνιον. Αὗτοι οἱ Ρωσοί, βλέποντες τὸ γενναιόν σύνταγμα, τὸ ἀποδεκατισθὲν καὶ νικήσαν, δὲν ἤμπορεσαν νὰ συγκρατηθοῦν. Εἶναι στίκτου, ὅπει εἴσαι φούντες ἐνώπιον ἀπὸ τοῦ ἀγώνος, ὑφαύμενοι ἀπὸ δικαζούμενον εἰς δικιστοὺς καὶ διαιτητούς, ηρίζουσιν παταγωδῶς; χειροκροτοῦντες καὶ ἀνευματίζοντες;

γλωσσολογικής μελέτης. Τόμος Α'. 'Εν Αθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΑΙ ΕΛΩΔΙΜΟΙ ΕΛΑΙΑΙ υπό Αλεξάνδρου Ν. Γεωργανοπούλου. 'Αθήναις 1904 τυπογραφείον «Νομικής» Λ. Χ. Βεργαντίνου σχ. 8ον σελ. 62 δρ. 2.

ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ μετά σχετικῶν ὀρχαιολογημάτων ὑπὸ Νίκου Α. Βέη. [Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Δελτίου τῆς Τσ. καὶ Έθν. Εταιρίας τῆς Ἑλλάδος]. Τυπογραφείον Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΝΑΥΠΛΙΟΥ ΚΑΙ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΛΑΤΙΝΙΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑΣ κριτικῶς ἐκδιδόμεναι ὑπὸ Νίκου Α. Βέη. [Ἄποσπασμα τῆς Τσ. καὶ Έθν. Εταιρίας τῆς Ἑλλάδος]. Τυπογραφείον Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΕΙΓΚΥΚΛΑΟΝΑΙΔΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ τεῦχος θων περιέχον διτλούν πίνακα τῆς Τραπεζούντος καὶ ἀρθροῦ ἀπὸ τοῦ Μεσεντέριοι ἀρτηρίαι μέχρι τοῦ Μόσταρ, ἐξ ὁν ἐκτενέστερα τὰ ἔξης: Μετάγγιστοι, Μέταλλα, Μετάλλευμα, Μηλιαράστης, Μηνιγγαμοφραγία, Μηρυκασμός, Μητσάκης, Μισαήλ, Μιστράς. Ἐκαπτον τεῦχος τιμᾶται λεπτά 80, εἰς τὰς ἡπαρίας λεπτά 90 εἰς τὸ ἔξωτερον δρ. 1. Ἐκδόται Μπέη καὶ Μπάρτ Αθήναις.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ἐνόπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπὶ τῆς αὐτήσεως ἀναιρέσεως ἀλλοδαπῶν καταδικασμέντων ἐπὶ πολιτικῷ ἐγγέληματι τιμωρουμένου ὑπὸ τοῦ ἀρχόντος 184 ἐδ. 2 Ποιν. Νόμου, ὑπὸ Δημιούρην Τσιβανοπούλου, εἰσαγγελέως παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ. - 'Εν Αθήναις 1904 τυπογραφείον Αποστολοπούλου.

ΤΟ ΔΙΣΜΟΛΟΓΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΙΓΑΛΙΑ ὑπὸ Γ. Μαρκέτη. - 'Αθήναις τυπογραφείον «Εστία», Κ. Μάιονερ καὶ Ν. Καργαδούρη 1904, σχ. 16ον, σελ. 42 δρ. 1.

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ ὑπὸ Πολύβιου Ι. Κωνσταντινίδου, μετατύπωσις ἐκ τοῦ «Νέου Εθνος», — 'Εκ τοῦ ἐν Δάρνακι τυπογραφείου «Η Φιλοκαλία», 1904 σχ. 16ον σελ. 29 δρ. 2.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ὑπὸ Δημητρίου Χ. Δανιήλ. 'Εν Αθήναις 1904.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ὑπὸ Ρήγα Νικολαΐδου. 'Ιδιος δεύτερος — Αἱ ἐνέργειαι τοῦ ζωϊκοῦ ὄργανοι. — 'Εν Αθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΝΕΑ ΟΔΟΣ εἰς τὰ αἰώνια καὶ σπουδαῖα τῆς ἀν-

θρωπότητος ζητήματα. 'Υπὸ Νίκολαου Κ. Βασιλείου. 'Εν Αθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ τῆς ἀνωνύμου μεταλλευτικῆς Ἐταιρίας "Η Λορδίς", 'Εν Αθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣ Τόμος Α. μέρος τρίτον ὑπὸ Πιοάνου Α. Βαλαωρίτου καὶ Β. Δούζα. 'Εν Αθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ τῆς Τραπεζῆς Αθηνῶν. 'Εν Αθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΗΜΩΝ τριψηνιατὸν περιοδικὸν σύγχρονα ὑπὸ Σπυρ. Π. Λάμπρου τόμος πρώτος-τεύχος Βογ 30 Ιουνίου 1904. 'Αθήνησι, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

Η ΥΠΙΕΙΝΗ ΤΟΥ ΣΧΟΔΕΙΟΥ ὑπὸ Γεωργίου Λ. Ελάμου. Ιατροῦ—Βιβλιοθήκη Μαρασλή. 'Εν Αθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΧΗΜΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ. "Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1902-1903 ὑπὸ Λν. Κ. Χρηστομάνου. 'Εν Αθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΦΙΑΟΠΤΩΧΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΥΡΙΟΝ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Αντῆς Μεγαλειώτητος τῆς Βασιλίσσης— "Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὰ ἔτη 1904, 1902 καὶ 1903 'Αθήνησι, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑΣ πρὸς χρῆσιν τῶν Γυμνασίων ὑπὸ Ιωάννου Ν. Λαζαρίδη. 'Εν Αθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

EINE NEUE HANDSCHRIFT DES DIGENAKRITAS von Karl Krumbacher, mit zwei Tafeln. München 1904 Verlag der K. B. Akademie der Wissenschaften in Commission des G. Franz'schen Verlags J. Roth).

BULLETIN DE CORRESPONDANCE HELLENIQUE — Δελτίον Ἑλληνικῆς Ἀληλογραφίας — I—VI. Vingt-huitième Année-Janvier-Juin 1904. 'Αθήνησι, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

LE PORTUGAL LITTÉRAIRE D'AUJOURD'HUI par Philéas Lebesgue. Paris 1904 Bibliothèque Internationale d'édition E. Sansot et Cie 53 Rue Saint-André-des-Arts, fr. 1

ANNUAIRE 1904. — Ecole pratique des hautes études, Section des sciences historiques et Philologiques. — Paris Imprimerie Nationale 1904.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟΝ

ΤΑ ΚΑΝΕΛΛΑ ΣΑΣ

21 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 21

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΙΟΥ

ΟΡΟΦΑΣΤΑΣΙΟΝ ΑΡΙΣ ΟΙΚΙΑ ΘΟΡΟΥ ΑΘΗΝΑΙ

ΤΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ

ΚΑΙ

ΝΟΜΟΤΕΡΑ

ΕΙΔΗ

„ΝΕΟΝ ΑΣΤΥ“

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Διενθύνητης: Λ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ

Δέκα τυπάται καὶ διάληπτον ἐπιτελείον συνέργειῶν

· Αθρα ἐπὶ δλων τῶν ζητημάτων τῆς ήμερας,
εἰδῆσεις ἀκριβεσταται,

Τηλεγραφήματα ἐξ Εὐρωπῆς
Τὸ ποικιλότερον ἀσημακόν φύλλον.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Εωτερο. Τρίμηνος Δρ. 8. - Εξάμηνος Δρ. 15. - Έτησιος Δρ. 30.

Έξωτερικοῦ. Εξάμηνος Χρ. φρ. 25. - Έτησιος Χρ. φρ. 45.

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν
(δόδος Βουλῆς ἀριθ. 81)

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ"

(Εικονογραφημένον ναυτικὸν περιοδικὸν

Τὸ μόνον καθ' δλων τὴν Ἀνατολὴν

ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

Συνδρομὴ ἐπησία Εωτερικοῦ δραχ. 10

» » » Εξωτερικοῦ φρ. χρ. 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται

κ. Κ. Αὐγέονη Αθήνας.

ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΔΕΙΟΝ

Γ. Ι. ΓΟΥΛΙΕΛΑΜΟΥ & ΣΑΣ

· Οδός Γ. Σεπτεμβρίου 22

ΟΛΛ ΤΑ ΓΑΛΑΚΤΕΡΑ ΕΙΔΗ

ΓΑΛΑ ΑΓΝΩΤΑΤΟΝ

ΠΡΟΣ 80 ΔΕΠΤΑ Η ΟΚΑ

ΜΙΑ ΔΟΚΙΜΗ ΑΡΚΕΙ

ΔΙΑ ΝΑ ΣΑΣ ΠΕΙΣΗ

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Μηνιαίον Ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν

Συντάκτης καὶ Διευθυντής

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ

Νευρολόγος καὶ ψυχίατρος

Γραφεῖα: 16 ὁδὸς Ζήνωνος 16 ἐν Αθήναις

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ δρ. 6 ἐξαιτεούμονος φρ. χρ. 6

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Υπνωτισμός. Πνευματισμός. ψυχοαιδαρίγματα. Ύγεια τοῦ πνεύματος. Εγκληματολογικὴ απρόσποτογνα. Ψυχοδεψία. Ηλεκτροθεραπεία. Κοινωνιολογικὴ Φρενολογία. Ιατροδικαστική. Τοποφ. τῆς Ψυχιατρικῆς. Φυσιολογία. Ψυχολογία κλπ. κλπ.

“ΑΤΛΑΣ,” ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΣ

Εφημερίς περιοδικόν, βιβλίου

ΑΘΗΝΑΙ — 139 Οδός Αιολογ 139

“Οπον καὶ τὰ Γραφεῖα τοῦ «Χορού»

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἄθηνας καὶ Πειραιᾶ ἑτησίαι Δρ. 5.— ἔξαμπνοι Δρ. 2.50
Ἐπαρχίας μονὸν ἑτησίαι 7.—

Ἐξαιτεούμονος 7.—
Φρ. χρ. 8.—

Αἱ διαφημίσεις ὑπάγονται εἰς ἴδιατέρας συμφωνίας. Εἴς δὲν τῶν περιοδικῶν δ. «ΑΤΛΑΣ» ἔχει
τιμᾶς ἴδιατέρον καὶ δλος πρωτότυπον σύστημα
διαφημίσεων ἵνανοποιοῦν διὰς τὰς ἀπαιτήσεις.

Σχολαί

Προταίδευτικὴ
Γρεωγορική
Βιομηχανική
Μεταλλευτική
Μηχανουργική
Ἐμπορική
Ναυτική

φοίτησις διετῆς — διδακτρὶα ἑτή-
σια δρ. 325—485. Διάρκεια μα-
θημάτων ἀπὸ 15 7)βρίου - 15
Ιουνίου.

Οἰκοτροφεῖον Γαλλικόν· τροφεῖα ἑτησία δρ. 1200.

Ἐσπερινὰ μαθῆματα ἔνων γλώσσων, μηνιαῖα διδακτρὶα Δρ. 5.

ΔΕΛΤΙΟΝ μηνιαῖον τῶν προσδόνων τῆς γεωγραφίας, βιομηχανίας κλπ. κυκλοφοροῦν εἰς 12.500 ἀντίτυπα (συνδρομὴ ἑτησία δρ. 2.).

“Ολοὶ οἱ ἐγγραφόμενοι συνδρομῆται τῶν «Παναθηναίων»
λαμβάνουν δῶρον τὸ «Μυθιστορήματα καὶ Διηγήματα» — ἔχ-
δοσίς «Παναθηναίων» — τόμον περιέχοντα τὴν «Βάρεγκαν
‘Ολέσσοβα» μυθιστορημα Μαξίμ Γορκυ μετάφρ. Γρ. Ξενοπού-
λου καὶ 10-15 ξένα διηγήματα, κατὰ μετάφρασιν διαφόρων
συνεργατῶν μας.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Κεφάλαιον ἑταιρικὸν 10.000.000.— Αποδεματικὸν 4.700.000.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Βόλῳ, Σύρῳ, Καλάμαις, Άλεξανδρείᾳ
Χαντίοις καὶ Ήρακλείῳ Κρήτῃς.

Προεξοφλήσεις, εἰσπράξεις γραμματιῶν, προκαταβολαὶ ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐμπόρευμάτων
Τρεχ/νοὶ λ/σμοὶ ἡγγυημένοι, Φύλαξις χρεωγράφων, Ενοικίασις χοηματοκιβωτίων εἰς ἴδιάτας.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ εἰς χρυσὸν ἢ τραπεζογραμματία:

3% εἰς πρότην ζήτησιν. — 3½% ἀπόδοσις μετὰ 6 μῆνας. — 4% μετὰ ἐν ἔτος. — 5%
μετὰ δύο ἔτη καὶ ἐπέκεινα.

TAMIEUTHPION λειτουργοῦν καθ' ἑκάστην, πρὸς 4%.

N. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ N. CONSTANTINIDES

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

30 — Οδός Σταδίου — 30

ΑΓΓΛΙΚΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ Α. ΓΚΑΝΙΕΡ & ΣΙΖ

Ειδικὸς κόπτης δι' ἐνδυμασίας Κυριών.

MARCHAND-TAILLEUR

30 — Rue de Stade — 30

ETOUFFES ANGLAISES A. GAGNIÈRE & Co

Costumes-tailleur pour Dames.

**THE GRESHAM LIFE
SSURANACE SOCIETY LIMITED**

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ ΓΚΡΕΣΑΜ

ΕΑΡΑ: ST MILDRED'S HOUSE POULTRY, LONDON

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΤΩ 1848

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΝ ΕΛΛΑΣΙ ΔΙΑ Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

Ἐνεργητικὸν	Διο. Αργ. 8,279,970	Δραχ. 331,198,800
Ἐπήσιον εἰσόδημα	» 1,311,091	» 52,443,636
Πληρωθεντα ποσά	» 18,673,030	» 746,921,200

ΣΥΝΑΨΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΑ ΕΚΔΙΛΟΝΤΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙ

Ωστε δὲ ἀσφαλιζόμενος να εἶναι ἐν γνώσει τῶν δῶνων ὑφ' οὓς ἀσφαλίζεται.

Συμμετοχὴ τῶν ἀσφαλιζομένων πατὰ 90% εἰς τὰ πέρδη.

Ἀσφάλεια ἰσόβιοι, μηταὶ προικοδοτήσεις τῷλ.

Ὑπονατρετημα διὰ τὴν Ελλάδα ἐν Αθήναις δόδος Κοραῃ 5.

Διευθυντής

Β. Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Νομιμὸς Σύμβουλος
Δ. ΡΑΛΛΗΣ βουλευτής κλπ.

Τραπεζής τῆς Επαρχίας ἐν Ελλάδι, Η ΙΩΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΕΞΙΚΑ

ΑΠΑΝΤΑ ΕΠΙ ΑΡΙΣΤΟΥ ΧΑΡΤΟΥ ΤΥΠΩΜΕΝΑ

ΔΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΣΗΣ	πρό Α. Δ. Σακελλαρίου Τόμοι: 3.	σελ. 4400	δρ. 48
ΛΑΤΙΝΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΕΞΙΚΟΝ	πρό Ε. Δ. Τσακαλώτου	» 780	» 10
ΕΛΛΗΝΟΔΑΤΙΝΙΚΟΝ ΔΕΞΙΚΟΝ	πρό Ε. Δ. Τσακαλώτου	» 872	» 12
ΟΜΗΡΙΚΟΝ ΔΕΞΙΚΟΝ	πρό Α. Ι. Ολυμπίου	» 360	» 6
ΓΑΛΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΕΞΙΚΟΝ	πρό Ν. Κοντοπούλου	» 1087	» 11
ΕΛΛΗΝΟΓΑλλΙΚΟΝ ΔΕΞΙΚΟΝ	πρό Ν. Κοντοπούλου	» 1100	» 11
ΑΓΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΕΞΙΚΟΝ	πρό Γ. Περβάνογλου	» 1087	» 11
ΕΛΛΗΝΟΑΓΓΛΙΚΟΝ ΔΕΞΙΚΟΝ	πρό Γ. Περβάνογλου	» 1000	» 11
ΓΕΡΜΑΝΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΕΞΙΚΟΝ	πρό Α. Ν. Γιάννη	» 1146	» 10
ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΔΕΞΙΚΟΝ	πρό Ρ. Ρουσοπούλου	» 1080	» 10

Εξόφονται ἐν τοῖς κυριωτέροις βιβλιοπωλείοις καὶ ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ

Π. Δ. Σακελλαρίου, δόδες Λυκούργος 8.

ΤΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ ΣΤΟ ΧΕΡΙ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΟΛΩΝ & Σ

ΟΙΝΟΙ, ΗΛΥΣΙΩΤΑ ΚΩΝΙΑΚ ΒΕΡΜΟΥΘ

κτλ.

Ανώτατα βραβεία καὶ διπλώματα τιμῆς εἰς τὰς διαφόρους Ἐκδόσεις οἱ μόνοι δὲ εἰς τὴν τελευταίαν Ἐκδόσιν τοῦ 1900 τῶν Παρισίων λαζάροντες δύο Μεγάλα Βραβεῖα (Grand prix).

Ἐνοικεῖται εἰς τὴν δδὸν Προστείσυν δρ. 10.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΞΑΓΩΓΗ 1000 ΟΚΑΔΩΝ

ΚΟΛΩΝΙΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΥ Φ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ

Βραβεῖα Παγκοσμίου Εμβέσιως Παρισίων
καὶ Δ. Ολυμπιακῆς Αθηνῶν. Ή καλλιτέρα,
πλέον αρισταρχή καὶ η μάλλον κατάλληλος διά-
λογος, εὐτορβός κ.λ.π.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ χύμα καὶ εἰς φιάλιδια ἀντί-
δραχ 4 τριῶν οκανῶν.

Λιανικῶς καὶ γονδοκῶς.

Ἐν Αθήναις, εἰς τὸ Κουρείον
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΡΓΑΛΟΥΡΗ δόδες Σταδίου 8.

Ἐν Πειραιᾷ πάρα τῷ κατασκευαστῇ
ΜΑΤΘΑΙΟ Φ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ δόδες Φιλωνος 86.

Τὸ ἀρχαιότερον ἔργοστυσιον Κολωνίας
Ιδρυθεν τὰ 1884

ΧΑΡΤΟΠΛΕΙΟΝ
ΒΑΛΛΗ & ΚΟΤΖΙΑ

Οδός Ερμοῦ Αθηνῶν

Πλούτος γραφικῆς ὄ-
ης.— Ἐντυπα καὶ ἐπι-
σκεπτήρια καλλιτεχνικά.—
Ἐργοστάσιον φακέλων τέ-
λειον.— Χαρτης τυπογρα-
φικὸς λευκὸς καὶ ἐξωφύλ-
λων παντὸς εἶδους καὶ
ποιότητος.
Ἐδθηγία, ταχύτης, ἀκρίβεια.